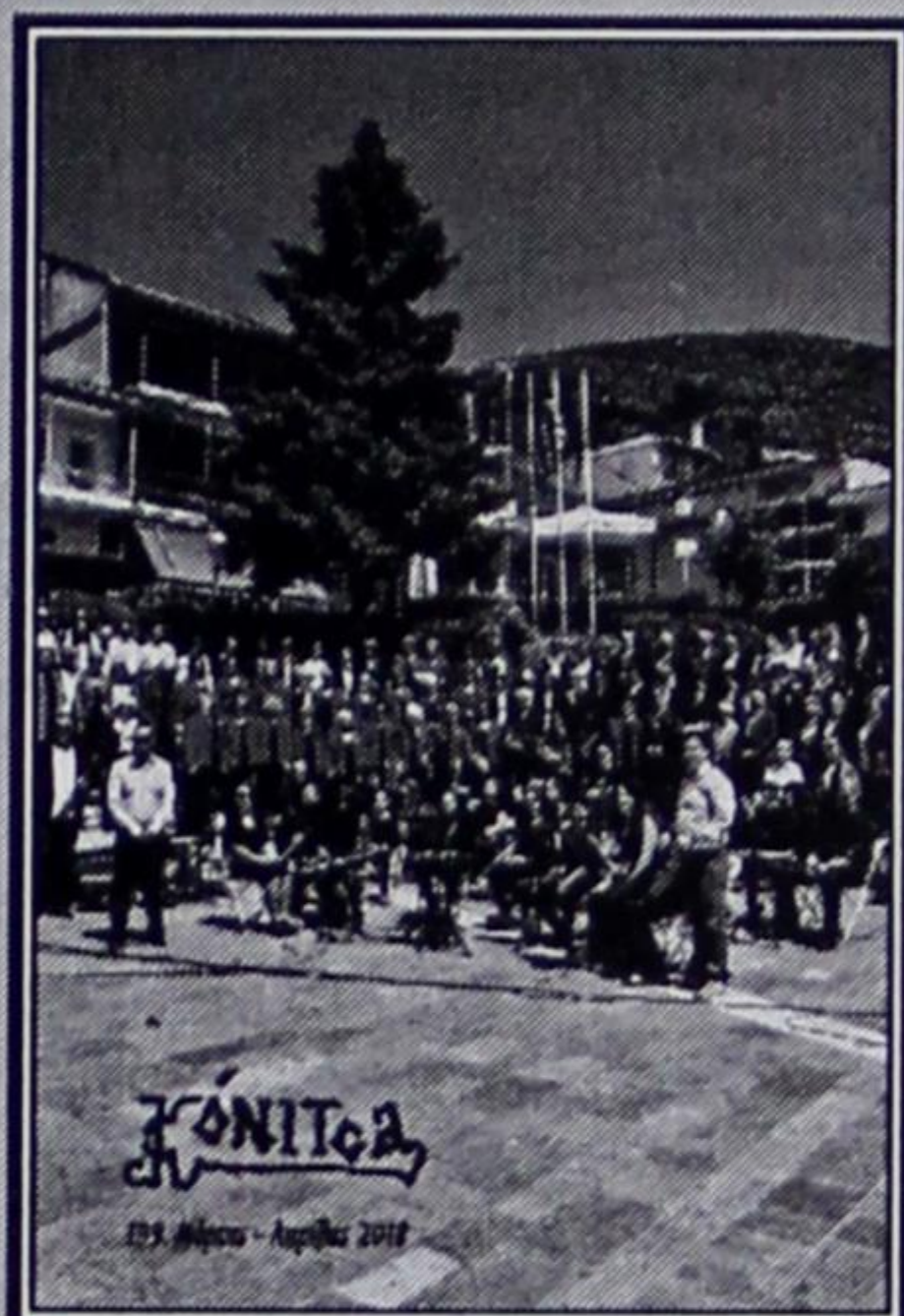

ΚΟΝΙΤΣΑ

199. Μάρτης - Απρίλης 2018

199. Απρίλις - Μάιος 2018

Φωτ. εξωφ. Π.Σ.Τ.
(Συνουσία στην πλατεία Κόνιτσας)

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
ΚΟΝΙΤΣΑ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. - fax. 26550 22212

Κιν. 6979138737

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάνγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,

Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές

στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

ή

Τρ. Πειραιώς: 6302-010076-607

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 199 Απρίλις - Μάιος 2018 • Euro 3

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Σελ.

81	25η Μαρτίου,
84	Διακριθέντες παλαιοί Κονιτσιώτες, Χ. Γκούτου
89	Παρουσίαση εντόπιων Ευεργετών, Η. Ανδρέου
90	Τριάκοντα Ημερών αιχμαλωσία, Ν. Βεκιάρη
93	Εκτροπή του Αώου, Γ. Μάρραιη
95	Από το Δήμο
97	Δελτίο Τύπου
99	Δημ. Κίνηση Πολιτών
101	Άλλο Γράμμας και άλλο Γράμος, Θ. Ζιώγας
106	Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας
109	Διπλή γιορτή, Σωκ. Οικονόμου
110	Η γυναίκα στην Αντίσταση, Σ.Τ.
111	Ιστορική διαχρονία Επισκοπής Βελλάς, Μ. Παντούλα
116	Μεταβυζαντινά Μνημεία, Πασχ. Μανώλη
119	Ο ταξιδευτής και το παραμύθι, Α. Παπαχρήστου
121	Η Γενιά μας, Δ. Δημητριάδη
123	Θύμηση και λησμονιά, Γ. Μαυρογιάννη
124	Σύνδεσμος αποφοίτων Γυμν. Λυκείου Κόνιτσας
126	Μετανάστευσης συνέχεια, Στ. Παρασκευόπουλου
127	Χειμωνιάτικο Δωμάτιο, Η. Ανδρέου
130	Βιβλιοπαρουσίαση, Σ.Τ.
132	Λάζαρος, Κ.Γ.Κ.
133	Στης άνοιξης τη γιορτή, Τάσου Κανάτσου
134	Ερήμωση, Φωτ. Γιαννούχου
135	Ο Λίας οπραματευτής, Σ.Τ.
136	Στην «Κιβωτό του Κόσμου»
137	Εύθυμα και σοβαρά, Μ. Σπηλιοπούλου-Κ. Αθανασόπουλου
139	Τοπωνύμια Αρμάτοβου, Χρ. Γιαννάκου
142	Σχόλια - Ειδήσεις - Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ι Δ Η

Γαριβάλδη 10,
45221 Ιωάννινα
τηλ. 26510 77358
e_theodo@otenet.gr

25η ΜΑΡΤΙΟΥ

Από την προπαραμονή της μεγάλης Επετείου η πόλη σημαιοσπολίστηκε και άρχισαν οι εκδηλώσεις στο Γυμνάσιο, Λύκεια, Δημ. Σχολεία και Νηπιαγωγεία, με θέμα σχετικό για το 1821.

Ανήμερα, λειτουργία στον Ι. Ναό Αγ. Κοσμά και επίσημη Δοξολογία χοροστατούντος τους σεβ. Μητροπολίτη κ. Ανδρέα.

Ώρα 11 επιμνημόσυνη Δέηση στο μνημείο Ηρώων (στο προαύλιο του Δημαρχείου), κατάθεση στεφάνων από Αρχές, Σχολεία, Συλλόγους κλπ.

Ακολούθησε η ομιλία με τον πανηγυρικό της ημέρας από τον εκπαιδευτικό του Γεν. Λυκείου κ. Μιχάλη Στέφανο στο αμφιθέατρο του Δημαρχείου και δεξίωση.

Στις 11.45 πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη παρέλαση μαθητών των Σχολείων και στρατιωτικού τμήματος. Ευτυχώς, παρά το συννεφιασμένο ουρανό, δεν έβρεξε, σε αντίθεση με την 28η Οκτωβρίου που ματαιώθηκε η παρέλαση λόγω βροχής.

Μετά την παρέλαση έγινε μικρή δεξίωση των Αρχών στην Λ.Α.Φ. Κόνιτσας και οι πρωινές εκδηλώσεις έκλεισαν με παραδοσιακούς χορούς από τους μαθητές των Σχολείων (Δημοτικού και Γυμνασίου) στην κεντρική πλατεία.

Το βράδυ (19.30) στην αίθουσα Τελετών του Δημαρχείου, με την τελευταία εκδήλωση έληξε και το εορταστικό πρό-

γραμμα της ημέρας.

Στην αρχή ο Πρ. της Κ.Ε.Δ.Κ. κ. Αθ. Λάκκας έκανε μια σύντομη εισήγηση για την επέτειο και στη συνέχεια ο Δήμαρχος κ. Ανδρέας Παπασπύρου έκανε μια αναφορά στα γεγονότα της εποχής του '21 και ακολούθησε προβολή video με επίκαιρο περιεχόμενο που συντόνιζε και επεξηγούσε ο Αντιδήμαρχος κ. Γ. Καλλιντέρης.

Η εκδήλωση έκλεισε με τη φιλαρμονική του Δήμου, τη χορωδία ενηλίκων και τα χορευτικά των μαθητών, που απέσπασαν, δικαιολογημένα, τα θερμά χειροκροτήματα του κοινού.

Από την άψογη εμφάνιση των χορωδιών φάνηκε ότι τόσο ο μουσικός της Φιλαρμονικής, Χρά Γεωργάνος, ο μάστρος της χορωδίας Ι. Γαλίτης και ο χοροδιδάσκαλος του χορευτικού Ι. Κασίλης, κάνουν καλή δουλειά ο καθένας στον τομέα του, αλλά και τα μέλη των χορωδιών και των χορευτικών είναι άξια συγχαρητηρίων για την προσφορά τους στον τόπο.

Κόιντοα

Φωτ. Π. Τσιγκούλη

ΔΙΑΚΡΙΘΕΝΤΕΣ ΠΑΛΑΙΟΙ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΕΣ

Χαρίλαος Γκούτος

Συμπληρωτικά πρὸς ὅσα ἔχουν γραφεῖ στὸ βιβλίο μου “Ἀπὸ τὴν Ἱστορία τῆς ἐπαρχίας” (ἔκδ. 2017, σελ. 339 ἐπ.) γιὰ 80 περίπου παλαιούς Κονιτσιῶτες (καταγόμενους ἀπὸ τὴν Κόνιτσα ἢ ἀπὸ τὰ χωριά της), οἱ ὁποῖοι διακρίθηκαν σὲ κάποιους τομεῖς τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, παρατίθενται ἐδῶ συνοπτικὰ οἱ βιογραφικὲς πληροφορίες πρὸς ἔτυχε νὰ βρῶ γιὰ μερικὰ ἄλλα τέτοια πρόσωπα.

Γκίνος (Ἰωάννης) Νικολάου (περίπου 1570-1650). Τὸ 1590 βρέθηκε στὴν Ἰταλία ὄντας λαϊκός, ἐνῶ ἔπειτα ὑπηρέτησε στὴν ἀρχιεπισκοπὴ Πωγωνιανῆς ὡς πρωτόπαπας (1596-1605) καὶ ὡς ἱερέας οἰκονόμος. Θεωρεῖται ὡς ὁ πολυγραφότερος βιβλιογράφος (γραφέας χειρογράφων), διότι ἀντέγραψε 25 ὀγκωδέστατα χειρόγραφα. Διατηροῦσε σχέσεις μὲ λόγιους τῶν Ἰωαννίνων. Διασώθηκε μικρὸ ποίημά του γραμμένο στὴν δημοτικὴ γλῶσσα¹.

Παῖσιος Ἐμμανουήλ Πωγωνάτος (1680-1743). Καταγόταν ἀπὸ τὸ Πωγώνι (μᾶλλον ἀπὸ τὸ βόρειο τμήμα του), διετέλεσε μητροπολίτης Παλαιῶν Πατρῶν, στάλθηκε τὸ 1726 ἀπὸ τὸν ἀρχιεπίσκοπο Ἀρχίδας στὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας νὰ διαπραγματευθεῖ μὲ αὐτὸν τὴν σύμπραξη ἡγεμόνων τῆς Δύσης πρὸς ἀπελευθέρωση τῶν χριστιανῶν τῆς Βαλκανικῆς. Τὸ 1715 ἴσως εἶχαν συλληφθεῖ οἱ συγγενεῖς του ἀπὸ μουσουλμάνους².

Μάνθος καὶ Διαμάντης, ἀδελφοί, καταγόμενοι ἀπὸ τὴν Ὀστανίτσα. Ἐπιγραφή σὲ φορητὴ εἰκόνα ναοῦ τῆς Πρεμετῆς: “τον ευγενεστατον αρχοντον εκκλισιον κυριω κυρ Μιχαλακισ Ιοαννου τον τζαλικι εκ πατριδος παλεας Πογονιανισ απο χοριον Οστανιτσα Βενετιος Διαματης 1764 Απρηλιου”. Ἐπιγραφή σὲ φορητὴ εἰκόνα τοῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ τῆς Ὀστανίτσας: “Μάνθος Υωαννου προην Καμαρά-

1. **Α. Πολίτης, Δ. Μιχαηλίδης** Ἑλληνικά, τ. 1972 σελ. 103-118, **Α. Βρανούσης**, Πεπραγμένα Β' Κρητολογικοῦ Συνεδρίου, τ. Γ' 1968 σ. 381, ὅπου μνημονεύεται καὶ ὁ βιβλιογράφος Γρηγόριος, οἰκονόμος τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Πωγωνιανῆς, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου τὰ ἔργα γνωρίζουμε τὴν ἀντιγραφή ἐνὸς κώδικα τὸ 1932.

2. **Εὐλ. Κουρίλας**, Θρακικά, τ. 1933, 129 ἐπ. Τὸ 1745 δειέμενε στὸ Βουκουρέστι κάποιος “Ματθαῖος πρωτοσύγκελος ἐκ Πωγωνιανῆς” (**Βρανούσης**, ὁ.π.). Ἡ πιθανὴ σύλληψη ἔγινε μᾶλλον ἀπὸ τὸν Μπέικο (βλ. στὸ προαναφερθὲν βιβλίο μου, σ. 103).

σις (= τοπάρχης τῆς Μοδοβλαχίας) κε μεγας μεδελενητζαρης απο ππολητιας Οστανιτζα εκ Παλαιας Πογονιανης 1765”. Ὁ Ἰωάννης Μάνθου Κονιτσιώτης (γεν.. 1735;), ὅπως προκύπτει ἀπὸ διαθῆκες του ποὺ γράφηκαν στὴν Νίζνα (1807, 1817), ἦταν ἀνεψιὸς τοῦ Διαμάντη Κονιτσιώτη (γενν. 1735;), πατέρα τοῦ Μιχαήλ (1765-1811), καὶ κληροδότησε χρήματα στὴ σχολὴ τῆς Κόνιτσας (καθὼς καὶ ὁ Μιχαήλ, κυρίως ὁμως στὰ Γιάννενα³.

Χρῆστος Μηλιώνης Γεννήθηκε τὸ 1715 περίπου στὴν Σελενίτσα τῆς Φράσερης ἢ τῆς Κολώνιας, ἀλλὰ ἡ οἰκογένειά του κατοικοῦσε στὴν Κόνιτσα μέχρι τὶς ἀρχὲς τοῦ 19ου αἰώνα, ὅποτε μετοίκησε στὴν Κασόλιανη (Ἀετόπετρα) Κουρέντων. Ἦταν καπετάνιος κλεφταρματολῶν, ἀπήγαγε τὸν κατὴ καὶ δύο ἀγάδες τῆς Ἄρτας πρὸς τιμωρία τους γιὰ ἀδικίες τους, σκοτώθηκε τὸ 1747 στὸ Ξηρόμερο ἀπὸ Ἀλβανὸ φίλο του κατὰ διαταγὴ τοῦ δερβέναγα Μουχτάρ Κλεισούρα⁴.

Δημήτριος Ὑπατρος (1788-1821). Ὁ πατέρας του ἦταν Φουρκιώτης, ἐργάσθηκε ὡς ράφτης στὸ Μέτσοβο καὶ νυμφεύθηκε ἐκεῖ πλούσια κόρη τῆς οἰκογένειας Ἀβέρωφ⁵. Ὁ Δημήτριος ὑπηρέτησε στὰ Ἐφτάνησα ὡς ἀξιωματικὸς τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ καὶ ἔπειτα στὴν αὐλὴ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ. Τὸ 1818 ἢ ἐνωρίτερα βρισκόταν στὴν Πόλη, ἐκλέχθηκε ἐκεῖ ὡς δέκατος ἀπόστολος τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας καὶ ἀκολούθως τοῦ ἀνατέθηκαν δύο ἀποστολὲς εἰς Αἴγυπτο, Συρία καὶ Κύπρο. Τὸ 1820 στάλθηκε ἀπὸ τὴν Βεσσαραβία στὴν Ἡπειρο καὶ στὴν Θεσσαλία, ἀλλὰ δολοφονήθηκε λίγο ἔξω ἀπὸ τὴν Νάουσα κατὰ τὴν πορεία του πρὸς Κοζάνη καὶ Ἡπειρο⁶.

Σκουμπουρδῆς. α) Ἰωάννης (γενν. 1760;): τὸ 1814 ἦταν ἐπίτροπος τοῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ τῆς Κορτίνιστας, πιθανῶς δὲ ὁ περιηγητὴς Λήκ ἐννοεῖ αὐτὸν

3. Βλ. κατὰ σειρά: **Π. Πουλίτσας**, Ἐπετ. Ἐτ. Βυζ. Σπουδῶν, τ. Ε' 1928 90, **Β. Δήμου**, ἡ ἱερὰ μονὴ Ταξιαρχῶν Γκούρας, 1983, 178, Διαθῆκαι ἀειμνήστων εὐεργετῶν τῶν Ἰωαννίνων, 1887 18-26, **Ἰ. Λαμπρίδης**, Περὶ τῶν ἐν Ἠπείρῳ ἀγαθοεργημάτων, τ. Β' 1880 186. Δὲν ἀποκλείεται, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ὡς ἄνω Ὀστανιτσιῶτες, νὰ ὑπῆρξαν καὶ Κονιτσιῶτες μὲ παρόμοια ὀνόματα, ὅπως οἱ “Λάμπρος καὶ Κωνσταντῖνος (πατὴρ τοῦ ἐλεοθέτου Ἰω. Μάνθου Κονιτζιώτου)”, Μιχ. Δημ. Κονιτζιώτης (**Π. Ἀραβαντινός**, Χρονογραφία τῆς Ἠπείρου, τ. Β' 1856 267, 273).

4. **Γρ. Μηλιώνης**, Ἠπειρ. Ἐστία, τ. 1990 449-462. Ὁ Ἀλ. Παπαδιαμάντης ἔγραψε γιὰ τὴν ἀπαγωγὴ διήγημα μὲ ἀξιοπιστες πληροφορίες. Περίπου τὴν ἴδια ἐποχὴ ἔδρασαν καὶ οἱ Κονιτσιῶτες ὄπλαρχηγοὶ Ν. Τζουβάρας καὶ Ν. Τσάκας (βλ. στὸ προαναφερθὲν βιβλίο μου σελ. 296, 427).

5. **Χ. Ἐξάρχου**, Ἡ Φούρκα τῆς Ἠπείρου, 1984 497, πρβλ. **Β. Σκαφιδᾶς**, Ἠπειρ. Ἐστία, τ. 1953 231.

6. **Στ. Παπαδόπουλος**, Ἑλληνικά, τ. 1958-59, βλ. καὶ **Α. Γούδας**, Βίοι παράλληλοι, τ. Ε' 102, 119. Κατὰ τὸν **Ἀραβαντινὸ** (Περιγραφή τῆς Ἠπείρου, τ. Γ' 333), πῆγε στὴν Βλαχία ὡς νέος, ἐγινε δὲ Φιλικὸς ἐκ τῶν πρώτων καὶ σημαντικὸς κατηχητὴς στὴν Ἡπειρο καὶ ἀλλοῦ.

αναφέροντας ότι ο προεστός τῶν χριστιανῶν τῆς Κόνιτσας, πού τόν φιλοξένησε τὸ 1809, εἶχε κατηγορηθεῖ ἀπὸ ἀντιζήλους του στὸν Ἀλῆ πασᾶ καὶ ἀποφυλακίσθηκε πρόσφατα⁷. β) Παναγιώτης ἢ Νότης (γενν. 1790;): τὸ 1820 συνέπραξε μὲ τὸν Πασόμπεη στὸν “χαλασμό” τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ, ἴσως ὡς προεστός τοῦ καζᾶ, κατὰ δὲ τὰ ἔτη 1826, 1827, 1844 καὶ 1850 τουλάχιστον εἶχε ὀρισθεῖ ἀντιπρόσωπος τῶν μονῶν Μολυβδοσκεπάστης καὶ Γκούρας. Τὸ 1833 πρωτοστάτησε μαζί μὲ τὸν Β. Μάσιο γιὰ τὴν κατασκευὴ ξύλινης γέφυρας στὸν Ἀῶο. Τὸ 1846 οἱ ὀφειλέτες του Βουρμπιανίτες προσήχθησαν στὴν Κόνιτσα. Τὰ τέκνα του Σωτήρης (ἔμπορος) καὶ Σωσάννα (κτηματίας) τὸ 1845 διέμεναν στὴν Λαμία⁸. γ) Χριστόδουλος (γενν. 1795;): διετέλεσε προεστός τῶν χριστιανῶν τῆς Κόνιτσας κατὰ τὰ ἔτη 1824, 1834 καὶ 1836 τουλάχιστον. Μετὰ τὴν καταστροφὴ τῆς Νεάγουστας, ἐλευθέρωσε μὲ λύτρα μιὰ οἰκογένειά της καὶ τὴν κρατοῦσε στὴν Κόνιτσα τὸ 1828 μέχρι νὰ λυθεῖ μὲ αἵρεσιοκρισία ἢ ἐμπορικὴ διένεξή του στὴν Αἴγινα μὲ ἓναν Αἰγινίτη. Ἡ κόρη του Μάρθα (γενν. 1836) ἔλαβε τὴν ἐλληνικὴ ἰθαγένεια στὴν Λαμία τὸ 1858⁹. δ) Γεώργιος: διετέλεσε ὑπασπιστὴς τοῦ βασιλιᾶ Γεωργίου Α΄ (1863-1913)¹⁰.

Νικόλαος Γάτσος (περίπου 1810-70). Καταγόταν “ἐκ Κονίτσης”, ἐγκαταστάθηκε τὸ 1840 στὸν Βόλο, ὅπου ἴδρυσε τὴν πρώτη ἐταιρεία ἐξαγωγῆς Θεσσαλικῶν προϊόντων, “διαγνώσας τὸ ἐμπορικὸν μέλλον τοῦ Βόλου”, ἦταν “εἷς τῶν εὐεργετικωτέρων καὶ ἰσχυροτέρων ἐθνικῶν παραγόντων ἐν Θεσσαλίᾳ διέθετε ὅλην τὴν παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς ἰσχὺν του προασπίζων καὶ προάγων τὰ συμφέροντα τῶν χριστιανῶν”. Ὁ ὑστερότοκος γιός του Νικ. Ν. Γάτσος, “παιδιόθεν ἀφιερθεὶς εἰς τὴν πολιτικὴν”, ὑπῆρξε βουλευτὴς κατὰ τὰ ἔτη 1904-10 τουλάχιστον, δημοσιογράφος, πολυμαθὴς, διακεκριμένος ρήτορας (γενν. τὸ 1860;)¹¹.

7. Βλ. στὸ προαναφερθὲν βιβλίό μου, σελ. 387, **Χρ. Ἀνδρεάδης**, Κόνιτσα, τχ 64/1967.

8. **Εὐρ. Σούρλας**, Ἠπ. Χρονικά, τ. 1938 22, **Β. Δήμου**, ὄ.π. 109, 111, 137, 150, 158, **Λαμπρίδης**, ὄ.π. τ. Α΄ 150, **Ἀν Εὐθυμίου**, Ἡ Βούρμπιανη τῆς Ἠπείρου, 1987 131, Ἠπ. Ἐταιρεία, τχ 100/85.

9. **Σούρλας**, Ἠπ. Χρονικά, τ. 1929 224, 234, 241, **Λυμπερόπουλος**, Κόνιτσα, 2004 83 ἔγγραφο του 1834, στο ὁποῖο ὑπογράφουν, μεταξύ τῶν προεστῶν καὶ οἱ Χριστόδουλος καὶ Δημήτριος Σκουμπουρδής), **Κ. Διαμάντης**, Τὰ περιεχόμενα τῶν Γ.Α.Κ. τ. 15 Β΄ 1976, 1161, **Δ. Νάτσιος**, Ἠπ. Ἐστία, τ. 1977.

10. **Ν. Τσάκας**, Κόνιτσα, 1966 15.

11. Ἐφημ. Λάρισας “Μικρὰ Ἐφημερίς”, φ. τῆς 4.8.1910. Μᾶλλον συγγένειαν μὲ τὴν οἰκογένεια Γκάτσων ἢ Γκατσόπουλου τοῦ Μποντισικοῦ, γιὰ τὴν ὁποία βλ. στὸ βιβλίό μου “Οἱ οἰκισμοὶ τῆς ἐπαρχίας Κόνιτσας στὸ παρελθόν”, 2015 61-62.

Βασίλειος Μακαριάδης (γενν. 1840;). Μαζί με τὸν ἀδελφὸ του, μετοίκησε πρὸ τοῦ 1870 ἀπὸ τὴν Κόνιτσα στὰ Γιάννενα, ὅπου εὐδοκίμησαν ὡς ἔμποροι καὶ φρόντισαν γιὰ τὴν τοποθέτηση ἐπισκόπου καὶ τὴν ἴδρυση σχολείων στὴν Κόνιτσα. Δὲν Γνωρίζουμε ἂν εἶχαν συγγένεια μετὴν Μολιστινὴ οἰκογένεια Μακάριου (γνωστὴ ἀπὸ τὸ 1837) καὶ μετὴν Κονιτσιώτη Μακάριο πού ἔγινε ὑπουργὸς στὴν Ρουμανία. Ὁ Βασίλειος τὸ 1889 ἔγινε ἐπίτιμο μέλος τῆς Ἀδελφότητος Βουρμπανιωτῶν. Ὁ γιὸς του Ματθαῖος ἔγινε χρηματιστὴς στὰ Γιάννενα (1900-13) καὶ ἔπειτα ὑπάλληλος τῆς Ἐθνικῆς Τράπεζας¹².

Δημήτριος Κρέμος (1840;-1913). Καταγόταν ἀπὸ τὴν Νεβέσκα Μακεδονίας καὶ μετοίκησε στὴν Κόνιτσα, ὅπου νυμφεύθηκε τὴν Εἰρήνη Ζώη καὶ γέννησε 6 ἀγόρια καὶ 3 κορίτσια. Ἦταν χρυσοχόος καὶ ἴδρυσε χρυσοχοεῖα (μαζί μετὸν Σ. Βούλγαρη, πού τὸν γνώρισε στὴν Κέρκυρα) στὴν Νεάπολη τῆς Ἰταλίας (1877) καὶ στὴν Ρώμη (1881). Ὁ γιὸς του Γιάννης (1890;-1950) πλούτισε στὴν Γερμανία, νυμφεύθηκε Γερμανίδα, θέλησε τὸ 1926 (;) νὰ δωρίσῃ στὴν Ἑλλάδα ἓνα θωρηκτό, ἀλλὰ ἡ σύζυγός του καὶ ἡ γερμανικὴ κυβέρνησις τὸν κήρυξαν τρελλό, γι' αὐτὸ ἔφυγε κρυφὰ στὴν Κόνιτσα καὶ ἐργάσθηκε στὴν ἐπαρχία ὡς πλανόδιος φωτογράφος. Κατὰ τὰ ἔτη 1935-37 διέμενε στὸ Γανναδιό, ὡς φωτογράφος καὶ καφετζῆς, καὶ ὑπέβαλε στὴν Γερμανία αἴτησις χορήγησης ἀντιγράφου τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως γέννησης (1925) τοῦ γιοῦ του Ὀδυσσέα-Γουσταύου (τὴν αἴτησις ἔγραψε τὸ 1936 ὁ Γ. Γκοῦτος, ὁ ὁποῖος τὸ 1937 ἀγόρασε τὴν φωτογραφικὴ μηχανὴ τοῦ Γιάννη γιὰ ἐπαγγελματικὴ χρῆσις)¹³.

Παναγιώτης Στ. Ρούβαλης ἢ Ρουβαλιάδης (γενν. 1845;). Ἦγενε ἔμπορος στὴν Κόνιτσα ἀπὸ τὸ 1871 τουλάχιστον. Τὸ 1862 ἔγραψε φυλλάδιον 31 σελίδων μετὰ γιαιτροσόφια καὶ τὸ 1913 ἡμερολογιακὰς σημειώσεις γιὰ γεγονότα τῆς Κόνιτσας. Τὸ 1878 ἦταν ταχυδρόμος στὴν Κόνιτσα καὶ ἐφοροεπίτροπος στὸ σχολεῖο τῆς. Τὸ 1884 ἐπισκεύασε τὸ μεγάλο σπιτι τοῦ δαπανῶντας 34 λίρες. Τὸ 1897 φυ-

12. Βλ. κατὰ σειρά: **Β. Ζῶτος Μολοσσός**, Ἡπ. μελέται, τχ. Β' 1882 47, **Εὐθυμίου**, Ἡπειρ. Ἐταιρεία;, τ. 1984 306, **Γκοῦτος**, Ἀπὸ τὴν ἱστορία... 525, **Εὐθυμίου**, Ἡ Βούρμπανη... 362, Ἡπειρ. Ἡμερολόγιον, τ. 2008 333, ὅπου ἀναφέρεται καὶ ὅτι ὁ Ματθαῖος εἶχε συνεταῖρο τὸν Κονιτσιώτη Δημ. Χαρισιάδη, τοῦ ὁποῖου ἡ κόρη ἦταν σύζυγος τοῦ Ἰ. Μελά, δικηγόρου καὶ διευθυντῆ τῆς Α.Τ.Ε. (Α. Γκόγκος), Παρακάλαμος, τ. Α' 650, 656, 658), ὁ δὲ ἀνεψιὸς του τὸ 1894 ἀρραβωνιάσθηκε Κονιτσιώτισσα (Κόνιτσα, τ. 2008 173).

13. **Τ. Παπαδημούλης**, Ἡ Κόνιτσα πού ἔσβησε, 1972 28, **Ἰ. Δημητρόπουλος**, Νέοι Δρόμοι, τχ 12/1938, **Κ. Νάτση**, Κόνιτσα, τ. 2017 417, **Εὐ. Νάτση**, Τὰ ἰσνάφια μας τὰ βασιλεμένα, 2006 92-94, **Εὐθυμίου**, Κόνιτσα, τ. 1984 62, 63, **Γ. Γκοῦτος**, Κείμενά μου, 1990 380.

λακίσθηκε ἐπειδὴ εἶπε στὸν καϊμακάμη ὡς πρόκριτος ὅτι ἡ ἀκριδοκτονία ποὺ ἐπέβαλε ἦταν ματαιοπονία. Τὸ 1894 ἡ κόρη του κληρονόμησε τὸν πλούσιο Κονιτσιώτη Δημ. Δόσιο, μαζί μὲ τὴν σύζυγό του καὶ θεία της, ὁ δὲ γιὸς του Γεώργιος, τελειόφοιτος τῆς Ζωσιμαίας, ἔγινε καταστηματάρχης στὴν Κόνιτσα¹⁴.

Ἐτέμ πασᾶς Ἰωαννίνων (γενν. 1850;). Καταγόταν ἀπὸ τὴν Κόνιτσα. Κατὰ τὸν ἐλληνοτουρκικὸ πόλεμο τοῦ 1897 ἔφθασε μέχρι τὶς Θερμοπύλες, ἀπειλῶντας ὅτι θὰ πάει καὶ στὴν Ἀθήνα νὰ πιεῖ τὸν καφέ του, ἀλλὰ ἠττήθηκε ἀπὸ τὸν Σμολέντσκι¹⁵.

Φαῖκ Κονίτσας (1875-1942). Γιὸς τοῦ Σαχὶν ἢ Σαῖμ μπέη Σίσκο, τοῦ ὁποῦ οὗ παπποῦς Σουλεϊμὰν τὸ 1845 ἔκτισε τὸ σωζόμενο σεράγι του κοντὰ στὸ σεράγι τοῦ πατέρα τῆς Χάμκως, ποὺ ἦταν συγγενῆς του. Σπούδασε στὴν Κόνιτσα, σὲ γαλλόφωνα λύκεια τῆς Σκόδρας, τῆς Πόλης καὶ τῆς Γαλλίας καὶ σὲ δύο πανεπιστήμια τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ Χάρβαρτ (γλωσσολογία, φιλολογία), γνώριζε ἐλληνικά, ἀλβανικά, τούρκικα, ἰταλικά, γαλλικά καὶ ἀγγλικά. Χρηματοδοτήθηκε ἐπὶ δεκαετία ἀπὸ τὸν θεῖο του καὶ ἀπὸ τὶς αὐστροουγκρικές ἀρχές.

Ἐξέδωσε τὸ περιοδικὸ “Ἀλβανία” (ἀπὸ τὸ 1897) στὶς Βρυξέλλες, στὸ Λονδίνο καὶ στὴν Οὐάσιγκτων, ἐπρότεινε (1911) νὰ ἰδρυθεῖ δυαδικὸ ἐλληνοαλβανικὸ κράτος, διετέλεσε πρεσβευτῆς τῆς Ἀλβανίας στὶς Η.Π.Α. Πρωτοστάτησε στὴν ἀνάδειξη τῆς νοτιοαλβανικῆς γλώσσας, ὑποστήριζε ὅτι οἱ μισοὶ Ἀλβανοὶ εἶναι ἀπόγονοι ἐξισλαμισμένων χριστιανῶν, ἀντιπαθοῦν δὲ τὸ ἰσλάμ καὶ προτιμοῦν τὸν μπεκτασισμό, ἰδίως οἱ γυναῖκες, καθὼς καὶ ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐπιβουλεύονται τὴν Ἀλβανία. Κατηγορήθηκε ἀπὸ ὁμοεθνεῖς του ὅτι εἶναι Ἕλληνας καὶ μπέης καταγόμενος ἀπὸ οἰκογένεια σχετικῶς σημαντικὴ καὶ ὅτι προτιμοῦσε τοὺς μπέηδες καὶ ὄχι τὴν μεσαία τάξη¹⁶.

14. **Εὐθυμίου**, Ἡπ. Ἐταιρεία, τ. 1984 306, **ὁ ἴδιος**, Κόνιτσα, τ. 1983 52 ἐπ., **ὁ ἴδιος**, Σελίδες ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς Κόνιτσας, 1997 39, 79, **ὁ ἴδιος**, Ἡπ. Ἐστία, τ. 1990 157, **Δ. Οἰκονομίδης**, Ἐπετ. Λαογραφικοῦ Ἀρχείου, τ. 1953-4, 14 ἐπ., Φωνὴ τῆς Ἡπείρου, 7.2.1897, **Γκοῦτος**, Κόνιτσα, τ. 2006 105, τ. 2008 263. Δὲν γνωρίζομε ἂν ἦταν συγγενῆς του ὁ “Παν. Β. Ρούβαλης, ἐκ Γράτσιανης, ἐτῶν 45”, ὁ ὁποῖος τὸ 1896 τραυμάτισε συγχωριανό του (Κόνιτσα, τ. 2009 253).

15. **Ἀλ. Μαρμόπουλος**, Ἡπειρος, τ. Β' 113.

16. Βλ. στὸ προαναφερθὲν βιβλίό μου σελ. 349, 479, 498, 536 καὶ τὴν ἐκεῖ βιβλιογραφία, καθὼς καὶ **Λυμπερόπουλος**, Κόνιτσα, τ. 2008 5-7, **N. Chager**, Οἱ ἀπαρχές τοῦ Ἀλβανικοῦ ἐθνικισμοῦ, 2009 383-385, 389-90, 408, 420, 432-433.

Παρουσίαση εντόπιων Ευεργετών

Του ΗΛΙΑ ΑΝΔΡΕΟΥ

ΜΙΧΑΗΛ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

1837-1906

Ο Μέγιστος των Ευεργετών

Ό,τι κατά καιρούς έχει γραφεί για τον ευεργέτη Μιχαήλ Αναγνωστόπουλο είναι δυσεύρητο, ο αριθμός των αντιτύπων ελάχιστος με αποτέλεσμα η πρό-

σβαση των αναγνωστών σε αυτά να είναι δυσχερής έως αδύνατη.

Τιμώντας την μνήμη του έχουμε το χρέος όπως η παρουσίασή του είναι, κατά το δυνατόν πλήρης και κατατοπιστική ώστε οι πολυάριθμοι αναγνώστες του περιοδικού μας αποκτήσουν σαφή ιστορική εικόνα του βίου και έργου του ευεργέτη καθώς και του εύρους της προσωπικότητάς του.

Έτσι η παρουσίαση θα απαρτίζεται από τις κάτωθι θεματικές ενότητες.

Βίος και Πολιτεία - Διαθήκη - Κανονισμός της Εφορείας των εν Παπίγκω Καλλίνειων Σχολείων - Προσωπικότητα - Λειτουργία Γεωργικού Σχολείου - Μέλλον και προοπτική του «Αναγνωστοπουλείου Γεωργικού Σχολείου».

1: Από το Πάπιγκο στη Βοστώνη.

Ο Μιχαήλ Αναγνωστόπουλος-Ανάγνος επί το Αμερικανικό γεννήθηκε στο Πάπιγκο στις 7 Νοεμβρίου του έτους 1837.

Κατά την φοίτησή του στη Φιλοσοφική Σχολή των Αθηνών είχε την αγαθή τύχη να γνωρισθεί με τον Φιλέλληνα Αμερικανό ιατρό Samuel Howe - Σαμουήλ Χάου. Ο ανωτέρω για πρώτη φορά επισκέφθηκε την Ελλάδα διαρκούς της Επανάστασης του 1821. Επανήλθε κατά την Επανάσταση της Κρήτης του έτους 1866. Ο Μιχαήλ Αναγνωστόπουλος με περισσή αφοσίωση εβοήθησε τον Χάου στην περίθαλψη των Κρητών προσφύγων. Αυτό ο φιλέλληνα ιατρός το εξετίμησε τα μέγιστα προτείνοντας στον Μ.Α. να τον ακολουθήσει στις Η.Π.Α. προκειμένου να τον συνδράμει στη διοίκηση του νεοϊδρυθέντος στη Βοστώνη Ασύλου και Σχολείου Τυφλών Perkins (Πέρκινς).

Στην Βοστώνη ο Μ.Α. ενυμφεύθη την θυγατέρα του Σ. Χάου τον οποίον διαδέχθηκε στην διοίκηση του ιδρύματος Τυφλών μετά τον θάνατόν του το 1876.

Προαποθανούσης της συζύγου του Ιουλίας άνευ επιγόνων ο Μ.Α. άφησε όλη την περιουσία του σε έργα φιλανθρωπίας και εκπαίδευσης τόσο στις Η.Π.Α. όσο και στην ιδιαίτερη πατρίδα του το Πάπιγκο και αλλού στην Ήπειρο.

Οι εκτελεστές της διαθήκης του επιφανείς Βοστωνέζοι συνέστησαν ίδρυμα με την επωνυμία «Σχολαί Μιχαήλ Ανάγνου» με Διαχειριστική Επιτροπή αποτελούμενη από τους ιδίους.

Η Επιτροπή αυτή ανέθεσε στον Ιωάννη Παρμενίδη (1868-1936) έμπιστο και επιστήθιο φίλο του Μ.Α. την ίδρυση Σχολείου στην Ήπειρο η οποία ακόμη τελούσε υπό οθωμανικό ζυγό. Ο Ι. Παρμενίδης καταγόταν από την Θράκη, γεννήθηκε στην Αγγλία στο Μάντσεστερ επίτιμος Πρόξενος της Ελλάδος στη Βοστώνη και εμπορικός αντιπρόσωπος του οίκου Χωρέμη-Μπενάκη της Αλεξάνδρειας.

Ο Ι. Παρμενίδης επισκέφθηκε την

Ήπειρο και επέλεξε την Κόνιτσα ως τον πλέον κατάλληλο τόπο για την ίδρυση του Σχολείου.

Ακολούθως πήγε στην Κωνσταντινούπολη όπου έλαβε από το Οικουμενικό Πατριαρχείο τις απαραίτητες άδειες για την ίδρυση και λειτουργία του Ελληνόγλωσσου Σχολείου ως αμερικανικό ίδρυμα. Για μια ακόμη φορά μου δίνεται η ευκαιρία να τονίσω την μεγάλη προσφορά της Εκκλησίας στην πνευματική στήριξη του υπόδουλου Γένους.

Λόγω των Βαλκανικών Πολέμων και της εκστρατείας στη Μικρά Ασία η ανέγερση του Σχολείου καθυστέρησε, άρχισε δε να λειτουργεί το 1925.

Συνεχίζεται

ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΗΜΕΡΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ

& Συμβίωσις μετά των ληστών

ΥΠΟ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΕΚΙΑΡΗ
(ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ Κ. ΠΥΡΡΟΥ)

(συνέχεια από το προηγούμενο)

Πρωίας ήδη ούσης καθ'ην ώραν Πελάμβανον τα ανωτέρω, αφού ο Σέλος ήλεγξε πικρώς τους φρουρούς δια την απροσεξίαν και ολιγωρίαν εκινήσαμεν αναβαίνοντες και μετά παρέλευσιν ημισείας ώρας είμεθα εις την κορυφήν του όρους. Εδώ είναι το παλάτι όπου θα σε φιλοξενήσω τινάς ημέρας” μοι είπεν ο Σέλιος. Ήναψαν πυράν· εδώ δε μη εννοών την χρησιμότητα αυ-

τής ηρώτησα μετ' απορίας περί τούτου· Έχομεν φαγούραν μοι είπον, καθώς και συ ο ίδιος και πρέπει να τας καύσωμεν (Εννόουν τα οκληρά εκείνα ζωύφια). Πρώτον λοιπόν εκαθάρισαν τα εμά ενδύματα πάντα είτα δε και τα εαυτών δια τρόπον ιδιάζοντος αυτοίς, πάνυ δε καταλλήλου προς επιτυχίαν του σκοπού· και επειδή ανεδείχθην πλουσιώτερος των λοιπών εις την εκκαθάρισιν του λ/σμού τούτου ο Σέλιος μοι είπε “θα κάμωμεν νταβά (αγωγή) κατά σου διότι

μας επήρες τα καπητάλια”.

Μετά ταύτα εζήτησα να νιφθώ και ήδη το πρώτον οι λησται μοι προσέφερον και σάπωνα και κτένιον μετά μικρού καθρέπτου και εκάμαμεν και την τοαλέταν μας τακτικά. Κατά ταύτην την ώραν ενεφανίστη και έτερος ληστής ον δεν εγνώριζον αποτελούντα μέρος της μικράς συμμορίας ταύτης, και ηρώτησα τον Σέλιον μη ούτος κομίζει τινά ευχάριστον ή δυσάρεστον αγγελίαν εκείνος δε μοι απεκρίνατο ότι ο νεωσί ελθών είχε προαποσταλή προς κατασκόπευσι του μέρους τούτου και παραυτού μανθάνομεν ότι μόνον οκτώ ή δέκα αντάρται αναφαίνονται ενίοτε, ουδεμία δε παγάνα ή στρατός μας απειλεί, και ότι ο Νταϊλάν μπέης θα ήναι σήμερον εις την σάνην του. Ταύτα είναι τα νέα του τόπου.

Παρήλθεν έτι μια ώρα και τις, όστις δεν έκρινε καλόν ίνα εμφανισθή, εκόμισεν ημίν ρακίον, καπνόν και μπουκοβάλαν επί πληρωμή ήτις εφάνη μεγάλη εις τους ληστας και είπον “σαν ο φράγκος την κόπαν” πλην ας πίωμεν ολίγον και ίνο αλάχ, από τον σκλάβον θα έβγουν. Έπιον, έπιον δε καγώ, και πάλιν, μέχρις ου κατελύσαμεν εντελώς ήνπερ εκόμισαν ημίν οκπάν ρακίου μη μεριμνώντες δια την αύριον. Η πολυποσία δε αύτη μας έφερεν εις ευθυμίαν και οι λησται ήρξαντο άδοντες διάφορα αλβανικά και ελληνικά ηρωικά άσματα, ως εις πανήγυριν. Ηθέλησα να τους αποτεινώ μικράν παρατήρησιν, αλλά με εβεβαίωσαν ότι ουδεμίαν είχαν υποψίαν

διότι ευρίσκοντο εν τω μέσω φίλων και επεθύμουν επομένως ίνα ακούσωσι και εμέ. Είπον ότι ουδέν άσμα γινώσκω αλλά δεν ηδυνήθην και να αποφύγω εντελώς· διό και εκών άκων επρόφερον μίαν στροφήν άσματος και το άσμα ην το του συλληφθέντος υπό των ληστών οδοιπόρου.

“Τα ζώα μου αργά κτλ.” Ετελείωσα την στροφήν και ο Μουσταφάς παρετήρησεν ότι το άσμα τούτο πολλάκις είχε ακούσει εις τα μέρη των Αγράφων. Οι λοιποί εζήτησαν ίνα ερμηνεύσω την έννοιαν του άσματος μου και τοις εξήγησα εν συντόμω τον θρήνον του εις τους ληστας περιπεσόντος οδοιπόρου επειπών ιστορικώς, πως ούτος μετά των ληστών διηπάτο και οποίας περιποιήσεις ελάμβανε. Ο Σέλιος προέλαβε να απαντήση “μπράβο τους αυτοί οι λησται είναι καθαροί λησται ημείς είμεθα μαζώματα και ζωζάρια”. “Όσον από μέρος μου, τω ανταπάντησα, είμαι πολύ νύχαριστημένος” “το γνωρίζω, μοι είπεν, είναι περιπτόν”.

Παρετέθη το γεύμα συνιστάμενον από την ειθισμένην εις τους τυροκόμους Μπουκοβάλαν, ήτις επείχε συνάμα και άρτου τόπον, και ξυνόγαλον· και το μεν ξυνόγαλον είναι πασίγνωστον, η δε μπουκοβάλα είναι μίγμα άρτου, ιδίως εξ αραβοσίτου, τυρού και βουτύρου έδεσμα πάνυ επίσημον παρά τοις ποιμέσι και τοις τυροκόμοις θεωρούμενον και εις εξαιρετικάς περιστάσεις παρασκευαζόμενον, έχων την γεύσιν βαρείαν εκ του λίπους και δεινόν περί την

χώνευσιν. Τοσαύτην τινά περί του εδέσματος, τούτον συνέλαβον ιδέαν, το προς εμέ.

Μετά το γεύμα εκοιμήθημεν και πλέον πάντων εγώ, διότι ο Ήλιος είχε δύσει ότε εξύπνησα· ενίφθην και νγέρθημεν όπως κατέλθωμεν εις ημισείας ώρας απόστασιν από της κορυφής ίνα δειπνήσωμεν, ο δε Σέλιος προυχώρησε μετά δύο των εταίρων και επέστρεψε φέρων κριόν, άρτον, τυρόν και γάλα. Το ψητόν μετά του γκουγκουρέτζου πτοιμάσθησαν ταχέως και ο Σέλιος λαβών το μερίδιόν μου με προσεκάλεσεν ίνα συνδειπνήσωμεν, ακολουθώς δε ήσυχoi εδόθημεν πάλιν εις ύπνον αληθώς νήδυμον.

4 Ιουλίου

Άμα τη ανατολή του Ηλίου ανήλθομεν πάλιν ίνα διημερεύσωμεν επί του αυτού μέρους και την ημέραν ταύτην διήλθουμεν εν ησυχία, περί δε την εσπέραν αφικνεΐται εις των εταίρων και ειδοποιεί ότι ανεκαλύφθη το άσυλον τούτο, όθεν μετά τινα συζήτησιν κατέβημεν αύθις εις το αυτό της χθες μέρος ίνα κοιμηθώμεν και εις των ληστών απεστάλη ίνα διερευνήση τα καθέκαστα· ούτος επέστρεψε μετά τέσσαρας ώρας και οποίαν διαβεβαίωσιν εκόμισεν ακριβώς δεν ηδηνήθην να πληροφορηθώ, αλλ' εκ τινων απαισίων κινημάτων των ληστών, μάλιστα εν απουσία του Σέλίου λαμβανόντων χώραν και τινων ασει-

σμών(;) αυτών ενόησα ότι τα πράγματα δεν είχαν τόσο καλώς και ήρχισα πάλιν να συλλογίζωμαι τον θάνατον. Εν τούτοις πλησιάσας ο Σέλιος διέταξε να ετοιμασθώμεν ίνα αλλάξωμεν λιμέρι και οδοιπορήσαντες επί μίαν ώραν εφθάσαμεν εις το αντίθετον του όρους ενώ επλησίαζεν ήδη η ημέρα· κεκμηκότες δε εκ της αύπνίας εκοιμήθημεν ολίγον και οδεύσαντες επομένως προς τα κάτω επί δεκαπέντε λεπτά έστημεν ίνα διημερεύσωμεν.

5 Ιουλίου

Την ημέραν ταύτην εστενοχωρήθημεν μεγάλως διότι και το ψύχος δια την μεταβολήν της ατμοσφαιρας ήτο επαισθητόν εις τα μέρη εκείνα και το κυριώτερον έλειπον ημίν και άρτος και καπνόν. Επανειλημμένως εστάλησαν τινές των συντρόφων προς εξοικονόμησιν των αναγκαίων και οι απεσταλμένοι επέστρεφον με κενάς τας χείρας, το δε αίτιον ότι εις το Μπιλίσι, οπόθεν επρομηθευόμεθα τα χρειώδη, κατέλυεν τότε ο Αλάμπης επιτραμμένος ιδίως την καταδίωξιν των υφ' ων εκρατούμην ληστών. Επέμψαμεν ακολουθώς ένα, όπως κομιση τουλάχιστον ολίγον άρτον και γάλα, αλλ' ούτε και ούτος κατώρθωσε τι· όθεν όλως άσιποι και πάντων εστερημένοι κατεκλίνθημεν την εσπέραν ταύτην τρέμοντες εκ τε του ψύχους και προς πείναν.

(Συνεχίζεται)

ΕΚΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΑΩΟΥ

(Περίληψη της υπ' αριθ. 2936/17 απόφασης του ΣτΕ)

«Με την από 12-11-2013 αίτηση που ασκήθηκε ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας το παγκόσμιο ταμείο για τη φύση, ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Βίκου – Αώου και Πίνδου, η Περιβαλλοντική Οργάνωση για την άγρια ζωή και φύση «Καλιστώ», το Μεσογειακό Ινστιτούτο για τη Φύση και τον Άνθρωπο και ο **Δήμος Κόνιτσας** Ιωαννίνων, ζήτησαν την ακύρωση: α) της 169278/8-7-2013 κοινής υπουργικής απόφασης, με την οποία εγκρίθηκε η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου και β) της από 1005/13-9-2013 απόφασης της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων, με την οποία εγκρίθηκε το Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών, του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου.

Με την 2936/2017 απόφαση του Ε' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας η εν λόγω αίτηση ακυρώσεως δυστυχώς **απορρίφθηκε**.

Στην αρχή σημειώνεται στην απόφαση του ΣτΕ ότι οι ελληνικές αρχές κατέβαλαν κάθε προσπάθεια προκειμένου να υπάρξει συντονισμός με τις Αλβανικές αρχές, σε απώτερο σκοπό την κατάρτιση ενός ενιαίου Διεθνούς Σχεδίου Διαχείρισης της λεκάνης απορροής του ποταμού Αώου, χωρίς όμως θετικό αποτέλεσμα από τις Αλβανικές αρχές.

Με την ανωτέρω απόφαση του ΣτΕ

απορρίπτεται ισχυρισμός των αιτούντων ότι δεν παρατίθενται στο Σχέδιο Διαχείρισης μέτρα για τη διαχείριση της άγριας πτηνοπανίδας ούτε μέτρα για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) και της άγριας χλωρίδας και πανίδας.

Κατά το ΣτΕ, το Σχέδιο Διαχείρισης είναι σύμφωνο με τις οδηγίες 92/43/ΕΟΚ, 79/409/ΕΚ (ήδη 2009/147/ΕΚ), 2000/60/ΕΚ και το π.δ/γμα 51/2007.

Στη συνέχεια, το ΣτΕ σημειώνει ότι η συνολική ετήσια απόληψη από τον Αώο ποταμό εκτιμήθηκε σε 70 εκατομμύρια κυβικά μέτρα. Το νερό, λόγω του έργου, θα κατευθυνθεί προς τα λειτουργούντα υδροηλεκτρικά έργα της ΔΕΗ, για οκτάμηνο περίοδο (Οκτώβριο έως Μάιο), όλο όμως το χρόνο **για την ύδρευση της πόλης των Ιωαννίνων και την αύξηση του υδάτινου δυναμικού της λίμνης Παμβώτιδας**.

Η κατασκευή και λειτουργία του συγκεκριμένου έργου, υποστήριξε η Διοίκηση και απεδέχθη το ΣτΕ, δεν υποβαθμίζει την ποσοτική ή ποιοτική κατάσταση των επιφανειακών υδάτινων σωμάτων.

Σημειωτέον ότι η ίδια η Διοίκηση δέχεται ότι αποτελεί επίπτωση του έργου η μείωση ή η ρύθμιση ροής του Αώου, πλην η ίδια, αλλά και το ΣτΕ δέχεται ότι η επίπτωση αυτή του υδροηλεκτρικού, κατά βάση, έργου δεν κρίνεται επαρκής για να εμποδίσει τη διατήρηση της καλής οικολογικής κατάστασης της περιο-

χής, ενώ η διακοπή της φυσικής συνέχειας και η ανάγκη διευθέτησης της κοίτης κρίθηκαν μη αξιοσημείωτες.

Σημειώνει πάντως το ΣτΕ ότι η κρίση αυτή της Διοίκησης δεν επλήγη με ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς, προβαλλόμενους με το δικόγραφο της αιτήσεως ακυρώσεως.

Αναφέρει ακόμα η πιο πάνω απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας για να στηρίξει την κρίση της ότι, όπως δέχεται η Διοίκηση, η βασική χρήση των υδάτων θα είναι υδροηλεκτρική και με την αποθήκευση του νερού θα αξιοποιηθεί ο υφιστάμενος ταμιευτήρας της ΔΕΗ στο φράγμα των πηγών του Αώου. Τέλος το ΣτΕ δέχεται ότι με τις προβαλλόμενες ενώπιον αυτού διοικητικές πράξεις δεν αδειοδοτείται το έργο για να τεθεί θέμα εξέτασης της νομιμότητας της χωροθέτησής του, αλλά αξιολογούνται μόνο ενδεχόμενες επιπτώσεις του έργου στην κατάσταση των υδατικών συστημάτων που σχετίζονται με αυτό.

Τέλος το ΣτΕ σημειώνει ότι το έργο θα κριθεί ως προς τις εν γένει περιβαλλοντικές επιπτώσεις του κατά το στάδιο της μελλοντικής του αδειοδότησης. Κα-

τά τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης θα εκτιμηθεί η εν γένει συμβατότητα του επίμαχου έργου προς το Σχέδιο Διαχείρισης που θα είναι τότε σε ισχύ. Ρητώς, δε, αναφέρεται ότι η Διοίκηση οφείλει τότε να αρνηθεί την έγκριση, αν προβλέπεται ότι το έργο θα υποβαθμίσει την κατάσταση των επιφανειακών ή υπόγειων υδάτων. Τούτο σημαίνει ότι ο έλεγχος για τις περιβαλλοντικές συνέπειες του έργου θα διενεργηθεί και πάλι στο μέλλον, τόσο από τη Διοίκηση, όσο και, ενδεχομένως, από το ίδιο το Συμβούλιο της Επικρατείας».

Ενδεχομένως η ως άνω απόφαση αυτή του ΣτΕ μπορεί να προσβληθεί σε Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Υπενθυμίζεται δε ότι η αίτηση ακύρωσης υπεβλήθη την

12-11-2013, η συζήτηση στο ακροατήριο του δικαστηρίου έγινε στις

4-2-2015, η διάσκεψη στις 21-5-2015, η δημοσίευση της απόφασης στις 21-11-2017 και υπεγράφη από την προεδρεύουσα τον Φεβρουάριο 2018, δηλαδή μετά 4 χρόνια και τρεις μήνες...

Αθήνα 1-5-2018
Γιώργος Μάρραιν

Από το περιοδικό μας εκδόθηκε το βιβλίο «ΚΟΝΙΤΣΑ»
για τα 100 χρόνια από την απελευθέρωση,
με ιστορικό περιεχόμενο.

Για τους φίλους του περιοδικού η συμβολική
τιμή 5 € + 3 € έξοδα αποστολής.

Πληροφορίες: Τηλ. 26550 22212 & 6979138737

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ

Στο Δήμο Κόνιτσας λειτουργούν 5 Κοινωνικές Δομές:

1. Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας I
2. Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας II
3. Βοήθεια στο Σπίτι Κόνιτσας
4. Βοήθεια στο Σπίτι Μαστοροχωρίων
5. Βοήθεια στο Σπίτι Δισπράτου

Τα παραπάνω προγράμματα ανήκουν στην **Κοινωφελή Επιχείρηση Δήμου Κόνιτσας (Κ.Ε.Δ.Κ.)**, η οποία αποτελεί **Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ)**, δημιουργήθηκε το 2011 μετά την συγχώνευση των τέως δήμων, στον νέο «Καλλικρατικό» Δήμο Κόνιτσας, σύμφωνα με το (ΦΕΚ 926/23-5-2011).

Σκοπός της επιχείρησης είναι η οργάνωση λειτουργιών και δραστηριοτήτων που έχουν σχέση με τον πολιτισμό, τον αθλητισμό, το περιβάλλον, τη νεολαία καθώς και την εκπόνηση και κοινωνικής αλληλεγγύης και παιδείας για την ανάπτυξη της περιοχής.

ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ

- Ο Κοινωνικός Λειτουργός έχει την ευθύνη της ομαλής λειτουργίας του προγράμματος την διατήρηση του απορρήτου, της συμβουλευτικής υποστήριξης, αναλαμβάνει την κοινωνική έρευνα καθώς και την οργάνωση, τον συντονισμό και την αξιολόγηση του

προγράμματος επίσης μεριμνά για την επίλυση κοινωνικών προβλημάτων όλων των κατοίκων του Δήμου (π.χ. εισαγωγή σε γηροκομείο κ.α).

- Ο **Νοσηλεύτης** παρέχει την νοσηλευτική φροντίδα που έχει σαν σκοπό την κάλυψη των αναγκών στους τομείς υγιεινής, ασφάλειας και υποβοήθησης των οργανικών λειτουργιών.

- Η **Οικογενειακή Βοηθός** έρχεται να συμπληρώσει την δουλειά των δύο προαναφερομένων ειδικοτήτων, συμβάλλοντας έτσι στην υγιεινή του χώρου-περιβάλλοντος μέσα στο οποίο διαβιεί το μέλος.

ΣΚΟΠΟΣ

- Η παραμονή των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρίες στο οικείο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον.

- Η διατήρηση της συνοχής της οικογένειάς τους.

- Η αποφυγή χρήσης ιδρυματικής φροντίδας ή καταστάσεων κοινωνικού αποκλεισμού.

- Η εξασφάλιση αξιοπρεπούς και υγιούς διαβίωσης.

- Η βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

ΣΤΟΧΟΣ

Είναι η παροχή **οργανωμένης και συστηματικής** πρωτοβάθμιας **κοινωνικής φροντίδας**, από **ειδικούς επιστήμονες** και καταρτισμένα στελέχη σε **μη αυ-**

τοεξυπηρετούμενους πολίτες με προτεραιότητα σε αυτούς που διαβιούν μόνοι τους και το εισόδημα τους δεν τους επιτρέπει να εξασφαλίσουν τις απαιτούμενες υπηρεσίες εξυπηρέτησης, ώστε να **διευκολυνθεί** η καθημερινή τους ζωή και μέσω της **ενδυνάμωσης** να αποκτήσουν τη μέγιστη δυνατή **αυτονομία** και την κοινωνική **ευημερία**.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

- Συμβουλευτική και Ψυχοσυναίσθηματική υποστήριξη.
- Εξασφάλιση υπηρεσιών, παροχών και μέτρων κοινωνικής προστασίας.
- Έμπρακτη υπεράσπιση και προώθηση των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων.
 - ευαισθητοποίηση του άμεσου και ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος.
- Νοσηλευτική πρωτοβάθμια φροντίδα.
- Οικογενειακή - Οικιακή βοηθητική φροντίδα και ικανοποίηση πρακτικών αναγκών διαβίωσης.
- Φροντίδα της ατομικής υγιεινής και καθαριότητας.
- Αγωγή Υγείας και Πρόληψης.
- Βελτίωση της χρήσης των χώρων καθώς και εξοπλισμού του σπιτιού και του εξωτερικού περιβάλλοντος.
- Διασυνδεδετική με άλλους φορείς, δίκτυα, υπηρεσίες και προγράμματα για την αξιοποίηση των υπηρεσιών, μέσω

και παροχών τους για την κάλυψη των αναγκών αξιοπρεπούς και υγιούς διαμονής διαβίωσης, υγειονομικής περίθαλψης, σίτισης κ.λ.π.

- **Διευκόλυνση** των αναγκών μετακίνησης, ενημέρωσης και επικοινωνίας.
- **Διευκόλυνση** της πολιτιστικής, Θρησκευτικής και κοινωνικής συμμετοχής και δραστηριοποίησης.

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- Αίτηση.
- Φωτοτυπία αστυνομικής ταυτότητας.
- Φωτοτυπία Εκκαθαριστικού Σημειώματος.
- Έντυπο ΑΜΚΑ.
- Ιατρική Γνωμάτευση (εάν υπάρχει).
- Γνωμάτευση Αναπηρίας ΚΕΠΑ (εάν υπάρχει).
- Φωτοτυπία πρώτης σελίδας βιβλιαρίου υγείας.

ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

- Οργάνωση-Συντονισμός διανομών προϊόντων στους ωφελούμενους του προγράμματος (Τ.Ε.Β.Α./ FEAD).
- Συνεργασία με Κοινωνικό Παντοπωλείο.
- Διανομή συσσιτίου στα ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία του Δήμου.
- Οργάνωση-Συμμετοχή στις εκδηλώσεις του Δήμου.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα κατάρτισης του Ο.Α.Ε.Δ. στην Κόνιτσα «Απόσταξη και τυποποίηση αρωματικών / φαρμακευτικών φυτών»

Ολοκληρώθηκε 04/04/2018 το πρόγραμμα κατάρτισης του ΟΑΕΔ για το Δήμο Κόνιτσας με τίτλο «**Απόσταξη και τυποποίηση αρωματικών/φαρμακευτικών φυτών**» (διάρκειας 50 ωρών). Πρόκειται για το 3ο πρόγραμμα κατάρτισης, που διεξήχθη το τελευταίο διάστημα και σχετίζεται με την πρωτογενή παραγωγή.

Το πρόγραμμα διεξήχθη από 26/03/2018 έως 04/04/2018 στην Κόνιτσα και παρείχε σε 25 νέους καλλιεργητές και ενδιαφερόμενους για τον αγροτικό χώρο εξειδικευμένες πληροφορίες σχετικά με την απόσταξη και τυποποίηση των αρωματικών φυτών, που μπορούν να καλλιεργηθούν στην περιοχή του Δήμου Κόνιτσας, όπως λεβάντα, βασιλικό, τσάι του βουνού, δεντρολίβανο, θυμάρι, ρίγανη, μέντα, φασκόμηλο και άλλων.

Ήδη έχουν προωθηθεί νέα προγράμματα, που σχετίζονται με τα ενδιαφέροντα του τοπικού πληθυσμού. Ευχαριστούμε τους υπεύθυνους των ΚΕΚ ΟΑΕΔ Ιωαννίνων κ. Αργύρη Κύρκο και την κα Άννα Τσόγκα για την καλή συνεργασία, η οποία ευελπιστούμε να συνεχιστεί μελλοντικά προς όφελος της τοπικής κοινωνίας.

ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

Την Κυριακή 22/04/2018 η κεντρική πλατεία της Κόνιτσας γέμισε με ηχο-

χρωμα και συναρπαστικές, γνωστές μελωδίες Ελλήνων συνθετών.

Η εκδήλωση διοργανώθηκε από το Δήμο Κόνιτσας και την Κοινωφελή Επιχείρηση του Δήμου και συμμετείχαν σ' αυτή η Μικτή Χορωδία του Συλλόγου «Ορφέας» Θεσσαλονίκης, η χορωδία του Συλλόγου Σαμίων Θεσσαλονίκης «Ο Πυθαγόρας», η Χορωδία Δ.Ε. Μεθώνης Δήμου Πύδνας-Κολινδρού με καλλιτεχνικό διευθυντή τον κ. Ιωάννη Κούκα, η Μικτή Χορωδία του Δήμου Κόνιτσας με καλλιτεχνικό διευθυντή τον κ. Γιάννη Γαλίτη και η Φιλαρμονική του Δήμου Κόνιτσας «Ελ. Χ. Παγγές» υπό την διεύθυνση του μαέστρου κ. Χρήστου Γεωργάνου.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των τοπικών φορέων μέλη της τοπικής αυτοδιοίκησης και πλήθος επισκεπτών και δημοτών.

Ο Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Ανδρέας Παπασπύρου στον χαιρετισμό του καλωσόρισε τις τρεις χορωδίες, που ήλθαν στην Κόνιτσα από τη Θεσσαλονίκη και συνεχάρη όλους τους συντελεστές της μουσικής εκδήλωσης για το άψογο αποτέλεσμα. Στη συνέχεια χαιρετισμό απηύθυναν εκπρόσωποι των φιλοξενούμενων χορωδιών συγχαίροντας το Δήμο Κόνιτσας για τη φιλοξενία του και διατυπώνοντας την ευχή να ανανεωθεί το μουσικό ραντεβού.

Η ΚΥΠΡΟΣ ΚΟΝΤΑ ΜΑΣ

Στις 24/03/2018 επισκέφθηκαν την Κόνιτσα έντεκα (11) τουριστικοί πράκτορες και δέκα (10) δημοσιογράφοι από την Κύπρο με την ευκαιρία της αεροπορικής σύνδεσης Λάρνακας-Ιωαννίνων με την πτήση της κυπριακής αεροπορικής εταιρείας TUS, που εγκαινιάστηκε πριν λίγο καιρό. Μαζί τους ήταν και η εκπρόσωπος του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού κα Σοφία Χαραλάμπους, ο Διευθυντής του ΕΟΤ στην Κύπρο κ. Θοδωρής Θαλασσινός και εκπρόσωπος της κυπριακής αεροπορικής εταιρείας TUS κ. Σταύρος Κυπριανού. Η επίσκεψη οργανώθηκε από την Ένωση Ξενοδόχων Νομού Ιωαννίνων σε συνεργασία με την Επιτροπή Τουρισμού του Δήμου Κόνιτσας.

Στις 2:00 μ.μ. έγινε υποδοχή της κυπριακής ομάδας στην αίθουσα διαλέξεων του Δημαρχείου Κόνιτσας, όπου μετά τον χαιρετισμό του δημάρχου κ. Ανδρέα Παπασπύρου, πραγματοποιήθηκε από τον κ. Γιώργο Τάσσο μέλος της Επιτροπής Τουρισμού του Δήμου Κό-

νιτσας, εκτενής παρουσίαση των τουριστικών προϊόντων της περιοχής και όλος ο μελλοντικός σχεδιασμός για την περαιτέρω οργάνωσή τους σε επαγγελματικό επίπεδο. Τονίσθηκε η συνεργασία του Δήμου μας με την Περιφέρεια Ηπείρου και παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το καινούριο brand name του Δήμου, «Κόνιτσα – ο τόπος των πέτρινων γεφυριών» “Konitsa – Land of stone bridges” .

Στη συνάντηση κλήθηκαν όλοι οι επαγγελματίες της Κόνιτσας, που σχετίζονται με τον τουρισμό.

Στη συνέχεια οι επισκέπτες ξεναγήθηκαν στην Κόνιτσα σε αντιπροσωπευτικά σημεία, όπως στο πέτρινο γεφύρι, στο Λόφο του Προφήτη Ηλία και στην οικία του Αγίου Παΐσιου. Επιπλέον, είχαν την ευκαιρία, πριν αποχωρήσουν, να γευθούν την τοπική γαστρονομία και τοπικά προϊόντα.

Η συγκεκριμένη επαφή με την κυπριακή ομάδα αποσκοπεί σε περαιτέρω συνεργασία με την Κύπρο και σε αύξηση της τουριστικής κίνησης στην Κόνιτσα, που αποτελεί ελκυστικό προορισμό για όλες τις εποχές.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ

« Ο Τόπος που θέλω να ΖΩ »

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Στην τελευταία συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου θέσαμε ένα θέμα ιδιαίτερα σημαντικό για την ίδια τη λειτουργία του ανώτατου οργάνου διοίκησης του Δήμου, το θέμα των συνεχόμενων απουσιών των Δημοτικών Συμβούλων από τις συνεδριάσεις. Θεωρούμε πως όταν πριν από σχεδόν τέσσερα χρόνια αποφασίσαμε και θέσαμε υποψηφιότητα για Δημοτικοί Σύμβουλοι έπρεπε όλοι να γνωρίζουμε τις βασικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη θέση αυτή. Η ελάχιστη υποχρέωση κατά γενική ομολογία, που έχει κάθε Δημοτικός Σύμβουλος είναι να ενημερώνεται πλήρως για τα προβλήματα που έχει ο Δήμος και να προσπαθεί με τη στάση του, τις θέσεις, τις παρεμβάσεις και τις τοποθετήσεις του στο Δημοτικό Συμβούλιο, να συμβάλει στην καλύτερη δυνατή αντιμετώπισή τους, εκφράζοντας έτσι όλους όσοι τον στήριξαν με τη ψήφο τους για να εκλεγεί. Βασική όμως προϋπόθεση για να γίνει αυτό είναι το να είναι **ΠΑΡΩΝ**.

Διαπιστώσαμε ότι αρκετοί Δημοτικοί Σύμβουλοι απουσίαζαν από τις συνεδριάσεις χωρίς προφανή και αιτιολογημένο λόγο και η τακτική τους αυτή κλιμακώθηκε με την πάροδο του χρόνου. Προχωρήσαμε λοιπόν στην καταμέτρηση των απουσιών των Δημοτικών Συμβούλων.

Αποδεχόμαστε πως είναι λογικό και ανθρώπινο κάποιος να απουσιάζει αρκετές φορές μέσα στα τέσσερα χρόνια, όταν όμως αυτό γίνεται κατ' εξακολούθηση, είτε από αδιαφορία, είτε από οποιονδήποτε άλλο μη δικαιολογημένο λόγο, είναι **κατακριτέο και αντιδεοντολογικό**. Θεωρούμε ότι αν ένας Δημοτικός Σύμβουλος δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις του θεσμικού του ρόλου θα πρέπει να έχει την ευθιξία και το "πολιτικό" ήθος να παραιτηθεί. Υπάρχουν για όλους τους εκλεγμένους αιρετούς επιλαχόντες που μπορούν να προσφέρουν στα κοινά τα ίδια και σαφώς περισσότερα από κάποιον που είναι **ΑΠΩΝ**.

Για το λόγο αυτό ζητήσαμε από τον πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου να εφαρμόσει τον κανονισμό λειτουργίας που προβλέπει πειθαρχικές ποινές μέχρι και έκπτωση για κάποιον που απουσιάζει αδικαιολόγητα σε τρεις

συνεχόμενες συνεδριάσεις και δημοσιοποιούμε τους παρακάτω πίνακες γιατί θεωρούμε ότι οι πολίτες πρέπει να γνωρίζουν ποιος βρίσκεται εκεί που τον έταξαν με την ψήφο τους και να διαμορφώνουν άποψη μέσα από πραγματικά στοιχεία και γεγονότα. (όχι από δημαγωγικές συζητήσεις καφεενείου).

Όπως σαφέστατα προκύπτει από τους πίνακες, οι αιρετοί της Δημοτικής Ομάδας της παράταξής μας με δυναμική παρουσία στα Δημοτικά Συμβούλια, με θέσεις, προτάσεις και κριτική αποτελούν τις περισσότερες φορές τη μόνη αντιπολιτευτική φωνή απέναντι στη Δημοτική Αρχή Παπασπύρου. Έτσι παρόντες, δυναμικοί και με αίσθημα ευθύνης θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε για το καλό του τόπου μας, του “Τόπου που θέλω να ΖΩ”.

Για τη Δημοτική Κίνηση Πολιτών
Η Δημοτική Ομάδα

ΣΩΤΗΡΗ Π. ΤΟΥΦΙΔΗ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ
ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

- ΚΟΝΙΤΣΑ - ΠΩΓΩΝΙ - ΖΑΓΟΡΙ -
(ΤΙΜΩΡΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ Κ.Α.)

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2017

**Α' Βραβείο από την Εταιρεία
Ελλήνων Λογοτεχνών**

**Μόλις κυκλοφόρησε το νέο βιβλίο
του Σωτ. Τουφίδη
Διάθεση: Κόνιτσα τηλ. 26550-22212
κιν. 6979138737**

**Βιβλιοπωλείο: Ε. Κυρίτση Κόνιτσα
Τηλ. 26550-22434**

**Αναγνώστης: Πυρσινέλλα 11
Γιάννινα**

**Κουμπλομάτης: έναντι
Δικ. Μεγάρου Γιάννινα**

Άλλο Γράμμος και άλλο Γράμος
(Σχόλια για τη γραφή και τη σημασία τους)

ΤΟΥ ΘΩΜΑ Β. ΖΙΩΓΑ

Ονομάζεται **Γράμμος**, κατ' άλλους **Γράμος**/Αλβ. Gramoz, η μεγάλη οροσειρά κατά μήκος των σημερινών συνόρων Ελλάδας-Αλβανίας, με έναν τεράστιο κλάδο της να εκτείνεται κατά μήκος των κοινών ορίων των νομών Ιωαννίνων και Καστοριάς. Η υψηλότερη κορυφή του (2.520 μ), ακριβώς στη συμβολή των ως άνω δυο κλάδων, λέγεται ομοίως «Γράμμος/Γράμος» και είναι πετρώδης. Τώρα συνηθίζεται η απλουστευμένη γραφή «Γράμος» (με ένα **μ**). Επειδή οι αρχαίοι Έλληνες ονόμαζαν το βουνό **Βόιο**, το όνομα «Γράμμος/Γράμος» θα επικράτησε σε ύστερους αιώνες, χωρίς να έχει εξακριβωθεί πότε ακριβώς πρωτοκαθιερώθηκε, [το σημερινό πλησιόχωρο βουνό **Βόιο** στη Δυτ. Μακεδονία είναι νεότερη μετονομασία και στους πρόσφατους αιώνες το μεν βόρειο τμήμα του λεγόταν **Γκορούσια/Γκρούσια**, το δε νότιο **Ροσιοτάρι**]. Πάντως, το βρίσκουμε γραμμένο ως Grammos σε χάρτη έκδοσης Λονδίνου 1829 [ιδέ αναδημοσίευση στο βιβλίο “Η επαρχία της Κόνιτσας και η Μόλιστα επί τουρκοκρατίας”, Αθήνα 2003, του Χαρίλ. Γκούτου, σελ. 265], και ως «Γράμμος» το 1879 από τον εκ Δελβινακίου Πωγωνιανής Αντώνη Γεωργίου [ιδέ “Γεωγραφικά”, Αθήνα, 1879, σελ. 4], ενώ δεν κατέστη δυνατό να το ανιχνεύσω σε πρό-

τερους του 1800 χάρτες και γραφές άλλων συγγραφέων, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι οι επιχώριοι κάτοικοι δεν ονόμαζαν έτσι το βουνό στον προφορικό τους λόγο και πιο πριν.

Σε δυο παλιούς χάρτες που τυπώθηκαν στη Δύση το 1570 και **1640** [ιδέ χάρτη (Φωτ. 1)], ο τόπος που αντιστοιχεί στο ορεινό συγκρότημα Γράμμος-Σμόλικας φέρεται με την ονομασία Domonigniza και Domonignisa Mont (= βουνό) αντιστοίχως, ενώ με μια δυσερμήνευτη γραφή Donorigniza ονοματίζεται κάποιος, άγνωστος τώρα, πλησιόχωρος οικισμός και όχι τούτο το ορεινό σύμπλεγμα, όπως εσφαλμένα κάποιοι ανέγνωσαν στον χάρτη. Το όλο βουνό υπάγεται σε μια ευρύτερη περιοχή που αναγράφεται ως Comenopolitare (Κομμένο λιθάρι), ονομασία ελληνική, η οποία, αν και άγνωστη τώρα, συνειρμικά παραπέμπει στα όσα για «Πετραίο» όρος γράφω πιο κάτω.

Οι χάρτες αυτοί, και άλλοι της ίδιας περιόδου, έχουν πάρα πολλές και σημαντικές ανακρίβειες ως προς τη χωροθέτηση των γεωγραφικών στοιχείων. Στη Δύση, οι τότε χαρτογράφοι είχαν πλήρη άγνοια της γεωγραφίας για την ενδοχώρα της ελληνικής χερσονήσου, ενώ γνώριζαν αρκετά καλά τις

(Φωτ. 1): Απόσπασμα από ολανδικό χάρτη του 1640. [Πηγή: Διαδίκτυο].

παράκτιες περιοχές που ήσαν επισκέψιμες με πλοία. Η έντερη χώρα ήταν γι' αυτούς terra incognita (άγνωστη γη), γι' αυτό και κατ' εκτίμηση τοποθετούσαν πάνω στον χάρτη οικωνύμια και τοπωνύμια γνωστά από την αρχαιότητα, ή από ιστορικές πηγές, ή και νεότερα ελληνικά και αλλοεθνή, σύμφωνα με πληροφορίες που συγκέντρωναν από διάφορους ταξιδευτές, κυρίως εμπορευόμενους, [ιδέ βιβλίο "Από την ιστορία της επαρχίας Κόνιτσας", του Χαρίλ. Γκούτου, Αθήνα 2017, σελ. 485-488 | και Γ. Τσότσος, "Ιστορική γεωγραφία της Δυτ. Μακεδονίας", 2011, σελ. 359-363].

Το πρώτο μέρος της ονομασίας Domo-nigniza είναι η ελληνογενής λέξη domo (αρχ. Ελλ. «δόμος», Λατ. domus, παλ. Σλ. domj), που στη σλάβικη ομογλωσσία σημαίνει «οίκος, δόμος, οικία, σπίτι, κατοικία», ενώ το δεύτερο είναι ένα Βουλγ. njgnica/νικνίτσα ή

το ομόσημο Σερβ. nikniža/νικνίτσα (= αυτή που μας γεννάει, μητέρα, γεννήτειρα), [από το θέμα nikn- του παλ. Σλ. niknesi (= φύομαι, γεννώμαι - φυτρώνω, βλαστάνω, Βουλγ. nikna) συν τη συνήθη σλάβικη κατάληξη -ica/-iza]. Θεωρώ βέβαιο ότι η ονομασία είναι γραφή και εκφορά υφέν της φράσης "domo njgnica", εννοείται góra (= όρος, βουνό), ως μια ενιαία λέξη domonjgnica, και σημαίνει βουνό «σπιτομάνα, δομομήτωρ, οικογεννήτρια», με την έννοια ότι από το όρος αυτό εκπορεύονταν οι γεννήτορες/φυτευτές των σπιτιών, οι μαστόροι οικοδόμοι [παλ. Σλ. domozdateli/domozidateli (= οικοδόμοι)], οι γνωστοί σε όλους, παλαιότερα και τώρα, ως «κουδαραίοι¹» κτίστες. Αυτή η έννοια στη νεοελληνική εκφράστηκε με παραπλήσιο τρόπο, με τη λέξη «μαστορομάνα». Και τούτο είναι αληθέστατο, αφού σχεδόν μέχρι τα μέσα του 20^{ου} αιώνα, στην πλειονότητα των χωριών του συγκροτήματος Γράμμος-Σμόλικας, στην ηπειρωτική, τη μακεδονική και τη σημερινή αλβανική πλευρά του (περιοχή Κολόνιας, Δηβόλη, Κοριτσάς), οι κάτοικοι ήσαν κτίστες και ασκούσαν τη δομική τέχνη της πέτρας. Εάν έτσι έχουν τα πράγματα, τότε αυτό είναι μια γραπτή μαρτυρία ότι και πριν από εκείνα τα μακρινά χρόνια του 1570 οι ορεινοί κάτοικοι του Γράμμου ήσαν δομήτορες/κτίστες.

Σήμερα, η κρατούσα άποψη είναι

ότι η ονομασία με την πρώτη γραφή **Γράμμος** (με δυο **μ**) έχει ελληνική ρίζα, από τη λέξη «γραμμή», και δηλώνει τις απέραντες κορυφογραμμές της οροσειράς. Ως λεκτικός τύπος απαντάται εν συνθέσει στην ελληνιστική λέξη «υπο-γραμμός». Δικαίως, λοιπόν, αρκετοί, μεταξύ των οποίων και ο Άγγλος μελετητής της Ηπείρου Hammond, θεωρούν ότι **ίσως** είναι ένα από τα διασωθέντα αρχαιοελληνικά τοπωνύμια της ευρύτερης περιοχής. Είθε να είναι έτσι και μακάρι να βρεθεί κάποια αρχαία ελληνική πηγή που να το επικυρώνει. Μέχρι τότε, όμως, δεν μπορεί να αποκλεισθεί πιθανή παρετυμολόγηση από το «Γράμος» (με ένα **μ**), όπως πιο κάτω γράφω.

Η δεύτερη γραφή **Γράμος**/Αλβ. Gramoz (με ένα **μ**) έχει την ακόλουθη ετυμολογική και πραγματολογική στήριξη. Όλος ο υψηλόσταθμος χώρος γύρω από την κορυφή «Γράμος» είναι πετρώνας. Οι 3 κορυφογραμμές που διακτινίζονται από την κορυφή αυτή και χωρίζουν την Ήπειρο από την Αλβανία, τη Μακεδονία από την Αλβανία και την Ήπειρο από τη Μακεδονία [όρα (Φωτ. 2)], έχουν συνεχόμενους και υψηλότετους βράχους επί μήκος τουλάχιστον 3,00 χλμ, 2,50 χλμ και 4,00 χλμ αντιστοίχως, πέραν των συνακόλουθων μικροτέρων βραχωδών προεκτάσεών τους. Γενικά, ο τόπος είναι γεμάτος με σπασμένα/κομμένα λι-

θάρια (λιθοσωροί, λατυποσωροί, σάρες σκύρων), ως προϊόντα κύλισης των τεμαχίων αυτών από τους υπερκείμενους βράχους, λόγω κατακερματισμού των εκ του νετού και του παγετού. Και η υψηλότερη κορυφή «Γράμος» (2.520 μ), η οποία χαρακτηρίζει και σημαίνει ολόκληρη την οροσειρά και την περίξ περιοχή καθώς είναι ορατή πανταχόθεν, είναι επίσης ένας θεόρατος διαβρωμένος πετρώνας, περιβαλλόμενος χαμηλότερα από σάρες λιθαρίων. Υποψιάζομαι ότι, ίσως, εξ αυτού θα προήλθε και η προαναφερθείσα ονομασία Comenolitare (Κομμένο λιθάρι) της μείζονος περιφέρειας. Φαίνεται πως, για τους παραπάνω λόγους, οι Έλληνες θα ονόμαζαν, κάποτε στο με-

(Φωτ. 2): Η βραχώδης κορυφογραμμή Γράμμος (2.520 μ) - Περήφανος/Σκίρτση (2.444 μ) στα όρια Ηπείρου-Μακεδονίας και η κοιλάδα του Γοργοπόταμου (Βουρμπιανίτικο ποτάμι). [Πηγή: Διαδίκτυο].

σαιωνικό παρελθόν, το μεν όρος «Πετραίον/Λατ. Petraeum» (= γεμάτο πέτρες, πετρώδες), την δε κορυφή του «Πετραία/Λατ. Petraea» ή και «κορυφή του Πετραίου» (2.520 μ), αν και γι' αυτά δεν βρέθηκε, μέχρι τώρα, κάποια παλιά γραφή, χωρίς αυτό να αποκλείει τη διαχρονική χρήση τους στην καθημερινή γλώσσα των επιχώριων Ελλήνων. Οι πλησιόχωροι αλβανόφωνοι, που ονομάζουν **gur** την πέτρα, εύκολα πλανήθηκαν και ταύτισαν ακουστικώς την ονομασία «Πετραίο» με το κυριώνυμο «Πέτρος», που λέγεται τοπικώς ελληνιστί «Πέτσιος» και αλβανιστί Ρεζ, γι' αυτό και Çuka e Reçit (= κορυφή του Πέτρου) την αποκαλούν στη δική τους γλώσσα, [όχι Çuka Reçik, όπως εσφαλμένα γράφεται σε ορειβατικούς χάρτες]. Υστερότερα, για να δοθεί κάποια εξήγηση σ' αυτήν την αλβανική ονομασία της κορυφής, φτιάχτηκε και η παράδοση διέσωσε έναν απίθανο θρύλο, για κάποιον βοσκό ονόματι «Πέτρο/Πέτσιο/Ρεζ» που τάχα στοιχημάτισε και τόλμησε να ξεχειμωνιάσει σε υπόγειο χώρο στην κορυφή, σε υψόμετρο 2.520 μ, και πέθανε εκεί ψηλά από τον παγετό, [όρα σελ. 153 στο βιβλίο "Κοιτισιώτικα" του Χαράλ. Ν. Ρεμπέλη, Αθήνα 1953, επανέκδοση 2005].

Με τα παραπάνω περί βουνού ονόματι «Πετραίο» πρέπει να σχετίζεται και το οικωνύμιο του χωριού «Γράμος» (παλιά και έως το 1928 «Γράμο-

στα», κατόπιν και έως το 1940 «Γράμμος»). Το βλαχοχώρι αυτό κείται σε πολύ μεγάλο υψόμετρο (~1.500 μ) στη μακεδονική πλευρά της οροσειράς και διακατέχει τις εκεί υψηλόσταθμες περιοχές με εκτεταμένους πετρώνες. Το παλιό οικωνύμιο παραπέμπει στη ονομασία «Γράμος» του βουνού. Οι δυο ονομασίες, βουνό «Γράμος» και χωριό «Γράμοστα», θεματικά πρέπει να συνδέονται με τους προαναφερθέντες πετροσωρούς. Αυτοί λέγονται στην ελληνική γλώσσα των γηγενών «γκρημάδες» (= λιθοσωροί, βολιοί, κρωμάκια, πετροσωροί από συγκέντρωση λιθαρίων κατά το ξεπέτρισμα των αγρών - σωριασμένα ερείπια κτίσματος, Αλβ. germadhë), [από το παλ. Σλ. grjmadj/ gramada/gromada (= σωρός) < θέμα grom-/gram-/grjm-, ίδιο με αυτό του αρχ. Ελλ. «κρώμ-αζ» (= λιθοσωρός - τόπος γεμάτος με πετροσωρούς) και του Λατ. grum-us (= σωρός), ίσως και με επίδραση του Ελλ. «γκρεμίζω/κρημνίζω»].

Με βάση αυτά, στο παλ. Σλ. ρήμα **gramošt-atī** (= μαζεύω σε σωρούς, σωρεύω, συνάγω σε σωρούς) υπάρχει το απόλυτα ταιριαχτό στην περίπτωση επαυξημένο θέμα **gramošt-**, εκ του οποίου απευθείας προέκυψε αρχικά η τοπωνυμία Gramošta/Γράμοστα (= κρωμακόεσσα, γεμάτη με πετροσωρούς, πετρήεσσα). Από αυτήν μετέπειτα ονοματίστηκε και το χωριό όταν και όποτε πρωτοκτίστηκε² εκεί από τους βλαχόφωνους οικιστές του. Αναλογι-

κά, από το βασικό θέμα **gram-** προήλθε, κατά τον ελληνικό γραμματικό τύπο, και η ονομασία «Γράμος» (= κρωμακωτός, γεμάτος πετροσωρούς, πετραίος), όπως όντως είναι το βουνό στην υψηλή του ζώνη, δηλ. ό,τι ακριβώς το μσν Ελλ. «Πετραίο», την οποία ονομασία κατόπιν δανείστηκαν ως Gramoz οι γείτονες αλβανόφωνοι. Επειδή και οι ελληνόφωνες της πέριξ περιοχής δεν καταλάβαιναν τη βαθύτερη έννοια της ονομασίας αυτής, είναι πολύ πιθανό, υστερότερα και σε πρόσφατους αιώνες, να απέδωσαν γραπτώς το «Γράμος» (με ένα **μ**) με το «Γράμμος» (με δυο **μ**), τα οποία στη έκφώνησή τους απόλυτα ταυτίζονται, οπότε προέκυψε εκ των πραγμάτων παρετυμολόγηση, λόγω αναγωγής στην ελληνική λέξη «γραμμή».

Όμοια σημασία έχουν και άλλες τοπωνυμίες στην ηπειρωτική πλευρά της οροσειράς αυτής, π.χ. στον Αμάραντο/Ίσβορος «Καμενίκος» (= πετρώδης) | στο Πληκάτι «Μυλούρα» (= σάρα, χαλικάριά), «Μαύρη πέτρα» και «Σκίρτσης/Σκίρτσι» (= σκιρίτης, γεμάτος σκίρα) που τώρα λέγεται «Περήφανος» | στην Αετομηλίτσα/Δέντσικο «Μαύρη πέτρα» | στο Κεφαλοχώρι/Λούψικο «Πετρίτσι» και «Αρένες» (= χαλικάριές) | και αρκετές άλλες στις έτερες πλευρές της οροσειράς, τη μα-

κεδονική και την τωρινή αλβανική, που δείχνουν ότι το βουνό είναι πράγματι πετραίο και γεμάτο κρώμακες στην υψηλή του ζώνη.

Σημείωση

1. Στη μαστόρικη διάλεκτο λέγεται **κούδαρ(η)ς** και σπανίως **κούδας** ο μάστορας κτίστης της πέτρας. Είναι απόδοση του τοπικού «τσιουκανάρ(η)ς/τσιουκανάς» και του αρχ. Ελλ. «τυκιστής», από το ηχοποίητο Λατ. *cudo/cusum/cudere* (= τύπτω, τυκίζω, σφυροκοπώ, κρούω, εκλεπτίζω κάτι με σφυρηλάτηση), επειδή ο κτίστης χρησιμοποιεί σφυρί (τύκο/τυκάνη/τσιουκάνι) για την κατεργασία των λίθων, γι' αυτό και στα αρχ. Ελλ. «τύκισμα» λεγόταν ό,τι γινόταν λιθόκτιστο. Για τον ίδιο λόγο, παλαιά, στη Θεσσαλία, Στερεά Ελλάδα και την Εύβοια, ο προσερχόμενος προς εργασία Ηπειρώτης κτίστης πετράς λεγόταν «κούσης/κιούσης/γκιούσης», εκ του Λατ. *cusum*.

2. Βέβαιο είναι ότι ιδρύθηκε πριν το 1692, γιατί μνημονεύεται, κατά το διάστημα 1534-1692, ένας δωρητής από το χωριό «Γράμμοστη» της επαρχίας του Καστοριάς στον κώδικα της μονής Ζάμπορδας Γρεβενών. [Ιδέ «Γραπτά μνημεία από την Δυτ. Μακεδονία χρόνων τουρκοκρατίας», Πτολεμαΐδα 1940, του Μιχ. Καλινδέρη].

Αθήνα, Δεκέμβριος 2017

Θωμάς Β. Ζιώγας

Email: thovaziogas@gmail.com

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Α. Στη βιβλιοθήκη κάθε μήνα έχουμε... θέμα

Μάρτιος- Ποίηση

Σε συνεργασία με την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος κάθε μήνα θα πραγματοποιούνται στη βιβλιοθήκη εκπαιδευτικές δράσεις για παιδιά με συγκεκριμένο θέμα!

Το θέμα του Μαρτίου ήταν η ποίηση, καθώς στις 21 Μαρτίου γιορτάζεται η «Παγκόσμια ημέρα ποίησης». Μέσα από 4 διαφορετικά εκπαιδευτικά εργαστήρια αναδείξαμε το δικαίωμα του κάθε αναγνώστη να προσλαμβάνει το ποίημα ανάλογα με τις αναγνωστικές του ικανότητες. Τη χαρά του να αποκρυπτογραφεί τις λέξεις σύμφωνα με τους δικούς του κώδικες. Τον τρόπο που ακούει τις λέξεις, τον τρόπο που οι λέξεις ερμηνεύονται μέσα του, τον τρόπο που οι εικόνες ενός ποιήματος βάζουν σε κίνηση τις εικόνες που κουβαλάει στη μνήμη του. Μ' αυτό τον τρόπο η ποίηση μπορεί να συγκινήσει ένα παιδί: στο επίπεδο που θα βάλει σε λειτουργία μέσα του εκείνους τους μηχανισμούς που σε κάποια μαγική στιγμή θα του αποκαλύψουν πως ζει την ίδια του τη ζωή ποιητικά...

Β. Πάσχα στη βιβλιοθήκη

Τη διάρκεια των σχολικών εορτών του Πάσχα, η βιβλιοθήκη απασχόλησε δημιουργικά τους μικρούς της φίλους με κατασκευή χειροποίητων λαμπάδων από φυσικό κερί, βάψιμο αβγών με διά-

φορες τεχνικές και προβολή κινηματογραφικών ταινιών.

Γ. Συμβουλευτική στήριξη γονέων

Η βιβλιοθήκη προκείμενου να ενημερώσει τους γονείς για τις σχέσεις γονέων-παιδιών, προχωρά στην υλοποίηση εκπαιδευτικών σεμιναρίων συμβουλευτικής στήριξης. Το πρώτο σεμινάριο με θέμα «Η δύναμη των λέξεων στο μέγλωμα των παιδιών» διοργανώθηκε στις 9 Μαρτίου, με εισηγήτρια την κυρία Ελένη Νιέτσικα, Ακουστικο-Ψυχοπαιδαγωγό, Θεραπεύτρια Tomatis και Σύμβουλο γονέων. Το δεύτερο σεμινάριο με θέμα «Εργαστήριο επιτυχημένου γονέα: ένας πολύτιμος οδηγός για να επικοινωνείτε με τα παιδιά σας χωρίς να «τραυματίζεται» η μεταξύ σας σχέση» διοργανώθηκε στις 27 Μαρτίου, με εισηγήτριες τις κυρίες Αγγελική Δρακοπούλου και Αντιγόνη Βρέλλη, σύμβουλοι γονέων και εκπαιδευτριες σχολών γονέων από το «Κέντρο Προσωπικής Εξέλιξης E.I.M.A.I.». Το τρίτο σεμινάριο με θέμα «Οικογένεια: η πρωταρχική ομάδα. Ρόλοι και κανόνες» διοργανώθηκε στις 23 Απριλίου με εισηγήτρια την κυρία Μελίνα Ζάκκα, κλινική ψυχολόγο, ψυχοθεραπεύτρια και ψυχαναλύτρια ομάδας.

Δ. Επισκέψεις βιβλιοαυτοκινήτου.

Τον Μάρτιο η κινητή μονάδα της βιβλιοθήκης μας επισκέφθηκε το Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο Διστράτου, το Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχο-

λείο Κεφαλοχωρίου, το Δημοτικό σχολείο και Γυμνάσιο Παρακαλάμου, το Δημοτικό Σχολείο και Γυμνάσιο Δελβινακίου, όπου υλοποιήθηκαν εκπαιδευτικά προγράμματα και πραγματοποιήθηκε δανεισμός βιβλίων.

Ε. Θεματική εβδομάδα γυμνασίων.

Σε όλα τα γυμνάσια της χώρας, με απόφαση του Υπουργείου Παιδείας, διοργανώθηκαν θεματικές εβδομάδες ενημέρωσης για τη διατροφή, τις εξαρτήσεις και τις ταυτότητες των δύο φύλων. Οι μαθητές του Γυμνασίου Κόνιτσας, επισκέφθηκαν τη βιβλιοθήκη μας στις 23 Απριλίου και δημιούργησαν αφίσες ενημέρωσης με τα θέματα που διαπραγματεύτηκαν στο σχολείο τους.

ΣΤ. Ήρωες, ελάτε να γνωριστούμε!

150 ήρωες βιβλίων από όλο τον κόσμο προσγειώνονται στις βιβλιοθήκες της χώρας!

Με αφορμή τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Βιβλίου στις 23 Απριλίου 2018, η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος υλοποίησε το πρόγραμμα «Ήρωες, ελάτε να γνωριστούμε!» και πρότεινε στα μέλη του Δικτύου Ελληνικών Βιβλιοθηκών μια δράση γνωριμίας με ήρωες της παγκόσμιας παιδικής λογοτεχνίας και της χώρας προέλευσής τους.

Η Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας υιοθέτησε τον Μάρκουσ, ένα εννιάχρονο αγόρι, που ζει με τους γονείς του στις εργατικές πολυκατοικίες της Βιέννης στην Αυστρία, το 1938. Φορά κοντά παντελόνια και είναι παθιασμένος με το

ποδόσφαιρο και τον "Μότσαρτ του Ποδοσφαίρου" Ματίας Ζίντελαρ! Το δωμάτιο του είναι γεμάτο με αφίσες του αγαπημένου του ποδοσφαιριστή. Συλλέγει όλα τα αποκόμματα των εφημερίδων που αναφέρονται στον Ζίντελαρ! Παθιάζεται με ό,τι αγαπάει, είναι φιλόδοξος και ενθουσιώδης. Αγαπημένο του φαγητό είναι το σνίτσελ και αγαπημένο επιδόρπιο το στρούντελ με μήλα. Του αρέσει να παίζει ποδόσφαιρο και να παρακολουθεί αγώνες στο στάδιο "Πράτερ". Για έναν χρόνο θα "ζει" μαζί μας και θα συμμετέχει στις δράσεις της βιβλιοθήκης μας!

Η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, ως επικεφαλής του Δικτύου Ελληνικών Βιβλιοθηκών, θα αναδείξει τους ήρωες της παγκόσμιας παιδικής λογοτεχνίας, έτσι όπως παρουσιάζονται από τα παιδιά στις βιβλιοθήκες, σε όλη τη χώρα.

Η. Παρουσίαση του βιβλίου «Η Κερασοβίτισσα μάνα» της Ανδρομάχης Μπούνα.

Την Κυριακή 13 Μαΐου, στις 11.30 π.μ., θα πραγματοποιηθεί στη βιβλιοθήκη παρουσίαση του βιβλίου της Ανδρομάχης Μπούνα «Η Κερασοβίτισσα μάνα». Το βιβλίο θα παρουσιάσουν ο Παναγιώτης Τζόκας, πολιτισμολόγος και μουσικός παραγωγός ΕΡΤ, η Κατερίνα Τσούβαλη, φιλόλογος, και η συγγραφέας. Παράλληλα, η Γεωργία Τσαμαδιά, εκπαιδευτικός και μεταπτυχιακή φοιτήτρια λαογραφίας, θα παρουσιάσει αναπαραστάσεις της «μπτέρας», μέσα από ζωγραφιές παιδιών-προσφύγων.

Κόινωρα

ΔΙΠΛΗ ΓΙΟΡΤΗ

Γράφει ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ Μ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Στις 25 του Μάρτη, όλοι οι πανέλληνες και η Εκκλησία μας, γιορτάζουμε διπλή γιορτή.

Τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου και την επέτειο της εθνεγερσίας, της Παλιγγενεσίας του έθνους μας.

Από τη μιά μεριά, η εκκλησία μας με το χαρμόσυνο μήνυμα της θείας ενσάρκωσης, που με τόσο σαφή τρόπο μας το παρουσιάζει ο ευαγγελιστής Λουκάς στο Ευαγγέλιό του (κεφ. Α΄ στίχ. 26-38) που την ημέρα αυτή, ο θεόστατλος αρχάγγελος Γαβριήλ, παρουσιάζεται στην Παρθένο Μαρία στη Ναζαρέτ και της ανήγγειλε ότι θα γεννήσει τον Ιησού Χριστό, τον Σωτήρα του Κόσμου. Και η ταπεινή κόρη είπε πως θα γίνει αυτό; Κι ο Αρχάγγελος της είπε, το Άγιο Πνεύμα θα έλθει και η δύναμη του Υψίστου θα σε επισκιάσει και η δούλη του Θεού είπε στο μήνυμα του αγγέλου στο «Χαίρε και Χαριτωμένη, ο Κύριος μετα Σου». «Ας γίνει το θέλημα του Κυρίου». Κι ο άγγελος εξαφανίστηκε. Αυτό είναι το ένα μήνυμα.

Και το άλλο είναι το «Ελευθερία ή Θάνατος» των επαναστατημένων Ραγιάδων, που ο Δεσπότης των παλαιών Πατρών Γερμανός, στο μικρό κι αφώτιστο μοναστήρι της Αγίας Λεύρας στις 25 του Μάρτη του 1821 ευλόγησε τα όπλα των

Ελλήνων, με το σύνθημα « Ελευθερία ή Θάνατος» όπου οι έλληνες ήταν αποφασισμένοι να ζήσουν ελεύθεροι ή να πεθάνουν ως Αγωνιστές του '21!

Μέσα τους κυριαρχούσε ο Θούριος του Ρ. Φεραίου «Καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή, παρά σαράντα χρόνια σκλαβιά και φυλακή». Αυτό είναι το δεύτερο εθνικό μήνυμα της Διπλής Γιορτής.

Δύο μηνύματα-αγγέλματα που ειπώθηκαν από διαφορετικά στόματα, σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα, αλλά με τον ίδιο σκοπό. Η απολύτρωση της ανθρώπινης ψυχής από την αμαρτία και η απελευθέρωση του σκλαβωμένου ελληνικού γένους από την ανυπόφορη σκλαβιά των τεσσάρων αιώνων από την Οθωμανική αυτοκρατορία.

Και ήρθε η 25η Μάρτη, ήρθε η ώρα της Ελευθερίας σαν την σπίθα που ήταν κρυμμένη στη στάχτη. Η ώρα της απόφασης για τη λευτεριά. Αυτή είναι η πεμπουσία της διπλής γιορτής.

Ποιά ελληνική ψυχή, είναι ικανή να μη συγκινηθεί από το νόημα της διπλής αυτής γιορτής; Καμία!

Δοξολογίες, πανηγυρισμοί, παρελάσεις Ύμνοι, χοροί και τραγούδια. Έτσι πρέπει. “Όλη η δόξα όλη η χάρη, Άγια μέρα ξημερώνει και τη μνήμη σου το

έθνος χαιρετά γονατισμό κ.ά.

Χριστιανισμός και ελληνισμός, αυτό
ας είναι το μήνυμα.

Και σήμερα, που ποικιλώνυμοι εχ-
θροί, θέλουν να μας καταπατήσουν και
να μολύνουν τα ιερά μας χώματα, τα αι-

ώνια μηνύματα της διπλής γιορτής, πρέ-
πει πάντοτε να μας συνοδεύουν και να
μας οδηγούν. Έτσι πάντοτε η χώρα
μας, το έθνος μας, θα οδηγείται πάντα
νικήτρια Δημοκρατική και θριαμβευτική
στην πορεία της.

Η Γυναίκα στην Αντίσταση

Στο μεγάλο Έπος της Αντίστα-
σης, πολύτιμη ήταν και η συμ-
μετοχή της γυναίκας. Ισότιμα με τον
άνδρα, αγωνίστηκε σε όλους τους το-
μείς: στην παραγωγή με το τσαπί και
το δρεπάνι, στον πολιτισμό, ακόμα και
στο βουνό με το ντουφέκι στο χέρι. Για
πρώτη φορά οι γυναίκες απόκτησαν
το δικαίωμα ψήφου και τα νέα κορί-
τσια διώχνοντας τις παλιές προκατα-
λήψεις συμμετείχαν σε όλες τις εκδη-
λώσεις.

Εκατοντάδες και χιλιάδες γυναίκες
κακοποιήθηκαν από τους κατακτητές
και τους “Έλληνες” συνεργάτες της
αλλά και από το μετακατοχικό Κράτος,
καθώς και στον εμφύλιο. Χιλιάδες φυ-
λακίστηκαν, εξορίστηκαν και εκτελέ-
στηκαν σε όλη τη χώρα αλλά και στη
δική μας περιοχή. Αναφέρουμε μερι-
κές: Μαργαρίτα Μολυβάδα από τα

Γιάννινα που την συνέλαβαν συνεργά-
τες του Βοΐδαρου (οπλορχηγού του
Ζέρβα) και κατακρεουργήθηκε στην
Άρτα. Η Μαρία Δημάδη (καταγωγή
από Γοργοπόταμο Κόνιτσας, στο Αγρί-
νιο που βασανίστηκε και δολοφονή-
θηκε από τους ταγματασφαλίτες του
Τολιόπουλου στο Αγρίνιο.

Η Ειρήνη Γκίνη (Μίρκα Γκίνοβα)
στα Γιαννιτσά από τον Ελληνικό Στρα-
τό στις 26/7/1946. Η Βαγγελίτσα Κου-
σιάντζα από τον Παλαμά, στη Λαμία
στις 9.5.1947.

Η Πολυξένη Σουβλέρη από την
Καλόβρυση Κόνιτσας στις 10.6.1945
“και ουκ έστι αριθμός...”.

Σ.Τ.

(Αναδημοσίευση από το βιβλίο:
Από την Εθνική Αντίσταση
στην Ήπειρο)

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΒΕΛΛΑΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ

Μιχ. Χρ. Παντούλας
Φιλολόγος-Ερευνητής

Α. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Α.Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΡΥΙΝΟΥΥΠΟΛΕΩΣ, ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

1. ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΒΕΛΛΑΣ (από την ίδρυσή της έως το 1834)

Πρόκειται για την πρώτη ονομασία της Επισκοπής. Αρχικώς υπήρξε μία των επισκοπών της Μητροπόλεως Ναυπάκτου. Με την ανύψωση της Επισκοπής Ιωαννίνων σε μητρόπολη, το έτος 1285, αποτέλεσε επισκοπή της μητρόπολης αυτής, πιθανώς από το έτος 1365. Στην Επισκοπή Βελλάς ανήκε ανέκαθεν και η “χώρα Μπογδοριανή” (Πογδόριανη, σήμ. Παρακάλαμος), η οποία το 1623 αποσπάστηκε πραξικοπηματικώς από την Επισκοπή Βελλάς “υποκειμένη δήθεν είναι τω μοναστηρίω του όρους Σωσίνου”. Με Πατριαρχικό Σιγίλλιο του έτους 1626 (Μάιος 22) επήλθε εκ νέου η ένωση της “χώρας Μπογδοριανής” με την Επισκοπή Βελλάς.

2. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΠΩΓΩΝ ΙΑΝΗΣ (1834-1842)

Το 1834, το Μάιο μήνα, εκδόθηκε Πατριαρχικός και Συνοδικός τόμος ενωτικός της Αρχιεπισκοπής Πωγωνιανής, η έδρα της οποίας ήταν “έν τῷ

σταυροπηγίῳ Πωγωνιανῆς, ἐν ᾧ ἔστι βασιλική μονή εἰς ὄνομα τιμώμενον τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου” (σημ. Μονή Μολυβδοσκεπάστου, με την επισκοπή Βελλάς. Δημιουργήθηκε έτσι η Μητρόπολις Βελλάς και Πωγωνιανής, η οποία λειτούργησε έως το έτος 1842.

3. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΚΑΙ ΒΕΛΛΑΣ (1842-1863)

Το 1842 η Επαρχία Βελλάς και Πωγωνιανής, με Πατριαρχικό και Συνοδικό τόμο, ενώθηκε με την Μητρόπολη Ιωαννίνων και αποτέλεσε την ενιαία Μητρόπολη Ιωαννίνων και Βελλάς. Η Αρχιεπισκοπή Πωγωνιανής παρέμεινε εκ νέου ως ανεξάρτητη επαρχία με δικό της επίσκοπο. Η ενιαία Μητρόπολις Ιωαννίνων και Βελλάς λειτούργησε έως το έτος 1863.

4. ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΒΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ (1863-1895)

Το 1863, το Μάιο μήνα, η Επισκοπή Βελλάς με Πατριαρχικό και Συνοδικό τόμο επανήλθε στην προηγούμενη επισκοπή τάξη και ιδιό-

τητα με την ονομασία Επισκοπή Βελλάς και Κονίτσης. Την ίδια ημερομηνία με άλλο Πατριαρχικό και Συνοδικό τόμο επανήλθε στην προηγούμενη επισκοπή τάξη και ιδιότητα με την ονομασία Επισκοπή Βελλάς και Κονίτσης. Την ίδια ημερομηνία με άλλο Πατριαρχικό Συνοδικό τόμο διαλύθηκε οριστικώς η Αρχιεπισκοπή Πωγωνιανής, η οποία συγχωνεύθηκε (1863), με τις γειτονικές επαρχίες Κορυτσάς και Βελλάς και Κονίτσης.

Στη δεύτερη επαρχία περιήλθαν τα χωριά του Καζά Πωγωνιανής Οστανίτσα, Διπαλίτσα, Βλάχοι, Βαλοβίστα και Μπογωνιτζικόν και του Καζά Κόνιτσας Σανοβόν, Μάζιου, Δερβένι, Πιλθούκι, Κούκεσι, Μπομπέτσικον, Λεσκοβίκι, Τζάρτζικου, Μελεσσίνι, Σέργιανη, Περάτι, Μελισσόπετρα και Πιροβίτζα.

5. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ (1895-1936)

Τον Ιούνιο του 1895 εκδόθηκε Πατριαρχικός Συνοδικός τόμος σύμφωνα με τον οποίο η Επισκοπή Βελλάς και Κονίτσης προήχθη σε μητρόπολη, με την ονομασία Μητρόπολις Βελλάς και Κονίτσης, εξαρτώμενη από το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Στο Συνταγμάτιο των μητροπόλεων του Οικουμενικού θρόνου η συγκεκριμένη μητρόπολη κατέλαβε την 78η θέση.

6. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΡΥΙΝΟΥΠΟ-

ΛΕΩΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ (1936-1940) και κατόπιν ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΡΥΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ (1940 έως σήμερα)

Η Μητρόπολις Δρυϊνουπόλεως και Κονίτσης ιδρύθηκε στις 10 Μαρτίου 1936 με απόφαση της Εκκλησίας της Ελλάδος, ύστερα από τη συγχώνευση των μητροπόλεων Βελλάς και Κονίτσης και Δρυϊνουπόλεως και Πωγωνιανής, που είχε έδρα το Δελβινάκι.

Το έτος 1940 στον τίτλο προστέθηκε και η λ. Πωγωνιανή, ώστε η οριστική ονομασία της να γίνει Μητρόπολις Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης. Έδρα της μητρόπολης είναι το Δελβινάκι, ενώ ο μητροπολίτης διαμένει στην Κόνιτσα.

Α. Π. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ

Η Αρχιεπισκοπή Πωγωνιανής αναφέρεται για πρώτη φορά μεταξύ των οκτώ αρχιεπισκόπων του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης αναγραφή των επαρχιών του. Το Μάρτιο του 1828 ενώθηκε με την επαρχία Κορυτσάς και αποτέλεσε τη Μητρόπολη Κορυτσάς και Πωγωνιανής, ενώ το Μάιο του 1834 ενώθηκε με την επαρχία Βελλάς και αποτέλεσε τη Μητρόπολη Βελλάς και Πωγωνιανής. Η συνένωση των δύο αυτών επαρχιών διήρ-

κησε μέχρι το 1842. Η Αρχιεπισκοπή Πωγωνιανής παρέμεινε εκ νέου ανεξάρτητη έως την οριστική διάλυσή της, το Μάιο του 1863, και τη συγχώνευσή της στις επαρχίες Κορυτσάς και Βελλάς και Κονίτσης.

A. III. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΡΥΙΝΟΥ-ΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ

Η Μητρόπολις Δρυινουπόλεως και Πωγωνιανής ιδρύθηκε το 1924 και λειτούργησε έως τις 10 Μαρτίου 1936. Είχε ως έδρα το Δελβινάκι και περιελάμβανε τους οικισμούς της Υποδιοίκησης Πωγωνίου, που ως τότε ανήκαν στη Μητρόπολη Βελλάς και Κονίτσης. Πρόκειται για προσωποπαγή μητρόπολη την οποία εποίμανε έως το θάνατό του (1936) ο μητροπολίτης Βασίλειος Παπαχρήστου. Ο Μητροπολίτης Βασίλειος εκδιώχτηκε από το Αργυρόκαστρο (1916), έδρα της Μητροπόλεως Δρυινουπόλεως, Δελβίνου και Χειμάρρας από τους Ιταλούς, που είχαν καταλάβει την περιοχή και τους Αλβανούς συνεργάτες τους.

B. ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ **B.I. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΡΥΙΝΟΥ-ΠΟΛΕΩΣ, ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ**

1. ΕΠΙΣΚΟΠΟΙ ΒΕΛΛΑΣ (από την ίδρυσή της έως το 1834)

Κωνσταντίνος, αρχρονολόγητος
Μανουήλ Μακρός, 1222-1224
Δοσίθεος, αναφέρεται το 1546.
Αντώνιος αναφέρεται τον Ιανουάριο

του 1565

Παχώμιος, αναφέρεται το 1565

Μανασσής, αναφέρεται το 1604

Ιωάσαφ, αναφέρεται το Μάρτιο και Σεπτέμβριο του 1610 και το Δεκέμβριο του 1620

Σωφρόνιος, αναφέρεται το 1621. Καθαιρέθηκε από το Οικουμενικό Πατριαρχείο το 1629.

Νεόφυτος, εκλέχθηκε το Μάιο του 1626.

Παρθένιος, αναφέρεται το 1640

Ιωαννίκιος, αναφέρεται το 1673 και 1688. Προήχθη σε μητροπολίτη Ναυπάκτου και Άρτας το Δεκέμβριο του 1722.

Φιλάρετος, 1695-1711.

Νικόλαος, αναφέρεται το 1720

Γερμανός, 1723-1744.

Νικόδημος, αναφέρεται τον Ιούνιο 1756 και το Μάιο του 1760

Παΐσιος 1762-1778

Χρυσάνθος αναφέρεται το 1805

Παρθένιος (;)

Θεοδόσιος, αναφέρεται στις κτητορικές επιγραφές της Μονής Αγγελολομάχου Κουρέντων (1810) και του Ναού Αγ. Μαρίας Νικάνορα Κόνιτσας (1814). Προήχθη το Μάιο του 1818 σε Μητροπολίτη Λαρίσης.

Λεόντιος, 1818-1822

Ιωσήφ ο Νάξιος, 1822-1834. Σύμφωνα με επιστολή του Οικουμενικού Πατριάρχη Χρυσάνθου προς τον ίδιο (4.10.1822) "είσεπήδησεν εις την Έπισκοπήν Βελλάς προ-

στασία και έπεμβάσει του Άλη πα-
σά, παροραθέντων άξιωτέρων».

2. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΕΣ ΒΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ (1834-1842)

Ιωσήφ, 1834-1839. Πρόκειται για τον Επίσκοπο Βελλάς ο οποίος συνέχισε την ποιμαντορία του έως το 1839 με την ιδιότητα του Μητροπολίτη Βελλάς και Πωγωνιανής, οπότε και κηρύχθηκε έκπτωτος από το Οικουμενικό Πατριαρχείο.

Ιερόθεος, εκλέχθηκε τον Ιανουάριο του 1840 από Μητροπολίτη πρ. Σμύρνης. Εποίμανε την Μητρόπολη έως το 1842, έτος κατά το οποίο δημιουργήθηκε η Μητρόπολης Ιωαννίνων και Βελλάς. Ο Ιερόθεος παράμεινε ποιμαίνων την εκ νέου ανεξάρτητη Αρχιεπισκοπή Πωγωνιανής.

3. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΕΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΚΑΙ ΒΕΛΛΑΣ (1842-1863)

Ιωακείμ ο Χίος, ο από Δρυινοπούλεως. Μητροπολίτης Ιωαννίνων είχε εκλεγεί το 1840. Από το 1842 έως το 1845 έφερε τον τίτλο Ιωαννίνων και Βελλάς

Ιωαννίκιος, 1845-1854.

Παρθένιος, ο από Ερσεκίου. Τον τίτλο Ιωαννίνων και Βελλάς έφερε από το 1854 έως το 1863, οπότε η συγκεκριμένη μητρόπολη καταργήθηκε.

4. ΕΠΙΣΚΟΠΟΙ ΒΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ (1863-1895)

Γερμανός Τσεκίδης, εκλέχθηκε στις 27 Μαΐου του 1863. Εποίμανε την επισκοπή έως το 1876.

Βασίλειος, εκλέχθηκε στις 10 Ιανουαρίου 1877 “γνώμη του Μητροπολίτου Ιωαννίνων κ. Σωφρονίου” Εποίμανε την επισκοπή έως το 1895.

5. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΕΣ ΒΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ (1895-1936)

Βασίλειος, πρόκειται για τον Επίσκοπο Βελλάς και Κονίτσης, ο οποίος συνέχισε την ποιμαντορία του ως μητροπολίτης μετά την προαγωγή της επισκοπής σε μητρόπολη. Παραιτήθηκε οικειοθελώς το 1899.

Κωνσταντίνος, εκλέχθηκε στις 22 Ιουλίου του 1899 από Επίσκοπος Ροδοστόλου. Το 1906 μετατέθηκε στη Μητρόπολη Τραπεζούντος.

Σπυρίδων Βλάχος, εκλέχθηκε στις 6 Ιουλίου 1906. Εποίμανε τη μητρόπολη έως το 1916, οπότε μετατέθηκε στη Μητρόπολη Ιωαννίνων αποσπώντας ταυτοχρόνως την περιοχή Βελλάς.

Πανάρετος, εκλέχθηκε στις 24 Φεβρουαρίου του 1922. Εποίμανε τη μητρόπολη έως το θάνατό του το 1926.

Ιωάννης Βασιλικός, εκλέχθηκε στις 23 Μαρτίου του 1926 από Μητροπολίτης Ίμβρου. Εποίμανε τη μητρόπολη μέχρι το 1936.

6. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΕΣ ΔΡΥΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ (1936-1940) ΚΑΙ ΔΡΥΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ (1940 έως και σήμερα)

Ιωάννης Βασιλικός, πρόκειται για το Μητροπολίτη Βελλάς και Κονίτσης, ο οποίος από τις 10 Μαρτίου 1936 συνέχισε την Ποιμαντορία του ως Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως και Κονίτσης

Δημήτριος Ευθυμίου, 1940-1956, από Μητροπολίτη Λευκάδος και Ιθάκης.

Χριστόφορος Χατζής, 18.4.1956 έως 24.1.1967

Σεβαστιανός Οικονομίδης, 11.6.1967 έως 12.12.1994

Ανδρέας Τρεμπέλας, 28.1.1995

Β. ΙΙ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ

Γαβριήλ, πιθανώς προ του Αρσενίου Αρσένιος, αναφέρεται το 1590

Άνθιμος, αναφέρεται ως πρ. Πωγωνιανής τον Ιανουάριο του 1690

Συμεών, παραιτήθηκε στις 28.2.1620

Σωφρόνιος, 1620-1643

Παρθένιος, 1643-1650

Δανιήλ, εκλέχθηκε το 1650

Νεκτάριος, εκλέχθηκε το 1656

Μανασής, 1667-1673

Μαλαχίας, αναφέρεται το 1673

Ευθύμιος, αναφέρεται τα έτη 1702, 1708, 1721 και ως Πρ. Πωγωνιανής το 1730.

Αθανάσιος (;)

Νεόφυτος, 1750-1763

Παρθένιος, εκλέχθηκε τον Ιούλιο του 1763

Άνθιμος, 1774-1787.

Άνθιμος, εκλέχθηκε το Φεβρουάριο

του 1784

Διονύσιος Γιανιάτης, 1797-1823

Βησσαρίων, 1828-1834, με την ιδιότητα του Μητροπολίτη Κορυτσάς και Πωγωνιανής.

Ιωσήφ, 1834-1839, με την ιδιότητα του Μητροπολίτη Κορυτσάς και Πωγωνιανής.

Ιερόθεος Μπάνιος, 1840-1842, από πρ. Σμύρνης ως Μητροπολίτης Βελλάς και Πωγωνιανής.

Ο Ιερόθεος παρέμεινε ποιμένοντας την αυτοτελή αρχιεπισκοπή Πωγωνιανής έως το θάνατό του.

Μελέτιος, Ιούνιος 1848 έως 16.7.1848, από Επίσκοπος Τυρολόης

Αγάπιος, 23.11.1848 έως 1850

Νίκανδρος, 27/12/1850 έως 1854, από Επίσκοπος Λαμψάκου. Στο Βουκουρέστι χειροτόνησε σε διάκονο τον μετέπειτα Οικουμενικό Πατριάρχη Ιωακείμ Γ΄

Πανάρετος, Οκτώβριος 1854 έως 1863, οπότε η Αρχιεπισκοπή Πωγωνιανής διαλύθηκε οριστικώς.

Β. ΙΙΙ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΡΥΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ

Βασίλειος Παπαχρήστου, 1924-1936, μετά τη βίαιη απομάκρυνσή του (1916) από το θρόνο της Μητροπόλεως Αργυροκάστρου, Δελβίνου και Χειμάρρας, με τη συνεργασία Ιταλών και Αλβανών και έως το θάνατό του.

ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΛΑΓΚΑΔΙΩΤΩΝ ΜΑΣΤΟΡΩΝ

Πασχάλη Δ. Μανώλη

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Περιθώρια δυτικής πλευράς

Το υπέρθυρο είναι μονοκόμματη πλάκα από πουρί, διαστάσεων: ύψος 2,05 μ., μαζί με τις παραστάδες και πλάτος 1,20 μ., που σχηματίζει τυφλό τόξο. Τρίλοβος σταυρός με κεραίες και δαντελωτό περίγραμμα κοσμεί το κέντρο του τόξου και πλαισιώνεται από σεραφείμ. Την αριστερή επιφάνεια της πλάκας καλύπτει σχηματοποιημένο δένδρο με ελικοειδή κλαδιά και ένα σχηματικό εγχάρακτο κυπαρίσσι. Την δεξιά επιφάνεια καλύπτει μικρό ελάφι με φυλλόσχημα κέρατα, που πατά με τα μπροστινά πόδια του σε σπείρα και ακουμπά το στόμα του σε ένα εγχάρακτο κυπαρίσσι.

Οι παραστάδες δεξιά και αριστερά είναι αδιακόσμητες. Τα επίκρανα των παραστάδων κοσμούν ανάγλυφοι σπειροέλικες και ρόδακες που καλύπτουν

τα κενά. Έντονα ανάγλυφο δαντελωτό περίγραμμα καλύπτει την εξωτερική πλευρά του τόξου και απολήγει, στα επίκρανα, σε κεφάλι φιδιού με ανοιχτό το στόμα και μεγάλα μάτια, όπως και στο νότιο υπέρθυρο.

Πρωτομάστορας της παρέας των μαστόρων, που από τα άξια χέρια τους βγήκε αυτό το ωραίο μνημείο εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής ήταν ο Δημήτριος Θεοδώρου «εκ κώμης Πλήστηαμης - Μπλήσδιανης». Κύριος εκτελεστής ήταν ο Στεφάνης Θεοδώρου «χέρας του Στεφάνη Θεοδού».

Τα θυρώματα - νότιο και δυτικό - είναι σκαλισμένα με εξαιρετική επιμέλεια. Τεχνίτης με προσωπικό ύφος είναι ο πελεκάνος, σκαλιστής, ο Στεφάνης Θεοδώρου. Η τεχνοτροπία του είναι αναγνωρίσιμη, προσωπική στις κτητορικές επιγραφές των επιβλητικών ναών στα Τρίκαλα και Γρεβενά.

Η επιγραφή στο νότιο θύρωμα του Ναού, μας δίνει σαφείς και σημαντικές πληροφορίες για τους μαστόρους που ανοικοδόμησαν τον ναό και όχι μόνον. Αρχηγός της κομπανίας αναφέρεται πρωτομάστορας ο Δημήτριος και πελεκάνος ο Στεφάνης, αδελφός του πρωτομάστορα. Το 1974 ο Λιατίψης Κωνσταντίνος, μέσης ηλικίας, κάτοικος Γορ-

γογυρίου μας είπε ότι μια γερόντισσα συγγενής του, θυμόταν τον πρωτομάστορα Δημήτρη που έκτισε την εκκλησία και μιλούσε γι' αυτόν. Η άλλη μαρτυρία προέρχεται από τον Δημήτρη και Μάρθα Μανώλη, κατοίκους Μπλήσδιανης σήμερα Λαγκάδα, μας λέει πως είναι από την σημερινή γενιά με το επώνυμο Πανταζή.

Αναφέρει τον Σουλτάνο Αβδούλ Μετζίτ (1839 - 1861), 31ος Σουλτάνος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Αναφορά μοναδική μέσα σε όλες τις λίθινες επιγραφές ναών της δυτικής Θεσσαλίας. Είναι μεν ασυνήθιστη στις επιγραφές των χριστιανικών μεταβυζαντινών ναών, αλλά πρέπει να συσχετισθεί με την παραχώρηση σημαντικών δικαιωμάτων προς τους χριστιανούς υπηκόους της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας κατά την εποχή αυτή. Συγκεκριμένα, ευεργετικά μεταρρυθμιστικά διατάγματα (Τανζιμάτ επί Αβδούλ Μετζίτ, 1839, Χάτι Χουμαγιούν επί Αβδούλ Μετζίτ 1856, Χάτι επί Αβδούλ Αζίζ 1861), «εξεδώθη τη 18 Φε-

βρουαρίου 1856 το Χάτι Χουμαγιούν (Λαμπρή Γραφή), δι' ου επικυρούνται οι διατάξεις του Χάτι Σεριφίου (Τανζιματίου) του 1839, ανεγνωρίζονται τα προνόμια των μη μωαμεθανικών κοινοτήτων και η ελευθέρα εξάσκηση των ξένων θρησκευμάτων, εισήγοντο τα μικτά δικαστήρια δια τα μεταξύ Χριστιανών και Μωαμεθανών δίκας και καθιερούντο εν γένει αι αρχαί της αστικής, θρησκευτικής και πολιτικής ισότητας». Την δαπάνη του έργου κατασκευής (κτίσεως) του Ναού, κάλυψε η Ιερά Μονή του Αγίου Βησσαρίωνα η οποία αναφέρεται «Ιεροσεβάσμια» και «Αυτόνομος» δηλαδή Σταυροπηγιακή. Προς ενημέρωση των τυχόν εκ των αναγνωστών αγνοούντων την έννοια των Σταυροπηγιακών Μονών ή Σταυροπηγίων, γνωρίζω τα ακόλουθα: Σταυροπηγιακαί Μοναίελέγοντο οι Ιραί εκείναι Μοναί, οι οποίες εξαρτώντο απ' ευθείας από το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Εις ένδειξιν της αμέσου αυτής εξαρτήσεως, εμνημονεύετο κατά τας τελουμένας εν αυτώ

θείας Λειτουργίας το όνομα του εκάστοτε Οικουμενικού Πατριάρχου και όχι του επαρχιακού Μητροπολίτη. Είθιστο δε κατά την θέσιν του θεμέλιου λίθου εν τω ανεγειρόμενω Ιερώ Ναώ, να εναποτίθεται το Ιερό Σύμβολο της θρησκείας μας, αργυρός (ασημένιος), συνήθως, Σταυ-

ρός αποστελλόμενος προς τούτο από το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Αυτό εξάγεται από την έννοια της σύνθετης λέξεως Σταυροπήγιον, ήτοι Σταυρόν + πήγνυμι. Ακόμη δε σε αυτά ταύτα τα Σταυροπήγια, οι ηγούμενοι των κατά τη θεία λειτουργία και τας λοιπάς ιεράς τελετάς φορούσαν μέγα μανδύα, ως οι Αρχιεπίσκοποι και εκράτουν ποιμαντορικήν ράβδον.

Ηγούμενος της Μονής ο Κυπριανός, στις 21 Μαΐου 1857. Η ανάγνωση της χρονολογίας «ΑΩΝΖ» συμφωνεί και με τον Ινδικτιώνα ΙΕ, τον ηγούμενο Κυπριανό της Μονής Δουσίκου (1852 - 1864).

Πρέπει να αναφέρουμε ότι το Γοργύρι ήταν βακούφικο χωριό, ιδιοκτησία της παραπάνω Μονής μέχρι πριν λίγες δεκαετίες του αιώνα μας, που τα κτήματά του διαμοιράστηκαν στους ακτήμονες γεωργούς του χωριού.

Κιονίσκος ανατολικής πλευράς

Στον διαχωριστικό πέτρινο κιονίσκο της δίλοβης σχισμής της κόγχης του ιερού είναι χαραγμένη η μεγαλογράμματη κάθετη επιγραφή:

Στο επάνω μέρος του κιονίσκου είναι χαραγμένοι δυο διαφορετικού σχήματος σταυροί. Τα κάτω άκρα του δεύτερου σταυρού προς το κάτω μέρος, απολήγουν σε δυο φιδίσια κοιλόκυρτα κεφάλια κοιπάζοντας προς τα άνω και προς το εσωτερικό μέρος του σταυρού. Κάτω από τους δυο σταυρούς υπάρχει η προαναφερθείσα επιγραφή.

Τα κιονόκρανα, επάνω και κάτω, σχήματος τραπεζίου στα οποία στηρίζεται ο κιονίσκος, είναι διακοσμημένα. Στο επάνω κιονόκρανο είναι ευδιάκριτο το σκάλισμά του. Απεικονίζει βυζαντινό σταυρό καλύπτοντας όλη την επιφάνεια, τα κάτω άκρα σχηματίζουν κοιλόκυρτα κληματοειδή όπου απολήγουν σε σπείρα. Το κάτω κιονόκρανο είναι ασβεστωμένο όπως και όλες οι πλευρές της κόγχης του ιερού. Στο επάνω μέρος του σταυρού υπάρχουν τα κεφαλαία γράμματα ΙΒ αριστερά και ΙΩ δεξιά.

Ο Ναός, Παναγία Φανερωμένη, υπάγεται στην Ιερά Μητρόπολη Τρίκκης και Σταγών.

Το τοπωνύμιο «Θουδουρείκα» του χωριού μας είναι η διαιώνιση του επωνύμου της γενιάς τους, «Δημήτριος και Σταφανής Θεοδώρου» και η απόδειξη της καταγωγής «εκ κόμης Πλήστιαμη» των κτητόρων του Ναού.

Οι τοπικοί άρχοντες και οι κάτοικοι, ως αναλογιστούν τη σημασία του μνημείου και την αξία διατήρησής του αναλλοίωτου όπως τους τα άφησαν οι προπάτορές τους. Εμείς οι ομοχώριοι των κτητόρων είμαστε υπερήφανοι γι' αυτούς και τους ευγνωμονούμε για την πολιτιστική κληρονομιά που μας άφησαν τόσο στο χωριό όσο και πέραν αυτού.

Η συνέχεια των Μεταβυζαντινών Μνημείων από τους Λαγκαδιώτες μαστόρους στο Δουσίκο και το Περτούλι, στο επόμενο τεύχος.

(Συνεχίζεται)

Μ' ένα γράμμα

-Ο ταξιδευτής και το παραμύθι-

Με τέσσερις λέξεις στο σακούλι, Ζωή-Ανυπακοή-Φαντασία και Ελευθερία, ξεκίνησε το ταξίδι του. Γνώρισε πολύ κόσμο κι έφτασε σε μακρινά "λιμάνια". Όταν ο ταξιδιώτης πάλεψε με τον εαυτό του τις δυσκολίες και μέτρησε την αντοχή του έχοντας για μέτρο τα πλάτη της θάλασσας και τις κορφές των βουνών μέσα σ' αυτά δοκίμασε τα όριά του. Βρήκε πως ήταν, ηρωϊκή αναμέτρηση του χρόνου με τον χώρο της συνείδησης με τη φύση και την ύλη.

Τώρα κουρασμένος απ' την ασίγηστη ανάγκη να οργώνει τη θάλασσα και να δρασκελίζει τα βουνά ξαπόστασε στη δική του αγκωνή και γρατσουνίζοντας την ψυχή του ρώτησε: ποιός είμαι! τι θέλω! Ξαφνικά ανακαλύπτει το αιώνιο παιδί μέσα του που του ζητά να του πει ένα παραμύθι η γιαγιά. Νιώθει χαρούμενος γι' αυτό, αθώος κι άκακος σαν παιδί, αλλά και ανυπόταχτος, τρελός εξεγερμένος σαν μεγάλος. Έτσι αποφασίζει να ακούσει το παραμύθι της αθωότητας του παιδιού που δεν μεγάλωσε ίσως ποτέ κι αποφάσισε να μείνει για πάντα παιδί.

Γιατί είχε ανάγκη να ξεφύγει από τις κοινωνικές δομές, τις αντιλήψεις, το συγκεκριμένο προορισμό της ενηλικίωσης.

Ήθελε ο ίδιος να φανταστεί ότι αντι-

προσωπεύει μόνος τη ζωή, χωρίς καμμία προκατάληψη τι θα συμβεί στο μέλλον.

Γιατί γυρνώντας πίσω είδε, ότι: ο Ταξιδιώτης δεν ζούσε μόνο την προσωπική του ζωή σαν άτομο μα συνειδητά ή ασυνείδητα, συμμετείχε και στη ζωή της εποχής του και των σύγχρονων του· κι αν ήτανε να θεωρήσει τις γενικές και απρόσωπες βάσεις της ύπαρξής του σαν άμεσα κι αυτονόητα δεδομένα και νά-ναι τόσο μακριά από την ιδέα να ασκήσει πάνω τους την κριτική του, τότε είναι σίγουρα, πολύ δυνατό, ότι θα νιώσει την ηθική του διάθεση ακαθόριστα επηρεασμένη από τις ελλείψεις τους.

Άσε με να μεταμορφωθώ λέει στη γιαγιά του.

Ως τώρα μπόρεσα να αντιμετωπίσω κάθε είδους προσωπικούς σκοπούς, προθέσεις ελπίδες, προοπτικές κι απ' όλα αυτά να αντλήσω μια ώθηση προς τις μεγάλες προσπάθειες και τη δράση.

Μα όταν από το απρόσωπο του περιβάλλοντός μου από την ίδια την εποχή - παρ' όλη την ταραχή της - λείπουν οι σκοποί και οι ελπίδες, όταν αποκαλύπεται μυστικά απελπισμένη, απροσανατόλιστη και δίχως διέξοδο, όταν στο ερώτημα που έχει τεθεί συνειδητά ή ασύνειδα, μα που τελικά έχει τεθεί κατά τέτοιο τρόπο σχετικά με την ανώτατη την

περισσότερο κι από προσωπική και πιο άμεση σημασία κάθε προσπάθειας και κάθε δράσης, αντιθέτει τη σιωπή του κενού. Αυτή η κατάσταση των πραγμάτων, θα παραλύσει ακριβώς τις προσπάθειες.

Κι αυτή η επίδραση πέρα από την ψυχή και την ηθική, θα απλωθεί ως το φυσικό και οργανικό τμήμα μου.

Για να είμαι διατεθειμένος να καταβάλλω μια αξιόλογη προσπάθεια που να ξεπερνά το μέτρο της κοινής πρακτικής, χωρίς η εποχή να μπορεί να δώσει μια ικανοποιητική απάντηση στο ρώτημα “Για ποιό λόγο;”, χρειάζομαι μια ηθική μοναξιά και αμεσότητα που είναι σπάνιες και ηρωϊκής φύσεως, ή μια ιδιαίτερα ρωμαλέα ζωτικότητα.

...Πέσμου γιαγιά το παραμύθι.

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν μια Σαρανταποδαρούσα, που όχι μόνο περπατούσε με τόση χάρη αλλά ήξερε και να χορεύει υπέροχα με τα σαράντα ποδαράκια της. Κάθε φορά που χόρευε μαζεύονταν γύρω της όλα τα ζώα του δάσους για να τη θαυμάσουν. Κι όλα ήταν γοητευμένα με την τέχνη της.

Η Μύγα και το Βατράχι είχαν δει κι αυτά την Σαρανταποδαρούσα όχι μόνο να περπατάει αλλά και να χορεύει κι αναρωτιόνταν πώς τα κατάφερνε.

Κάθισαν λοιπόν και της έγραψαν ένα γράμμα.

«Αγαπητή Σαρανταποδαρούσα. Είμαστε δύο φίλοι που αναρωτιούνται για τον τρόπο με τον οποίο καταφέρνεις να κουνάς όλα αυτά τα πόδια τόσο άνετα.

Αλήθεια, πες μας πώς τα καταφέρνεις και χορεύεις με τόσα πόδια; Σηκώνεις πρώτα το αριστερό πόδι υπ’ αριθμό 27 ή το δεξί πόδι υπ’ αριθμό 15; Ή αρχίζεις το χορό σηκώνοντας το δεξί πόδι υπ’ αριθμό 32 κι ύστερα το αριστερό υπ’ αριθμό 33; Περιμένουμε με ανυπομονησία την απάντησή σου. Με όλη μας την αγάπη, η Μύγα και το Βατράχι».

Η Σαρανταποδαρούσα τη στιγμή που διάβαζε το γράμμα περπατούσε κατά μήκος του δρόμου.

Αλήθεια, άρχισε να σκέφτεται για πρώτη φορά, πώς κουνώ όλα αυτά τα πόδια με τόση άνεση και χάρη; Ποιό πόδι κουνώ πρώτα; Ποιό δεύτερο; Και καθώς η Σαρανταποδαρούσα εξέταζε πώς το έκανε, έπεσε μέσα σ’ ένα χαντάκι.

Σ’ ευχαριστώ καλή μου γιαγιά “μάγισσα”.

Γιαγιά: Τι σου έχω δώσει το ξέρω.

Τι πήρες δεν ξέρω.

Υστερόγραφο πρώτο: Υπάρχουν ακόμα μερικοί που αντιστέκονται στην “συναισθηματική πανούκλα*” με όπλο την παιδικότητα. Είναι οι αγνοί ιδεολόγοι, οι φαντασιόπληκτοι, οι οραματιστές, οι πάσης φύσεως “ασυμβίβαστοι” οι άνθρωποι που κάνουν απίθανα πράγματα χωρίς ποτέ κανείς -ούτε και οι ίδιοι- να καταλαβαίνουν το γιατί· αυτοί που βλέπουν πριν από μας για μας, όλες αυτές οι κατηγορίες ανθρώπων που με την ελεύθερη βούληση υπερασπίζεται ο καθένας όλα αυτά που θα θέ-

λαμε να είμαστε μέσα απ' την ελευθερία και την κοινωνική δικαιοσύνη.

Υστερόγραφο δεύτερο: «Άφησε τα χέρια σου, αν μπορείς, να ταξιδέψουν, ξεκόλλησε απ' τον άπιστο καιρό και βούλιαξε, βουλιάζει όποιος σηκώνει τις μεγάλες πέτρες».

Γ. Σεφέρης

Υστερόγραφο τρίτο: Η σαρανταποδαρούσα αποδιοργανώνεται όταν εξωτερικοί παράγοντες -σύστημα- της επιβάλλουν να οργανωθεί και να λειτουργήσει σύμφωνα με τα δικά τους προγράμματα και συμβατικότητες, τα οποία χωρίς βαθύτερο σκεπτικισμό που της επιβάλλονται, την οδηγούν τελικά στην απορρύθμιση.

Οι ενέργειες οι καθαρά δικές της είναι πολύπλοκες και δρα αυθόρμητα και

με χάρη. Ο αυθορμητισμός παύει να υπάρχει όταν αναλύεται.

Ο κίνδυνος όταν ζεις σε μια πολυπλοκότητα με πολλές αντιφάσεις και πολλές προκλήσεις είναι υπαρκτός. Για τούτο χρειάζεται υπακούοντας στη δύναμη της ψυχής μας να δεχτούμε ότι ο κάθε άνθρωπος είναι μια ξεχωριστή προσωπικότητα κι ακριβώς αυτό είναι η γοητεία του κόσμου.

Η σαρανταποδαρούσα πήγαινε με τα 40 πόδια της.

Το βατράχι πήγαινε πηδώντας

Η μύγα πήγαινε πετώντας.

Και η "ιστορία" συνεχίζεται. Ο ταξιδευτής όλο πήγαινε σεργιανίζοντας στα χρόνια της αθωότητας.

Αρετή Παπαχρήστου-Κελαϊδη

* Τίτλος από Βίλχελμ Ράιχ

Η γενιά μας

Του ΔΗΜΗΤΡΗ Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

Είμαστε τα παιδιά μιας άλλης γενιάς. Μεγαλωμένα αλλιώς. Με άλλες εικόνες, άλλα ενδιαφέροντα, άλλα εφόδια. Τα παιδιά μιας γενιάς σε αναμονή. Περιμένοντας πάντα.

Πριν από πολλά χρόνια, σε αυτόν τον έρημο τόπο με κατοχές, εμφύλιους πολέμους, φτώχεια και μετανάστευση, μαθαίναμε γράμματα διατρέχοντας δεκάδες χιλιόμετρα από τα χωριά μας ή τις κωμοπόλεις που δεν είχαν γυμνάσιο, να φτάσουμε σχεδόν ξυπόλητα, με χιό-

νια, βροχές, λιοπύρι, εκεί που υπήρχε η πηγή των γνώσεων, να ρουφήξουμε τα νάματα της παιδείας, όπως λέγανε οι γονείς μας. Από δασκάλους αφοσιωμένους στην πλειονότητα και φτωχούς.

Σπουδάσαμε και φτάσαμε στα πανεπιστήμια χωρίς φροντιστήριο, χωρίς βιβλιοθήκη, χωρίς βοηθητικά βιβλία, βιβλιοπωλεία, χωρίς χρήματα, δουλεύοντας παράλληλα και κάνοντας οικονομία.

Προλάβαμε τη δύναμη της καθημερινότητας και της ανάγκης. Τότε που

εμείς, με ένα πηλίκιο δυο φορές σαν το κεφάλι μας και ένα κούτσουρο κάτω από τη μασχάλη - κάτι σαν ρεφενέ για να καίει η σόμπα στην τάξη, τραβούσαμε ασυνόδευτα για το σχολείο.

Στα σπίτια μας είχαμε άνετα κλουβιά με κουνέλια, τα τάζαμε, τα ζευγαρώναμε κι άλλοτε περνάγαμε ώρες κατασκευάζοντας παιχνίδια από λαμαρίνες και ξύλα. Παίζαμε μακριά γαϊδούρα και κανείς μας δεν έπαθε κήλη ή εξάρθρωση. Βοηθούσαμε στον καπνό, τον «περνούσαμε» βελονιάζοντας, τον απλώναμε και όταν ξεραίνονταν, ήμασταν από κοντά στα πακέτα για να περάσει ο έμπορος να τα πάρει.

Πολλά παιδιά φορούσαμε μπαλωμένα ρούχα κι όλα ήμασταν κουρεμένα γουλί. Ποτέ δεν κανονίζαμε τίποτα, αλλά βγαίναμε στο δρόμο κι εκεί συναντιόμασταν. Περνούσαμε ώρες παίζοντας πόλεμο, κυνηγώντας σαύρες και πουλιά, κάνοντας μπάνιο στο ποτάμι. Όταν σπάσαμε τα κόκαλά μας και τα δόντια μας, κανένας νόμος δεν υπήρχε για να τιμωρήσει τους «υπεύθυνους». Ήταν κάτι συνηθισμένο για παιδιά και όλα θεραπεύονταν με λίγο ιώδιο.

Δεν είχαμε playstations, Nintendo, τηλεοπτικά κανάλια, κινητά τηλέφωνα, υπολογιστές. Είχαμε φίλους. Κανονίζαμε να βγούμε μαζί και βγαίναμε.

Μάθαμε την αριθμητική «ψωνίζοντας» στον μπακάλη, στον ψιλικατζή, μετατρέποντας τα χοντρά νομίσματα σε λιανά, τις πήχες σε μέτρα, τις οκάδες σε κιλά, τα μίλια σε χιλιόμετρα.

Τα απογεύματα τρώγαμε βρεγμένο ψωμί με ζάχαρη και το κίτρινο στρατιωτικό τυρί σε κονσέρβα της αμερικάνικης βοήθειας. Πίναμε νερό κατευθείαν από τη βρύση και το καλοκαίρι ξυπόλητα τρέχαμε πίσω από το μηχανάκι της ΕΒΓΑ για να αγοράσουμε παγωτό, δίνοντας ένα αυγό για το χωνάκι ή δυο αυγά για το ξυλάκι σοκολάτα. Τότε...

Τότε που η μάνα μας, πιέζοντας δυνατά τα μάγουλά μας με το ένα χέρι, έβαζε με το άλλο το κουτάλι με το ψαρόλαδο, με την απαίσια γεύση του, στο λαιμό μας για την αναγκαστική κατάποση. Για να δυναμώσουμε, για να' χουμε καλύτερα χρόνια από τη γενιά της, να μην παιδευτούμε όσο εκείνοι. Και το έβλεπες αυτό το παίδεμα στην καθημερινή τους βιοπάλη. Στα λίγα στρέμματα γης, καλλιεργώντας τον καπνό, μαζεύοντας με τα χέρια τα στάχυα.

Τα χρόνια πέρασαν. Χάθηκαν οι εικόνες εκείνες. Άλλες πήραν τον πρώτο ρόλο. Χάθηκαν, με την επέλαση μιας άλλης εποχής, ενός άλλου κόσμου. Τα όνειρα εκείνης της γενιάς χάθηκαν μαζί με τον εύκολο πλουτισμό, την κρίση των θεσμών, τις στρεβλές αντιλήψεις για υψηλά έσοδα χωρίς κόπο, την ατομικότητα, τον άκρατο ανταγωνισμό, την κακή συμπεριφορά.

Χάθηκαν οι εικόνες. Κι επιστρέφουν κάπου - κάπου, σαν μισοφέγγαρο, σαν σκιρτήματα βαθιά και μας συνεπαίρουν από τη φτέρνα ως τον κρόταφο. Και μας βουλιάζουν.

Θύμηση και Λησμονιά

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

Ο χρόνος κύκλους κάνει κι άνθρωποι διαβαίνουν... μνημες τῆς ζήσης άτονουῶν, έξασθενουῶν, ανήμπορες ξεφτίζουν και τῆς άγάπης ευμορφίες φορᾶνε προσωπίδες κι άγνωριστες. βαδίζουν... και προχωροῦν... και προχωροῦν στον τόπο ὅπου ὄρισε και χάραξε ἡ μοῖρα, τὸ χρέος νὰ ξοφλήσουν...

... στιγμές και μέρες τῆς ζωῆς, νυχτιές ὄνειρεμένες, μ' άστροφεγγιές περίλαμπρες καταμεσῆς τοῦ θερους, με ευωδιές και λούλουδα τ' Απρίλη, σε καταπράσινα χαλιὰ τοῦ δροσεροῦ τοῦ Μάη, με ανθισμένες κερασιές, τὸ απαλό άγέρι, τὰ γάργαρα γλυκονερά και συντροφιά τὸν έρωτα, μ' ὄρκους βαθιάς άγάπης, άσάλευτης κι αιώνιας, μ' άνεμελιάς χαμόγελα, ξεγέλασμα τοῦ χρόνου, σπινθηροβόλα βλέμματα, ζεστά σαν ήλιαχτίδες από ματάκια καθαρά π' άστράφτουν στο έσπέρας και άγκαλιές ὀλόθερμες με στήθια που κοχλάζουν και άσπασμοῦς λυτρωτικοῦς, γεννήματα τοῦ πόθου, δωρήματα έρωτκά, αντίστασης στο χρόνο, πριν πέσει ο πέπλος τῆς σιωπῆς και κρύψει τῆ μαγεία και ξεχαστοῦνε ὅλα.

Πῶς έρχεται ἡ λησμονιά και πῶς ξεχνιοῦνται ὅσα στη ζήση έγιναν και ζήλευαν τ' άστέρια, τὸ φεγγαράκι το σεμνό, κι ο φωτοδότης Βασιλιάς καλωσυνᾶτος ήλιος...!

Γιατί τοῦ έρωτα αγαθό, άγάπης τὸ μεθύσι, τῆς ευτυχίας έπαθλα νὰ χαριστοῦν άλόγιστα στον άδηφᾶγο χρόνο, ὅχι

σαν δῶρα λευτεριάς μα σας σκλαβιάς τὰ λύτρα, άξίας ανεκτίμητης που δεν τὰ δικαιουῦται;

Γιατί δειλιάζουν οί καρδιές στη μέση τῆς πορείας και χάνουν τὴν ικμάδα τους, τοῦς ζωογόνους χτύπους, τὴ δύναμη τῆς θύμησης και κλείνουn τὰ φυλλόκαρδα στο πρόσταγμα τῆς φύσης, ν' άγωνιστοῦn συντροφικά, τὸ χρόνο νὰ νικήσουn και τῶν έρώτων τοῦς καρποῦς γλυκύτερους νὰ κάνουn;

Τί κρῖμα νὰ ξεχνιοῦνται τῆς καλωσύνης προσφορές τὸ μάννα σωτηρίας που τις ψυχές έχόρτασε τις δύσκολες ήμέρες, τί κρῖμα νὰ σιγήσουn ευχάριστες γλυκολαλιές, ζωῆς ευτυχισμένης σε παραδείσιες αὐλές μ' άγγελικές φροντίδες;

Τί κρῖμα ν' άφανίζονται πανάκριβες άξίες, αὐτές που προορίζονται για νὰ μεγαλοουργήσουn και ὅχι ν' ανεβάζονται ψηλά σε μέγα βόθρο και μ' ένα λάκτισμα γερό, ακράτητης μανίας άμέσως νὰ γκρεμίζονται και νὰ ποδοπατιοῦnται, νὰ θανατώνονται στερνά, σαν τὰ παιδιὰ τῆς Μήδειας και σαν τὴν τέχνη τὴ λεπτὴ ὅπου βαρβάρων οί ὀρδές φριχτὰ τὴν καταστρέφουn;

Τί λυπηρό νὰ σβήνονται έρωτες θρεμμένοι με τῆς άγάπης τὴν τροφή, τὰ νάματ' άληθείας, νὰ διαλύονται μεμιάς βαθιές, πιστές φιλιές και νὰ γεννιέται ἡ έχθηρητα κι ὁ άφανισμὸς τῆς σκέψης, τῆς φρόνησης κι ειρήνης;

Άρκοῦn στιγμές μιᾶς σύγχυσης, έγωϊ-

σμοῦ τὸ πείσμα καὶ πλάνη ἀναζήτησης ἄλλοῦ τῆς εὐτυχίας, ἀφοῦ αὐτὰ προστάζουν τὶς σαλεμένες σκέψεις καὶ ἀπληστία τῶν θνητῶν νὰ καρπωθοῦν, ἀνήθικα, λεηλασίας ἀγαθὰ καὶ νὰ στεριώσουνε μ' αὐτὰ τὴ σάπια εὐτυχία.

Ἔτσι γοργὰ ἡ λησμονιὰ κυρίαρχη, σκεπάζει τὴν ὀμορφάδα τῆς ζωῆς, τὴ μνήμη ἀντιπαλεύει, ξοφλᾷ μὲ τρόπο ἀφύσικο, τὸ χρέος δίχως τύψεις, χωρὶς τιμῆς ἀντίκρυσμα.

Καλόδεχτη πολλὰς φορὲς πρᾶϋνει, θεραπεύει πόνους καὶ πίκρες καὶ καημοὺς ἀπ' τὰ δεινὰ τῆς ζήσης.

Κι οἱ θύμησες ἄς φυλαχτοῦν σὰν τῶν ματιῶν τὶς κόρες, ὅσες καλὸ θυμίζουνε καὶ ἱστορίας δόξες καὶ θεμελιῶνουν ἀρετὲς κάθε λαοῦ στὸν κόσμο.

Μὰ κι οἱ κακὲς ἀξίζουνε στὴ θύμηση μιὰ θέση, νὰ μετρηθοῦν μὲ τὶς καλές, γιατί κι αὐτὲς φωτίζουν τοῦ σκοταδιοῦ θανάσιμες παγίδες καὶ λεωφόρους ἄφωτους καὶ προστατεύουν κι ὀδηγοῦν, μ' ἀσφάλεια, τὴ σκέψη.

«Τῆς λησμονιᾶς, ἀδιάφανο τὸ πέπλο, σκέπασμα λύπης ἄς γενεῖ μὰ καὶ τῆς θύμησης ἡ αὔρα ἄς γαληνεύει τὶς ψυχές».

Σύνδεσμος αποφοίτων Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας

Δελτίον τύπου

Μετά ἀπὸ τρία χρόνια σιγῆς καὶ ἀπουσίας, ὁ σύνδεσμος αποφοίτων ἐπανέρχεται στο προσκήνιο. Ὅπως εἶναι γνωστό, ἡ τραγικὴ ἀπώλεια τῶν ἐκ τῶν ιδρυτικῶν μελῶν τοῦ συνδέσμου μας, Σπυρίδωνος Γκότζου, Ἰωάννη Τσαρούχη καὶ Βασιλείου Τσιαλιαμάνη μας ἔθεσε χρονικὰ ἐκτὸς νομικοῦ καθεστώτος καὶ τούτο ἐπρὶπεπε νὰ ἀποκατασταθεῖ μὲ νομικὴ πράξη, δηλ. μὲ προσφυγὴ μας στο πρωτοδικεῖο Ἰωαννίνων, το ὁποῖο σε τακτικὴ δικάσιμο προχώρησε στον διορισμὸ προσωρινῆς διοίκησης τοῦ συλλόγου, μὲ ἀπαιλειστικὸ τῆς σκοπὸ τὴν διενέργεια νέων ἀρχαιρεσιῶν. Ὄστε περατωθέντων τῶν ὡς ἄνω νομικῶν διεργασιῶν, ἀναδείχτηκε νέο Δ.Σ. καὶ πλέον ἀναλαμβάνουμε τὴν διοίκηση τοῦ συνδέσμου, γιὰ τὴν ἐπόμενη τριε-

τία.

Αναπολώντας τὸ παρελθόν, κλίνουμε εὐλαβῶς τὸ γόνυ στὴν μνήμη τῶν Σκότζου, Γιάννη Τσαρούχη καὶ Βασ. Τσαλιαμάνη οἱ ὁποῖοι μὲ ορμὴ νεοφωτίστου προσπάθησαν ἢ καὶ ἔκαναν ἀνατροπὲς στα στενὰ πλαίσια τῆς μικρῆς μας κοινωνίας, οραματιζόμενοι νέα ἐποχὴ, σε νέα πορεία, μὲ ἄλλα δεδομένα. Ἐστω ἡ μικρὴ αὐτὴ ἀναφορά, μνημόσυνη ἀναφορά, στὴν μνήμη τους.

Ὁμοφώνως λοιπὸν καθιστοῦμε γνωστόν καὶ ἀποφασίζουμε νὰ καταθέσουμε στὴν μνήμη τους χρηματικὸ ποσὸν χιλίων ευρώ στο ἐκκλησιαστικὸ συμβούλιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ελένης νὰ διατεθεῖ κατὰ τὴν κρίση του, σε ἔργο ἢ σκοπὸ που θα διατηρεῖ ζωνερὴ τὴν ἀνάμνησή τους.

Προβαίνομε κατ' αὐτὰς στὴν τοποθέ-

τηση της νέας ορειχάλκινης προτομής του ευεργέτου Κων/νου Ρούση, που είναι αμετάβλητη από τις καιρικές συνθήκες, στο σημείο που βρίσκεται η παλαιά. Αυτή αφού συντηρηθεί από τον γλύπτη κ. Μιχ. Οικονομίδη, θα τοποθετηθεί σε χώρο προστασίας, δηλ. ή εντός του Γυμνασίου-Λυκείου, ή στην είσοδο του Δημαρχιακού μεγάρου, τοποθεσία πάντως, που εκλήθη από μέρους μας, να επιλέξει το δημοτικό συμβούλιο.

Αγαπητοί φίλοι

Η παρουσία, η λειτουργία και η δράση του συνδέσμου μας, θα εξαρτηθεί εν πολλοίς, από την ώσμωση των ενδιαφερομένων δηλ. των αποφοίτων Γυμνασίου-Λυκείου, των γονέων και κηδεμόνων, των φορέων του Δήμου των εκόντων συνάφεια και των διοικούντων το Γυμνάσιο-Λύκειο. Ας μας επιτραπεί να επισημάνουμε καλοπροαίρετα, ότι, η μέχρι τούδε συνεργασία και η διάθεση υπήρξαν σχεδόν ανύπαρκτες έως μηδενικές. Κοινωνίες που ευρίσκονται σε ραθυμία με το γίγνεσθαι που τις αφορά

και από το ποίο εξαρτώνται, σηματοδοτούν αφ' εαυτών τον μαρσμό και την παρακμή τους και οριοθετούν παράλληλα την εγκατάλειψη, την απομόνωση, την περιθωριοποίηση.

Το Διοικητικό συμβούλιο δεν είναι ή δεν πρέπει να είναι αυτόνομος και στεγανός οργανισμός, αλλά πρέπει να εκφράζει και να εμπραγματώνει την βούληση, τις επιθυμίες και τα οράματα των μελών του, άλλως εκφεύγουμε του σκοπού μας και δεν έχουμε λόγον υπάρξεως.

Σε καιρούς χαλεπούς καλούμαστε σε πολλαπλή εγρήγορση και επαγρύπνηση προστρέχοντας όπου και όπως μπορούμε, ώστε με την ανιδιοτελή προσφορά μας, να αναπερώσουμε κατά το δυνατόν την Ελπίδα....

Πρόεδρος: Κουκέσης Βασίλειος

Αντιπρόεδρος: Γκότζος Αναστάσιος

Ταμίας: Κοντογιάννης Χαρίλαος

Γραμματέας: Αθανασόπουλος Βασίλειος

Μέλος: Ντάφλης Χαράλαμπος

Παρακαλούμε τους συνεργάτες και φίλους του περιοδικού μας να είναι όσο πιο σύντομοι μπορούν στα κείμενα που μας σιέλνουν και να αναφέρονται κυρίως στην ιστορία, παράδοση, προβλήματα της περιοχής μας κ.ά. Έτσι, θα δημοσιεύονται περισσότερες εργασίες προς ικανοποίηση όλων.

Οι πρόγονοί μας συμβούλευαν:

«Ουκ εν το πολλώ το ευ...» και «το λακωνίζεις εσι φιλοσοφείν».

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Γράφει ο ΣΤΑΘΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΙΝΑΙ γνωστό απ' τα πανάρχαια χρόνια ότι οι Έλληνες κουβαλούν μέσα τους έναν Οδυσσέα. Θέλεις η στενότητα της γης, θέλεις η θάλασσα, που ζώνει απ' τα τρία μέρη τη στεριά (και άνοιγε δρόμους), θέλεις το ανήσυχο πνεύμα τους, καθένα απ' αυτά ή και όλα μαζί, τους έσπρωχναν ν' αναζητήσουν νέους τόπους, νέα μέρη για να "φτιάξουν" την τύχη τους.

Έτσι έχουμε την εποχή των αποικιών, απ' το 10ο και τον 8ο αιώνα προ Χριστού, με τους Έλληνες να ιδρύουν αποικίες στα παράλια της Μικράς Ασίας, του Ευξείνου Πόντου, της Κάτω Ιταλίας και των παραλίων της Μεσογείου θαλάσσης. Και είναι γνωστές οι αποικίες που δημιουργήθηκαν και άφησαν ηχηρό όνομα στην Ελληνική ιστορία.

Αλλά και κατά τους νεότερους χρόνους, αρχές του περασμένου αιώνα και κατά τα μέσα του, υπήρξαν μεγάλα ρεύματα μεταναστών απ' την πατρίδα μας κατά την πρώτη μετανάστευση στην Αμερική και στα χρόνια τα μετά τον πόλεμο και τον εμφύλιο σπαραγμό στην Αυστραλία και στη Δυτική Ευρώπη (Γερμανία, Βέλγιο κ.ά.), όπου οι αναπτυσσόμενες αυτές χώρες είχαν ανάγκη ανθρώπινου δυναμικού.

Αρχικά οι μετανάστες μας, αλλά και η πατρίδα που τους έστελνε (ήταν και γι' αυτή μια λύση), νόμιζαν πως επρόκειτο για μια παρένθεση στη ζωή τους. Όμως τα πράγματα δεν εξελίχθηκαν έτσι.

Οι μετανάστες μας, στην πλειονότητά τους, άνθρωποι της υπαίθρου τυραγνισμένοι και δαρμένοι απ' τη φτώχεια, αν και με λίγα γράμματα στο σάκκο τους προσαρμόστηκαν στα

νέα δεδομένα, δούλεψαν σε εργοστάσια ή όπου αλλού, αγάπησαν την αστική ζωή και δημιούργησαν τη ζωή τους σε ανεκτά οικονομικά επίπεδα.

Και καθώς έκαναν και οικογένειες έμειναν πια μόνιμα στη νέα τους πατρίδα, νοσταλγώντας πάντα τη Βηθλεέμ, που τους γέννησε και στέλνοντας και κάποια εμβάσματα γι' αυτούς που έμειναν πίσω (γονείς, αδέρφια κ.ά.) για τη δική τους ανακούφιση. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι μετανάστες μας στο εξωτερικό πρόκοψαν, ανέλαβαν και αξιώματα στην κοινωνία που ζουν και είναι οι καλύτεροι πρεσβευτές της πατρίδας μας στην αλλοδαπή δείχνοντας την αγάπη τους γι' αυτή ποικιλοτρόπως.

Κι ενώ έτσι είχαν τα πράγματα και η Ελλάδα έβρισκε το βηματισμό της και γνώριζε την ανάπτυξη και την πρόοδο η αλόγιστη συμπεριφορά των ηγετών μας στο "διοικείν" έφερε τα πάνω κάτω και η κρίση που οδήγησε την πατρίδα μας στη φτώχεια και στην ανεργία, υποχρέωσε τους νέους μας τους σπουδαγμένους, (για τους οποίους οι οικείοι τους και η πατρίδα ξόδεψαν αστρονομικά ποσά), να πάρουν των ομματιών τους για την Ευρώπη και την Αμερική.

Χιλιάδες μηχανικοί, δικηγόροι, γιατροί, εκπαιδευτικοί και άλλοι έφυγαν και φεύγουν στο εξωτερικό δίνοντας συνέχεια στην μετανάστευση που έχει βαθιές ρίζες. Και, δυστυχώς, κανενός απ' τους υπεύθυνους δεν ιδρώνει το αυτί. Αυτοί περί άλλα μεριμνούν και τυρβάζουν. Δύστυχη πατρίδα!

Χειμωνιάτικο Δωμάτιο

Του Ηλία Ανδρέου

Μέρος 2ο

Αγαπημένο και φιλικό μαντζάτο του πατρικού, με τι να σε ταιριάσω, με ορεινό καταφύγιο σε αφιλόξενο βουνό, με σωτήρια σπηλιά σε χιονοθύελλα ή με κιβωτό μέσα σε κοσμοχαλασιά του κατακλυσμού;

Όπως και να σε παρομοιάσω είσαι κομμάτι του εαυτού μου ζεστό και ηλιόλουστο το χειμώνα φυλαγμένο από τους παγερούς μανιασμένους βοριάδες του Σμόλικα και το καλοκαίρι δροσερό και άπαρτο κάστρο από την κάψα του καλοκαιριού. Απόψε, όμως, μαντζάτο φιλικά θα σε αποχωριστώ. Ρίχνω το βλέμμα μου προς την μεριά της Τύμφης.

Η πρωϊνή πάλευκη καστροπολιτεία τη στιγμή αυτή κρύβεται πίσω από την βαρεία μολυβένια κουρτίνα των συννέφων. Το θεωρώ προμήνυμα έντονης βροχόπτωσης. Νοστάλησα τον χορό και την μουσική της βροχής πάνω στην λαμαρίνα της στέγης. Απόκοσμη μουσική που σε ταξιδεύει σε άλλους κόσμους και συνάμα σε κάνει να αισθάνεσαι κάτω από τα σκεπάσματα απρόσβλητο στη μανία της φύσης και να εύχεσαι η βροχή να είναι όσο το δυνατό πιο δυνατή και με αυξομειώσεις έντασης και καταλαγής.

Μια και πήρα την απόφαση να δια-

νυκτερεύσω επάνω στο χειμωνιάτικο δωμάτιο πρέπει να ετοιμάσω το τζάκι.

Σχίζω προσανάμματα και μαζεύω τσάκνα ενώ γύρω μου τα κοτσύφια έχουν επιδοθεί σε ένα τελευταίο τσιμπολόγημα στα άφθονα πεσμένα μήλα ενώ άλλα έχουν μισοκουρνιαστεί φέρνοντας στο νου μου το τραγούδι του Μάνου Χατζιδάκι «Σαν τα πουλιά που στέκουν τώρα λυπημένα όταν τα βρέχουν οι ουρανοί» και συνεχίζει «διώξε την λύπη παλικάρι πάμε μια βόλτα στο φεγγάρι» Μάνο αναπαύσου εν ειρήνη, μας πρόσφερε το χρυσάφι της όλης γης.

Στο “Στέκι του Μπτσάρα” ο χρόνος παλινδρομεί παρελθόν-μέλλον.

Η μαντεμένα σόμπα μας προσφέρει θαλπωρή το δε τσίπουρο καίει τα σωθικά μας και λύνει τη γλώσσα για κουβέντα. Την χειμωνιάτικη παρέα μας αποτελεί ο Γιώργος Τζίμας, ο Μάκης Γρέντζιος, ο Τάκης Κουρτίνος ο Γιώργος Μιχώτας, Πούλιος Γρέντζιος, Θανάσης Καπέτης κι αν τύχει κανένας ξέμπαρκος. Μεγάλη η ευχαρίστησή μας να κουβεντιάζουμε τα περασμένα μεγαλεία του χωριού μας αλλά ο αριθμός των μόνιμων χειμωνιάτικων κατοίκων μας προσγειώνει και μας γεμίζει με λύπη και απαισιοδοξία. Από την κουβέντα φυσικά δεν λείπει η τρέχουσα κατάσταση.

Πριν χρόνια η ασυμφωνία των απόψεων ήταν ο κανόνας.

Σήμερα οι τόνοι έχουν καταλαγιάσει και η ταύτιση των απόψεων είναι δεδομένη.

Βλέπεις όποιο και να είναι το ιδεολογικό περιτύλιγμα της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας εντός της πάντα θα υπάρχουν οι αδικημένοι, οι αποκλεισμένοι, οι περιθωριακοί, οι άνεργοι, οι λησμονημένοι, οι ταξικά απόβλητοι. Ο Τσώρτσιλ έλεγε πως η Δημοκρατία είναι το χειρότερο πολίτευμα εκτός όλων των άλλων που είναι χειρότερα. Το ρολόϊ του Μπτσάρα δείχνει δέκα και κάτι, ώρα περασμένη για το χωριό. Αλληλοευχόμεστε καλό βράδυ, καλό ξημέρωμα και ο καθείς για το κονάκι του.

Η γειτονιά μου είναι παντέρημη και μόνη. Τουλάχιστον πέρυσι είχα τον αειφιλοσοφούντα Κώστα Πέκη. Φέτος φιλοσοφεί στη Δράμα.

Εν τούτοις αυτή η ερημιά όχι μόνον μου είναι αδιάφορη τουναντίον μου δημιουργεί μια υπαρξιακή έλξη. Κλείνω από μέσα το μαντζάτο και ανεβαίνω στο επάνω δώμα. Το τζάκι είναι έτοιμο για πυρπόληση, λίγο δαδί και τα προσανάμματα θα μεταδώσουν τη φλόγα στα ξύλα. Από μουσική τι γίνεται, μάλλον απόψε θα αποχωριστώ το δεύτερο πρόγραμμα του ραδιοφώνου για κάτι μουσικό που θα σμίγει με τον ήχο της βροχής.

Λίγη σκέψη και επιλέγω την Πέμπτη Συμφωνία του Μπετόβεν ή όπως αλλιώς

αποκαλείται Συμφωνία του Πεπρωμένου.

Ο ίδιος ο συνθέτης με τη βαριά γερμανική προφορά είπε για τις πρώτες νότες.

«Έτσι το πεπρωμένο κτυπά την πόρτα»

Τα...τα...τα... παμ Τα... τα.... τα... παμ.

Το χειμωνιάτικο δωμάτιο γεμίζει από ήχο, αλλά ο ίδιος ήχος προέρχεται και από έξω, σίγουρα κάποιος μου κτυπά την πόρτα του μπαλκονιού.

Θεέ μου συλλογίσθηκα ποιός να είναι μέσα σ' αυτό το ανεμοβρόχι και τον καταποντισμό; Διστάζω να ανοίξω, παίρνω όμως το κουράγιο να ρωτήσω δυνατά για να ακουστώ. Ποιός είσαι, ξένος η χωριανός! Ηλία είμαι το πεπρωμένο σου, εσύ με κάλεσες με την Πέμπτη Συμφωνία. Για όνομα του Θεού, τι ζητάς μέσα σ' αυτή την κοσμοχαλασιά; Τρεμάμενος από αυτή την απαντοχή ανοίγω την πόρτα. Πέρασε και κάθισε στο τζάκι να ζεσταθείς και να στεγνώσεις.

Πάρε μια ανάσα και να έχω καλό ή κακό ερώτημα και ανάλογη απάντηση.

Πώς και ήρθες σ' αυτόν τον χρόνο;

Μήπως ήρθε η ώρα να χωρίσουμε;

Χρόνος λοιπόν. Το αιώνιο και άλυτο αυτό θέμα όπως πολύ αινιγματικά το θέτει ο ποιητής Τόμας Έλιοτ στο πρώτο από τα Τέσσερα Κουαρτέτα του «Χρόνος παρών και χρόνος παρελθόν» - είναι πιθανόν και οι δυο παρόντες σ' ένα

μέλλον - και ένα μέλλον περιεχόμενο σ' ένα παρελθόν - Αν ο χρόνος όλος είναι αιώνια παρών - ο χρόνος όλος είναι ανεξιλέωτος (ανεξευμένιστος). Ήρθα λοιπόν να ζήσουμε ένα στιγμιαίο παρόν βλέποντας και ενθυμούμενοι το παρελθόν σα κάτι που κάποτε το αποτελούσαμε και να σκεφθούμε το μέλλον σαν κάτι που ίσως πραγματοποιηθεί, οπότε παρελθόν και μέλλον συναποτελούν ένα διαρκές συν-παρόν μέσα στη συνείδησή μας. Πρέπει να δεχθούμε πως κάθε λεπτό της ζωής μας είναι επάνοδος στο σημείο αφετηρίας. «Κύκλου γραφέντος αρχή ουχ ευρέθη» έλεγε ο Ιπποκράτης.

Πές μου τα δικά σου και πρώτα αν έχεις απέναντί μου κάποιο παράπονο.

Πεπρωμένο μου ασφαλώς όχι. Ο Φρειδερίκος Νίτσε έλεγε «amour fetit» αγάπα το πεπρωμένο σου. Ειλικρινά

δεν έχει έννοια να παραπονούμαι γιατί τούτη τη στιγμή βρίσκομαι έρημος και μόνος σ' αυτό το χειμωνιάτικο δωμάτιο παρέα με τις αναμνήσεις των παιδικών χρόνων.

Ήδη με πλήρη σωματική υγεία και αυτό είναι το σημαίνον έχω προσπεράσει όλα τα σταυροδρόμια της ζωής μου και τώρα νοπτικά απογυμνωμένος από ψευδαισθήσεις, φαντασιώσεις και πνευματικές εκτροπές βαδίζω στην οδό της αλήθειας που στο τέρμα της μη προσδιορίσιμο χρονικά και χωρικά υπάρχει μια πύλη που από μέσα προς τα έξω λειτουργεί ταυτόχρονα και ως έξοδος αλλά και ως είσοδος.

Έχεις την δυνατότητα να προσδιορίσεις ποιά είναι αυτή η πύλη.

Συνεχίζεται

Μετεωρολογικά στοιχεία από τον σταθμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στην Κόνιτσα σε συνεργασία με το Metar.gr.

Θέση Σταθμού: Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας-Πραμάντων (υψόμ. 530m)

Ιστοσελίδα Σταθμού: <http://penteli.meteo.gr/stations/konitsa/>

Μάρτιος 2015

Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
9,7	22,8	-2,7	249,5	23	NA

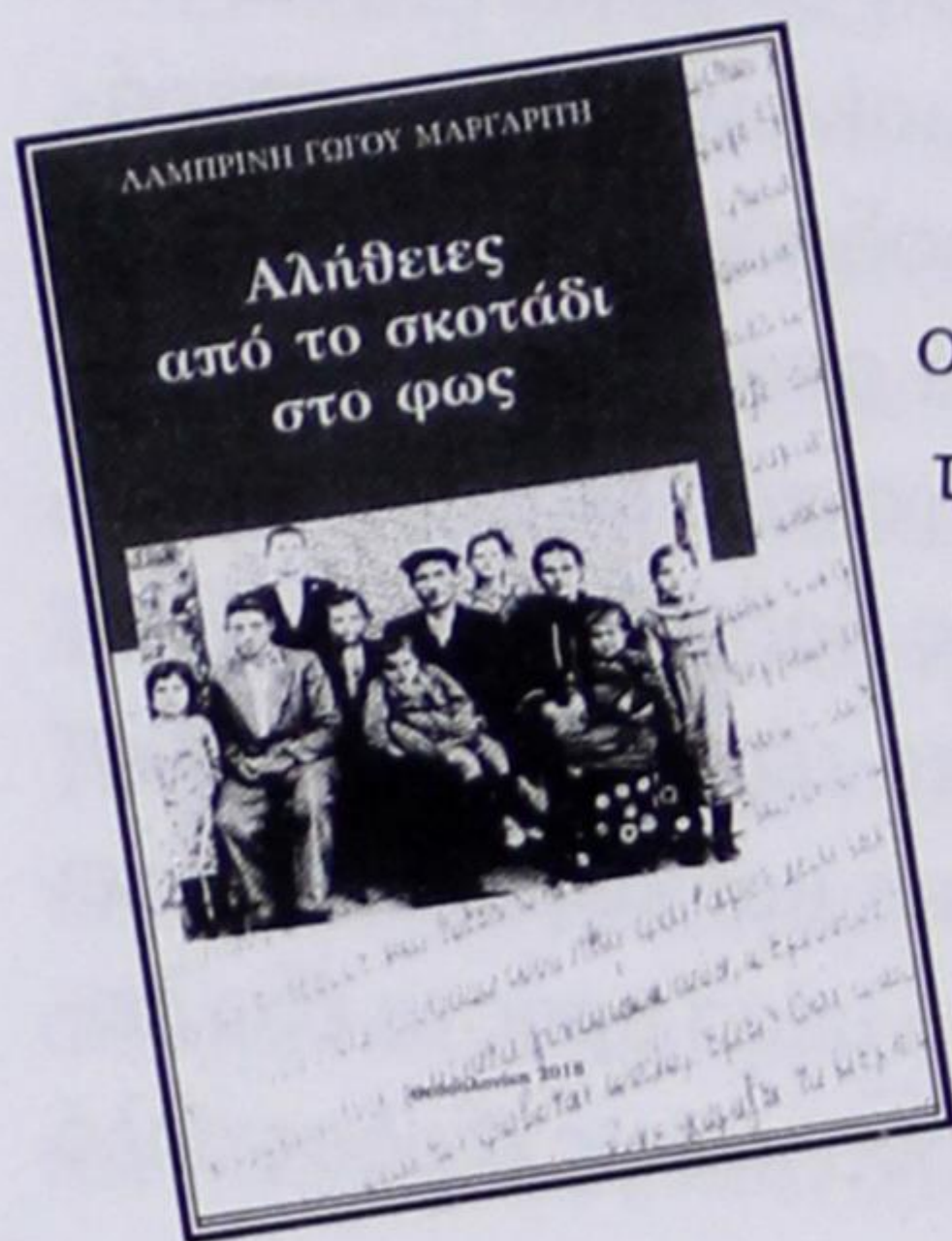
Απρίλιος 2018

Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
16,3	29,2	3,2	49,4	7	ND

«Αλήθειες από το σκοτάδι στο φως»

Λαμπρινή Γώγου-Μαργαρίτη

Μόλις λάβαμε το νεοεκδοθέν βιβλίο της συμπατριώτισσας Λ.Γ. από το μεγάλο βλαχοχώρι Δίστρατο..

Η 87χρονη συγγραφέας, άνθρωπος με

ζωντάνια, ανησυχίες και ενδιαφέροντα, κατάφερε να φέρει σε πέρας κάτι που θα ζήλευαν πολλές συνομήλικές της, ακόμα και νεότερές της.

Στις 334 σελίδες του βιβλίου, με απλό και κατανοητό τρόπο, έχοντας τα βιώματα από τα παιδικά της χρόνια μέχρι τα γεράματά της, μας πληροφορεί με λεπτομέρειες για γεγονότα και καταστάσεις που έζησε στην πολυτάραχη δεκαετία του 1940 και μετέπειτα. Καταστάσεις, που παρόμοιες έχει ζήσει όλη αυτή η γενιά των σημερινών ογδοντάρηδων...

Οι αναμνήσεις αρχίζουν από τη ζωή στο χωριό με τη φτώχεια και τις δυσκολίες για επιβίωση, τον ελληνοϊταλικό πόλεμο που έφτασαν οι Αλπινιστές της “Τζούλια” στο χωριό της, την κατοχή με το κάψιμο του χωριού της, από τους Γερμανούς και τον αγώνα των κατοίκων στην Εθνική Αντίσταση.

Εξιστορεί με λεπτομέρειες τους διωγμούς των Αγωνιστών, από τους πρώην συνεργάτες των κατακτητών, που αναγκάστηκαν να βγουν στα βουνά για να σωθούν και μπήκαμε σ’ έναν ολέθριο εμφύλιο.

Προσφυγιά στις σοσιαλιστικές χώρες, όπου κατέφυγε κι αυτή με πάνω από εκατό άλλα παιδιά του χωριού της, για να επιστρέψει μετά από σαράντα χρόνια στην πατρίδα....

Μέσα στις αφηγήσεις, ο αναγνώστης, βρίσκει και πολλά λαογραφικά στοιχεία από τη ζωή των κατοίκων του χωριού της στην τότε κλειστή κοινωνία.

Το διάβασμα του βιβλίου πολλά θα φέρει στους παλιότερους, αλλά πολλά θα μάθουν για το παρελθόν των γονιών και παππούδων τους και οι νεότεροι.

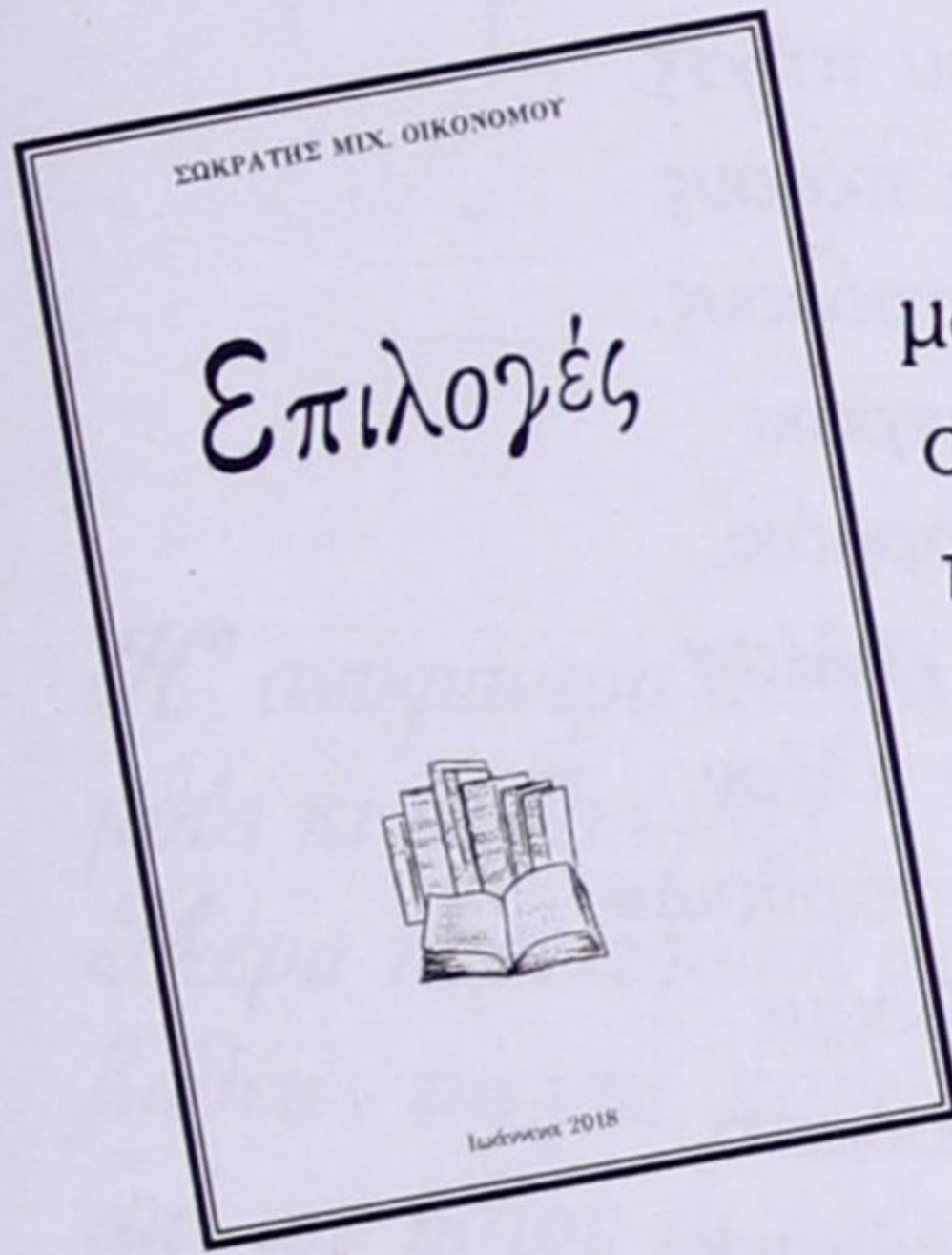
Είναι άξια συγχαρητηρίων η αγαπητή Λαμπρινή, που κατάφερε να συγκεντρώσει όλο αυτό το υλικό στο πόνημά της, αποδεικνύοντας ότι ο άνθρωπος όταν έχει θέληση και μεράκι μπορεί να είναι δημιουργικός και να προσφέρει ως τα βαθιά γεράματά του...

Σ.Τ.

Σ.Σ. Για όσους ενδιαφέρονται για το βιβλίο, το τηλ. της Λ.Γ. είναι: 2310945366

«Επιλογές»

Σωκράτης Μ. Οικονόμου

Με τον πιο πάνω τίτλο μόλις κυκλοφόρησε το νέο βιβλίο του ο φίλος και συμμαθητής μου Σωκ. Οικονόμου, συνταξιούχος δάσκαλος και Σχολ.

Σύμβουλος πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης Ειδ. Αγωγής.

Στο βιβλίο αναδημοσιεύονται διάφορα ιστορήματα, άρθρα κ.λπ. από την πολύχρονη ασχολία του με τα γράμματα. Διετέλεσε για αρκετά χρόνια Δ/ντής της Τοπικής Εφημερίδας του χωριού του «Η ΦΩΝΗ του Γεροπλάτανου», από το 1996-2013, δημοσιεύει άρθρα σε εφημερίδες και περιοδικά και είναι τακτικός συνεργάτης του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ». Στο παρελθόν έγραψε και εκδόθηκαν τα βιβλία του: 1) «Ο ΓΕΡΟΠΛΑ-

ΤΑΝΟΣ» (Ιστορία-ιδιώματα-τοπωνυμικά-ήθη και έθιμα), 2007. 2) Ο Αλή ζώτ Αγάς-Πασάς-Μπέης 2013.

Ο Σωκράτης έχει ιδιαίτερη συμπάθεια για την περιοχή μας γιατί στα πρώτα χρόνια της επαγγελματικής του σταδιοδρομίας υπηρέτησε στα χωριά μας.

Ακούραστος εργάτης της γραφίδας, έχει πάθος με το γράψιμο και σίγουρα θα ιδούμε και άλλα έργα του στο μέλλον.

Το τωρινό πόνημά του παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους χωριανούς του, αλλά και για κάθε αναγνώστη που αγαπάει την ιστορία, την λαογραφία κ.λπ.

Συγχαίρουμε το συγγραφέα και ευχόμαστε καλή δύναμη για συνέχεια στη συγγραφή.

Σ. Τουφίδης

Σημ. Τηλ. συγγραφέα: 2651022893
Κιν. 6973424983

ΚΟΝΙΤΣΑ

**Μην ξεχνάτε
την συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

Λάζαρος

Ήρθε ο Λάζαρος, ήρθαν τα βάρια
ήρθε των παθών η εβδομάδα.
Να κοπιάσετε στην εκκλησία
για ν' ακούσετε Άγια βιβλία.
Κάτω κει στη Βιθυνία
κλαίει η Μάρθα και η Μαρία
Λάζαρον τον αδελφόν τους
τον γλυκύ τον καρδιακό τους.
τρεις ημέρες τον θρηνούσαν
και τον εμοιρολογούσαν
την ημέρα την τετάρτη
κίνησε ο Χριστός για νάρθει
Βγαίνει τότε η Μαρία
έξω απ' την Βιθυνία,
αν ήσουν εδώ Χριστέ μου
Κύριε μου και Θεέ μου
δεν θα πέθαινε ο αδελφός μας
και ο φίλος ο δικός σας
και ο Χριστός λέει στη Μαρία
άντε πάμε στα μνημεία,
και τον πήραν και οι δύο
και τον πήγαν στο μνημείο.
Τότε ο Ιησούς δακρύζει
και τον Άδη φοβερίζει
Άδη Τάρταρε και χάρε
Λάζαρον θα σου τον πάρω
ζωντανό σαβανωμένο
και με το κερί αναμμένο.
Τότε ο Λάζαρος ανασηκώθη
αναστήθη εσηκώθη
ζωντανός σαβανωμένος
και με το κερί αναμμένο,
μαζεύτηκαν τότε όλοι
μαθητές και Άποστόλοι,
Δόξα τω Θεώ φωνάζουν
και τον Λάζαρο ξετάζουν.

Πες μας Λάζαρε τι είδες
κει στον Άδη όπου πήγες.
Είδα φόβους, είδα πόνους
είδα βάσανα και τρόμους.
Δώστε μου λίγο νεράκι
να ξεπλύνω το φαρμάκι,
της καρδιάς, των χειλέων
και μη με ρωτάτε πλέον.
Του χρόνου πάλι νάρθουμε
με γεία να σας βρούμε
το σπίτι σας χαρούμενο
και όλοι τραγουδούμενοι.

Και ο χορός τελείωνε τραγουδώντας την
ευχή σε κάθε σπίτι

"Σε τούτο σπίτι πούμαστε
πέτρα να μην ραγίσει
και ο νοικοκύρης του σπιτιού
χίλια χρόνια να ζήσε"

(Απόσπασμα από τη βιβλιογραφία μου
Κ.Γ.Κ.)

Με θρησκευτική ευλάβεια!!! Στο Πεκλάρι γιορ-
τάζεται το πάσχα! Η παράδοση συνεχίζεται...
Η Κοινότητα, η εκκλησία, ο εξωραϊστικός μας
Σύλλογος συμμετέχουν ενεργά στις παραδο-
σιακές πολιτισμικές εκδηλώσεις των αγίων αυ-
τών ημερών! Από το Σάββατο του Λαζάρου,
αγνές φωνούλες στα σοκάκια του χωριού
ψάλλουν τα κάλαντα του Λαζάρου: Ζυπνών-
τας μνήμες σε μας τους ηλικιωμένους... Θερμά
συγχαρητήρια στους οργανωτές και συνεχι-
στές της πολιτισμικής μας κληρονομιάς.
Νέοι και νέες του χωριού με σεβασμό στην
παράδοση.

Ζήστε το περόν και οικοδομήστε το μέλλον...

Με εκτίμηση Κ.Γ.Κ.

*Στης άνοιξης τη γιορτή...
(φιδαναγνώστες της ομορφιάς)*

*«Το έαρ συνεορτάζει μετά της εκκδησίας, η φύσις
συναγάσεται μετά της πίστεως...»*

Αδ. Παπαδιαμάντης

*Η ανυφάντρα άνοιξη στον αργαλειό της υφαινοντίας με ποδήχρωμα νήματα καπ-
μούς κι επιδυνμίες...*

*Μέρα περιχυμένη με ήλιο, κι ένας δρόμος που τάξει... Λιγανά μινυρίσματα εκ-
βαδέων της γης, καθώς οι κρυμμένοι στο χώμα σπόροι, ριζώνουν και βδασταίνουν
απ' του ήλιου το χάδι.*

*«Χιες μανούδες με φεγγάρια στα πρόσωπα, τα καθά τα παιδιά κρατούν απ' το
χέρι, κι αυτά κεδανδούν σαν πουδιά και μυρίζουν φιδιά και σαπούνη».*

*Με χίλια στόματα σου κρένει ο καιρός: γοργόφτερο χεδιδόνι να γίνεις, το γαδανό
τ' ουρανού να σπαδίσεις, γηδά να πετάξεις, μακριά...*

Να επιστρέψεις στην άνοιξη του τόπου σου, στην Πασχαλιά της πατρίδας...

*Θα σου επιδαυδέψει γδυκό κουταχιού η γειτόνισσα, στο πεζούδι της εξώθυρας,
θα τραγουδήσεις το "Λάφαρο" με τον ήχο των κύπρων, θ' αγρυπνήσεις, με άνδη
κουτσουπιάς θα προσέδδεις στων εγκωμίων το νυμφώνα, θα συνεορτάσεις στη
Λαμπριάτικη πλούσια τράπεζα της αγάπης και θα δειπνήσεις τ' απόβραδο στων
αυδονιών την αυδή, με προσφάει το μυρωμένο του βουνού αγέρι...*

*Πόσοι σε μιαν άνοιξη δεν σχεδίασαν τη ζωή τους; Πόσοι δεν απόδεσαν τις εδπίδες
τους στην ευδία της, τα όνειρά τους για έναν κόσμο πιο όμορφο; Και πόσοι -δεσμώτες
της ανάγκης- δεν δέσμευσαν τις άνοιξεις της ζωής τους μακριά απ' κείνα που πόδησαν
και δεν βρήκαν, μακριά από 'κείνα που αγάπησαν και στερήθηκαν;*

*Αλλά και πάδι, ξανά και ξανά είν' ανάγκη, να συνταιριάζεις το βήμα σου στο
σάδπισμα της εποχής που υπόσχεται, ν' αφήσεις την καθημερινή τύρβη παράμερα,
στην άσπιδη δαμπρότητα της ανοιξιάτικης μέρας να ντυδείς την άσβηστη φρόγα,
για μια οδοιπορία στους δρόμους της ανασήτησης· τη στιγμή που διαβαίνει ν' αγ-
γίζεις, την ανεκδάδητη χαρά να τραγουδήσεις, και σαν πρωτάκι του σχοδειού, σε
άγραφο τετράδιο μπροστά, να χαράξεις και πάδι τον κόσμο σου...*

Τάσος Κανάτσος

Ερήμωση

Ας τραγουδήσουμε την ερημιά
τώρα που φεύγουν τα παιδιά
ανασταίνοντας της ξενιτιάς τα μοιρολόγια.
με έκπληξη συγγενείς και φίλοι
θα ταξιδεύουν στο φεγγάρι,
ένδυμα νύχτας με αυτό θα τους βρει η αυγή.
Θα ξημερώσει και θα γίνει συνήθεια
και τα σκυλιά να γαυγίζουν στη σιωπή.
Όσοι απέμειναν θα μαγευρεύουν στις πλατείες
τραγουδώντας τη νύχτα που μεγαλώνει
οι καρποί της ζέστης θα στεφανώνουν την ελπίδα
σε ξένη πατρίδα, αφού περάσει για καλά
η πρώτη τρικυμία
το χέρι θα απλώνει σε πικρό καφέ
σε άνοστο γλυκό
κι οι μέρες θαμπές σε απόμακρο τηλέφωνο
σε κρύα μάρμαρα με άπειρες φωτοτυπίες
στα αλουμίνια των ανσασέρ οδοί σε εταιρίες
γυάλινων κόσμων
Και η θωπεία ζητιάνα σε δρόμους εγκαταλειμμένη
στον ίσκιο της ελιάς
στην ηχώ του τζιτζικιού υμνώντας τα καλοκαίρια.
Τα πεπρωμένα της φυλής δάκρυα παλάμης
και λίγο λίγο θάρχεται η μνήμη κι η αγάπη μετέωρη
δροσοσταλίδα σε στρείδι αγκάλη με τη θάλασσα.
Τα πρόσωπα παραμορφωμένα στην όψη του νομίσματος
μακριά από τη ρίζα του πλάτανου και της ιτιάς
ενώ οι τράπεζες βεβαιώνουν πως δεν θα πεθάνουμε
χαρίζοντας κάρτες
όλος ο κόσμος ένα ταμείο
ανακαλύπτοντας μια καινούργια προσευχή

Γιαννούχου Φωτεινή
12-03-2018

Ο Λίας ο πραματευτής

Ο Λίας ο πραματευτής, ο Λίας ο Βεζεριάνος
από την Πόλη έρχεται, της Προύσας τα ντερβένια,
φέρει μουλάρια σαν αετούς και μούλες σαν αηδόνια.

Η μούλα η ασημοστόλιστη η χρυσοκαλιγωμένη
αυτή το δρόμο άλλαξε και άλλο δρόμο πήρε.

Βρίσκει μια κόρη που 'πλενε σε μαρμαρένια κρήνη
της ομιλεί, δεν ομιλεί, της κρένει, δεν του κρένει.

- Κόρη για βγάλε μου νερό, για με και τ' άλογό μου.

Σαράντα σιούκλους έβγαλε, στα μάτια δεν την είδε
και πάνω στους σαρανταδυό την είδε δακρυσμένη.

- Γιατί δακρύζεις λυγερή και βαριαναστενάζεις,
μήπως πεινάς, μήπως διψάς, μήπως ρούχα σου λείπουν;

- Ούτε πεινώ, ούτε διψώ ούτε ρούχα μου λείπουν;
έχω τον άντρα μ' στην ξενιτιά που λείπει δέκα χρόνους
και άλλους δυο τον καρτερώ, στους τρεις τον παντεχένω.

Αν δε φανεί και δεν ερθεί, καλογριά θα γένω,
να πάω σ' έρημη εκκλησιά να κάνω μοναστήρι
και στο κελί θα ασφαλιστώ και θα μαυροφορέσω
κείνον να τρώει η ξενιτιά κι εμέ τα μαύρα ρούχα.

- Κόρη μ' εγώ είμαι ο άνδρας σου, εγώ είμαι ο καλός σου.

- Δείξε μ' σημάδια του σπιτιού, τότε να σε πιστέψω.

- Έχεις μηλιά στην πόρτα σου και κλήμα στην αυλή σου
κάνει σταφύλι ροζακί και το κρασί μοσχάτο,
όποιος θα πιεί δροσίζεται και πάλι αναζητά το.

- Διαβάτης ήσουν, πέρασες, τα είδες και τα ξέρεις,
πες μου σημάδια του κορμιού, τότε να σε πιστέψω.

- Έχεις ελιά στο στήθος σου, κάτω στην αμασχάλη.

- Ξένε εσύ 'σαι ο άνδρας μου, εσύ 'σαι ο καλός μου.

(Αφήγηση από την 87χρονη γιαγιά μου Καλλιόπη- 1970)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ - ΧΟΡΗΓΙΑ ΣΤΗΝ ΚΙΒΩΤΟ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Στις 13 Απριλίου 2018 ανήμερα της Ζωοδόχου Πηγής βρέθηκε στην Κόνιτσα ο πρόεδρος της Ένωσης Αποστράτων Πυροσβεστικού Σώματος Ελλάδας κύριος Γιαννάκος Κώστας.

Συνοδευόμενος από πυροσβέστες της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κόνιτσας επισκέφθηκε το "Σπίτι Φιλοξένιος Παιδιών" που έχει δημιουργήσει ο εθελοντικός μη κερδοσκοπικός Οργανισμός Ειδικής Μέριμνας "Κιβωτός του Κόσμου".

Είναι γνωστό πως η Εθελοντική αυτή Οργάνωση, από το 1998 που ιδρύθηκε, από έναν φωτισμένο κληρικό, τον πατέρα Αντώνιο, έχει εναποθέσει τη λειτουργία της, στην οικονομική ενίσχυση ανθρώπων και φορέων που έχουν αγκαλιάσει την προσπάθειά της.

Η επίσκεψη αυτή του προέδρου της Π.Ε.Α.Λ.Σ. έγινε στο πλαίσιο διεύρυνσης της Κοινωνικής δράσης της Ένωσης σε φορείς και δομές που στηρίζουν ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και κυρίως μικρά παιδιά.

Αξιολογώντας λοιπόν το κοινωνικό έργο που επιτελείται από την Κιβωτό του Κόσμου στα Σπίτια φιλοξενίας Παιδιών που διατηρεί στην Κόνιτσα και την Πωγωνιανή, η Πανελλήνια Ένωση Αποστράτων Πυροσβεστικού Σώματος και στα πλαίσια των οικονομικών δυνατοτήτων της προσέφερε 22 ζεύγη υποδήματα για τα παιδιά που φιλοξενούνται εκεί και κατά δήλωση της διευθύντριας τους τα είχαν άμεση ανάγκη.

Είναι σίγουρο πως η προσφορά αυτή δεν λύνει το πρόβλημα της εν λόγω δομής αλλά τουλάχιστον είναι μια μικρή ανάσα και καλύπτει μια από τις άμεσες ανάγκες της.

Με την ευκαιρία αυτή προτρέπουμε τον καθέναν να ευαισθητοποιηθεί και να συνεισφέρει ότι μπορεί, για να μπορέσει να συνεχίσει το έργο της αυτή η φωλιά στοργής και φροντίδας και εγκαταλελειμμένα και κακοποιημένα παιδιά.

Με μια περι... ιστοσελίδα www.kivotos.toukosmou.org θα ενημερωθούν με τις ανάγκες του ιδρύματος και τους τρόπους προώθησης και βοήθειας.

Η παρατεινόμενη οικονομική κρίση και η απουσία του κράτους από την κοινωνική πρόνοια με υποχρεώνουν να γίνουμε περισσότερο αλληλέγγυοι σ' αυτούς που έχουν ανάγκη....

Από την σελίδα της Π.Ε.Α.Π.Σ.

Εύθυμα και ... σοβαρά

1. Ποιός είπε ότι τα Μαθηματικά δεν βγάζουν γέλιο;

α) Αληθινό γεγονός: Ο μαθηματικός στο Γυμνάσιο της Κόνιτσας, έβαλε σε ένα test στους μαθητές της τρίτης τάξης, την εξής ερώτηση:

Τι είναι ημίτονο και συνημίτονο;

Μαθητής: Ξαδέλφια

Σημείωσε ο Καθηγητής με κόκκινο στυλό: Πρώτα ή δεύτερα;

β) Άλλο ανάλογο: Βάζει ο μαθηματικός το θέμα: Να λυθεί η εξίσωση $f(x)=h(x)...$ Απάντηση μαθητή: Όχι να μη λυθεί. Τέτοιες εξισώσεις είναι καλύτερα να μένουν δεμένες.

2. Διάφορα

α) Γνωστός ιδιώτης επιχειρηματίας της Κόνιτσας που είχε απωθημένο τους δημοσίους υπαλλήλους μου είπε κάποτε: Ξέρεις έχει βρεθεί το φάρμακο του καρκίνου, αλλά είναι πολύ δυσεύρετο.

Ποιό είναι; ρώτησα με έντονο ανθρώπινο και επιστημονικό ενδιαφέρον. Ο ιδρώτας του δημοσίου υπαλλήλου στην Ελλάδα μου είπε.

β) - Αν οι πρωτόπλαστοι ήταν Κινέζοι η ανθρωπότητα θα είχε άλλη εξέλιξη.

- Γιατί;

- Θα ξεπερνούσαν την δοκιμασία. Θα έτρωγαν το φίδι και όχι το μήλο.

γ) Στην κατοχή ξέπεσε ένας αιχμάλωτος Ιταλός στην Κόνιτσα. Ήταν πολύ φαγάς και δεν χόρταινε με τίποτα. Ήταν

πάντα πεινασμένος. Έμπαινε στα κτήματα, αμπέλια και περιβόλια και ό,τι του άρεσε το έκοβε και το έτρωγε.

Μια μέρα ανέβηκε στη συκιά της Κανέλλας της χήρας και άρχισε να τρώει όλα με τη σειρά τα σύκα, ώριμα και μη. Τον είδη η χήρα η Κανέλλα και άρχισε να του φωνάζει να κατέβει από τη συκιά, μα πιο πολύ τον συμβούλευε να μην τρώει τ'άγουρα, μόνο τα γινωμένα. Ο Ιταλός δεν άκουγε και τόσο καλά και συνέχιζε το καταστροφικό του έργο. Όσπου σε κάποια στιγμή παραπατάει, κάνει την ισορροπία του και πέφτει στην αυλή της χήρας της Κανέλλας... και χτυπάει σοβαρά στο κεφάλι και στις πλάτες... Πιάστηκε η αναπνοή του... Και όταν συνήλθε κάπως ζήτησε νερό...

- Άκουα ... άκουα άκουα...

Τρέχουν οι γειτόνισσες, τρέχει και η χήρα η Κανέλλα... και τον ακούει να λέει ξέψυχα "άκουα... άκουα". Τον ψευτομάλωσε...

- Κι αφού άκουγες, γιατί δεν κατέβαινες να σου δώσω από το πανέρι σύκα να χορτάσεις, που τα έχω μαζεμένα δροσερά... αυγή-αυγή και είναι και γλυκά σα μέλι... που έφαγες όλα τα μπρίσκαλα...

- Άκουα ... άκουα...

- Αυτό μας το είπες το ακούσαμε. Άλλο τίποτα έχεις να μας πεις;

Έτρεξε κάποιο παλικάρι και ειδοποίησε τους άλλους Ιταλούς αιχμαλώτους και ήρθαν και τον σήκωσαν...

3. Χαρπωμένα του Αγίου Παϊσίου

α) Σε κάποιους, οι οποίοι δούλευαν χρόνια στην Γερμανία και επισκέφθηκαν τον Γέροντα, είπε: Εκεί στην Γερμανία πρέπει να προσέχετε, γιατί το τυπικό των Γερμανών είναι: φαΐ, δουλειά, πιτό και... ξεχνάμε τον Θεό.

β) Είπε ο Γέροντας: “Ο Χριστός χτυπάει στην καρδιά και ο διάβολος στον εγκέφαλο”.

γ) Τον ρώτησε κάποτε ένας προσκυνητής: Γέροντα, έχω μεγάλο πόθο να μιλώ στους φίλους μου και σε ανθρώπους του περιβάλλοντός μου για θρησκευτικά θέματα, με σκοπό να τους βοηθήσω. Τι λέτε; να μιλώ;

- Ναι, να μιλάς. Θέλει όμως πολλή προσοχή και ταπεινά, όχι σαν δάσκαλος.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

* * *

ΣΥΜΠΑ ΤΑΣΙΟ - ΡΟΥΦΑ ΤΑΣΙΟ

Του Κων. Αθανασόπουλου

Πριν από χρόνια ζούσε στο χωριό μας κι ένα άλλο ζευγάρι, ο μπάρμπα -Τάσιος και η θεια-Τάσaina (Ελένη).

Εκείνος ψηλός, τολμηρός και άφοβος κυρατζής (αγωγιάτης), θυμόσοφος, χορατατζής, καλοφαγός, και καλός ποίτης. Εκείνη κοντούλα, μέλισσα νοικοκυρά, ευγενική με μελιστάλακτο λόγο.

Και ο μπαρμπα-Τάσιος είχε την φήμη του καλού μάγειρα (όπως και ο μπάρμπαΚώτσιος) και τον καλούσαν κι αυτόν σε γάμους, αρραβώνες και βαφτίσια για να μαγειρέψει.

Σ' έναν γάμο, λοιπόν, καθόταν δίπλα στο καζάνι, που έβραζε το φαγητό, και όσοι πήγαιναν κοντά του του έλεγαν “Σύμπα Τάσιο” ο ένας “Σύμπα Τάσιο” ο άλλος, ώσπου κι αυτός θύμωσε και θυμόσοφα τους λέει: “Όλοι σας “Σίμπα

Τάσιο” και “Σύμπα Τάσιο” “Ρούφα Τάσιο” δε λέει κανένας σας”.

ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

Όταν έφτασε και στα χωριά η τηλεόραση, έβλεπαν όλοι με τις ώρες τα προγράμματά της και απορούσαν για το επίτευγμα της τεχνολογίας.

Ένα απόγευμα έβλεπαν οι δυο τους ένα καλλιτεχνικό πρόγραμμα με πανέμορφες κοπέλες. Μια πανύψηλη ωραία χορεύτρια-μοντέλο με ατέλειωτα πόδια εντυπωσίασε τον μπάρμπα Τάσιο και αυθόρμητα και θυμόσοφα λέει στη συμβία του. “Αυτή είναι γυναίκα, βρε Τάσaina, ψηλή και ωραία, να την πιείς στο ποτήρι”. Και η θειά-Τάσaina τότε του έδωσε αποστομωτική απάντηση: “Και ποιος ξέρει τι άντρα θα'χει αυτή, Τάσιο μου;!”.

ΤΑ ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΤΟΥ ΑΡΜΑΤΟΒΟΥ

ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Mandraγόςτσα Μαντραγιώτσα (la-). Η πλαγιά κάτω από την *Γκουρντουσ'ιάρα*, απ' όπου περνάει το μονοπάτι για το Παλιοχώρι. Η λέξη προέρχεται από το κοινό μάντρα «περιφραγμένος τόπος για αιγοπρόβατα», λατ mandra, ae «μάνδρα, ποίμνιον» και το όνομα Γιώτσα. Δεν είναι γνωστό αν το τοπωνύμιο οφείλεται στο ότι εκεί είχε μαντρί ο Γιώτσας (μάλλον απίθανο, γιατί οι Βλάχοι θα το ονόμαζαν cǎșári) ή αν η ονομασία προήλθε από το όνομα Μαντραγιώτσας.

Márganx Μάνγκαν^{ov} (la-). Η βραχώδης πλαγιά πάνω από τη *Μπολίρα*, ανατολικά από το ποτάμι. Συνηθισμένο τοπωνύμιο, εδώ φαίνεται να έχει τη σημασία του απόκρημνου και απροσπέλαστου μέρους.

Manruđi Μαυρουδή (la-) = στου Μαυρουδή. Κυριώνυμο δυτικά από το καινούργιο σχολείο, δηλωτικό ιδιοκτησίας.

Míalıx Μιάλ^{ov} (Ia-). Η απόκρημνη πλαγιά πάνω από την *Ασβεσταριά*. Η λέξη στα βλαχικά σημαίνει «αμμώδης, απόκρημνος και απρόσιτος τόπος» και προέρχεται από το σλαβ. melo» «το αργιλώδες έδαφος» (Οικονόμου 2010, σ. 78).

Mérsa Μέρσα (la-) = στις Μέρσως. Η τοποθεσία κάτω από το σημείο που συγκλίνουν τα υψώματα *Τσαλαλγκίν* και *Κιάτρα Μπέτη*. Δείχνει να είναι κυριώνυμο από το γυναικείο βαπτιστικό Μέρσα - Μέρσω < Μερσίνα {Θ. Ζαρκάδας, Οι αφιερωτές 4 καρδιτσιώτικων οικισμών

στην πρόθεση 37 της Μονής του Δουσικού (16^{ος} αιώνας), Θεσσαλικό Ημερολόγιο, τόμ. 57^{ος}, σ. 173}.

Mitóhi Μιτόχι (la-). Στην τοποθεσία με την ονομασία αυτή βρισκόταν το παλιό μοναστήρι της Αγίας Παρασκευής. Ήταν μετόχι της ομώνυμης Μονής Σαμαρίνας. Στον χώρο υπήρχε ένα πέτρινο κτίσμα, στον όροφο του οποίου ήταν το εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής και τα κελιά για τη διαμονή των μοναχών και στο υπόγειο ο εξοπλισμός για την παραγωγή και αποθήκευση κρασιού. Πρέπει να χτίστηκε μετά τον 16^ο αιώνα, αφού τότε πιθανολογείται ή ίδρυση της Μονής στη Σαμαρίνα. Το κτήριο καταστράφηκε ολοσχερώς από πυρκαγιά το 1963, ανήμερα του Λαζάρου. Στην περιοχή γύρω από το μοναστήρι ήταν φυτεμένο αμπέλι. Η καινούργια εκκλησία χτίστηκε το 1975.

Múarǎ Μουάρ^a (la-) = στον μύλο. Ο παλιός βακούφικος νερόμυλος βρισκόταν χαμηλότερα από τον σωζόμενο σήμερα και λειτουργούσε για αιώνες μέχρι τη δεκαετία του 1960. Η λέξη από το λατ. mola, ae.

Mótsǎ Μότσ'ια (la-) = στις Μότσιως. Κυριώνυμο στα *Αμπέλια* από το όνομα της ιδιοκτήτριας της συγκεκριμένης έκτασης.

Múndi Μούντι (tu-) = στο βουνό. Έτσι ονομάζεται ολόκληρο το οροπέδιο στις παρυφές του Σμόλικα, δηλαδή το κατεξοχήν βουνό του χωριού. Για το ίδιο τοπωνύμιο ο Οικονόμου (1986, σ. 106)

παρατηρεί: «Οι γεωγραφικοί όροι (βουνό, ποτάμι, λίμνη κλπ.) χρησιμοποιούνται ως τοπων. όταν είναι τα μοναδικά ή τα κατεξοχήν σε έναν τόπο. Έτσι π.χ. ο Γιαννιώτης ποτέ δεν πάει στην “Παμβώτιδα” αλλά “στ’ Λίμν”». Το βλαχικό ουσιαστικό προέρχεται από το λατ. mons, ntis «όρος».

Mutšáli Μουτσ’ιάλι (la-). Τοποθεσία στη Γκρούσ’ια. Η λέξη σημαίνει «τόπος υγρός ελώδης» και προέρχεται, από το σλαβ. mocalь, močegь «υγρός» (Οικονόμου 2010, σ. 78).

Mutšeli Μουτσ’ιέλ’ι πληθ. (la-). Τα ισιώματα απέναντι από τον Άγιο Δημήτριο, όπου αναβλύζουν πολλά νερά.

Nicolitši Νικολίτς’ι (la-) = στου Νικολίτση. Η γειτονιά δυτικά από το καινούργιο σχολείο. Κυριώνυμο από το όνομα Νικολίτση, υποκοριστικό του Νικόλαος.

Núca Νούκ^a (la-) = στην καρυδιά. Φυτωνύμιο στα Αμπέλια, όπου παλιότερα θα υπήρχε μια καρυδιά. Η βλαχική λέξη από το λατ. nux, nucis.

Nícuri Ν’ίκουρι. Η πευκόφυτη πλαγιά δυτικά του χωριού. Αγιωνύμιο από το βλαχικό Νικοάγǎ που αντιστοιχεί στο βαπτιστικό Νικόλαος. Εκφέρεται με παράλειψη της λέξης sem «ο άγιος», από το λατ. sanctus, a, um. Ο Οικονόμου (1986, σ. 70) σημειώνει ότι «αυτού του είδους τα άγιων, αναφέρονται χωρίς το «άγιος» σε περιοχές όπου οι εκκλησίες έχουν εξαφανιστεί». Ο Παπαζήσης (Κόνιτσα τ. 65, σ. 262) γράφει για το τοπωνύμιο Λα Σεμνικοάρ(ε). «Εικόνισμα στην είσοδο του χωριού (Παλαιοσέλι) από δυσμάς. Κατά την επικρατούσα θρησκευτική τάξη ετοποθετείτο σ’ αυτή το εικόνισμα

του πολιούχου αγίου του χωριού». Είναι λοιπόν πιθανόν παλιότερα να βρισκόταν εκεί εικόνισμα του πολιούχου αγίου του χωριού, διαφορετικά θα πρόκειται για βακούφι του ενοριακού ναού.

Ólíi Oln’1 πληθ. (ον. εν. ólmu) (la-) = στις φτελιές. Τοποθεσία πίσω από την εκκλησία της Παναγίας, εκεί όπου βρίσκεται η ποτίστρα. Φυτωνύμιο από το βλαχικό ólmu «φτελιά, караγάτσι» και αυτό από το λατ. opus, -i.

Rádi I’ Arburi Πάντι λ’ Άρμπουρι (la-) = στο σιάδι με τη βελανιδιά. Το μεγάλο ίσιωμα πάνω από τον Άγιο Δημήτριο, το οποίο έχει πλέον δασωθεί. Φυτωνύμιο από τη μοναδική βελανιδιά που θα υπήρχε εκεί. Περιφραστικό τοπωνύμιο από τα βλαχικά ουσιαστικά ráde(i) «επίπεδο μέρος» (και αυτό κατά τον Οικονόμου (2010, σ. 93) από το σλαβικό rodь «έδαφος», radь «κατηφορική θέση») και ár bure(i) «η βελανιδιά», λατ. arbor, oris «το δέντρο».

-Aféndu Αφέντου (la Rádi-) = στο σιάδι του Αφέντη. Τοποθεσία στο Βουνό. Το προσηγορικό αφέντης στους Βλάχους είναι προσφώνηση σεβασμού, κυρίως ιερέων.

-al Caracósta αλ Καρακώστα (la Rádi) = στο σιάδι του Καρακώστα. Τοποθεσία στο Βουνό, όπου καλλιεργούσε η οικογένεια Καρακώστα ή Γκράσου, που ήλκε την καταγωγή της από τις Πάδες.

-ali Núli αλί Νούλη (la Rádi-) = στο σιάδι της Νούλως. Τοποθεσία στο Ιβρέτη από το όνομα της ιδιοκτήτριας. Το όνομα Νούλω είναι λαϊκός τύπος του βαπτιστικού Γιαννούλα

-la Córnu λα Κόρνου (tu Rádi-) = στο σιάδι της κρανιάς. Φυτωνύμιο στο

Αρούγκο από τη μοναδική κρανιά που υπάρχει ακόμη εκεί. Περιφραστικό τοπωνύμιο από την πρόθεση *tu*, το ουσιαστικό *rádi*, την πρόθεση *ai* και το ουσιαστικό *cógni* «κρανιά».

Rálprióni Παλιουπρίονι (la-) = στο παλιοπρίονο. Τοποθεσία στο *Βουνό*, όπου παλιά ήταν εγκαταστημένο νεροπρίονο.

Paraγάνi Παπαγιάννη (la-) - στου Παπαγιάννη. Κυριώνυμο στα *Αμπέλια* από το όνομα άγνωστου ιδιοκτήτη.

Paraθóma Παπαθώμα (la-) = στου Παπαθώμα. Τοποθεσίες νότια του οικισμού, κάτω από σπίτι του Τόζιου, και στα *Αμπέλια*. Το πρώτο τοπωνύμιο καθώς και τα τοπωνύμια *Καραγιάννη* και *Κουτσοδήμα* συνδέονται με το εξής περιστατικό που αναφέρει η παράδοση: Σε κάποια επιδρομή τουρκαλβανών το χωριό εκκενώθηκε. Έμειναν μόνον τρεις. Τους σκότωσαν οι επιδρομείς στις θέσεις που πήραν το όνομά τους. Το χωριό καταστράφηκε και οι κάτοικοί του σκόρπισαν, άλλοι κατέληξαν στο Γαρδίκι Τρικάλων (όπου απαντούν πολλά επώνυμα του χωριού) και άλλοι ξεβιτεύτηκαν στην Τεργέστη.

Paspáli Πασπάλη (la-) = στου Πασπάλη. Έτσι ονομάζεται η περιοχή στην άκρη του ανατολικού μαχαλά, κάτω από τον επαρχιακό δρόμο. Είναι κυριώνυμο και η ονομασία του οφείλεται πιθανότατα στο όνομα ή παρωνύμιο ιδιοκτήτη εδαφικής έκτασης. *Πασπάλη*, κατά τον Αραβαντινό (ό. π., σ. 74), είναι «η κατά το άλεσμα εκτιναχθείσα κόνις, η παιπάλη».

Rátumã Πάτουμα (la-) = στο πάτωμα. Η επίπεδη έκταση στην κορυφή *Τζίλουρούσιου*. Συνηθισμένο τοπωνύμιο που

σημαίνει «εκτεταμένο πλάτωμα, ισόπεδη έκταση».

Pältúri Παλτούρι (Márle «μεγάλα» - Nítslí «μικρά») (la-); Η πλαγιά από το *Αρούγκο* μέχρι το ποτάμι, απ' όπου περνάει το μονοπάτι προς τους *Τρεις Λάκκους*. Στο ποτάμι οι πριονάδες του χωριού είχαν κατασκευάσει γέφυρα με σχοινιά, κρεμαστή. Ο Οικονόμου (1986, σ. 816) για τα τοπωνύμια *Παλτούρες* του Τσεπελόβου και Παλτούρι του Βρυσχωριού αναφέρει, αρυόμενος από τον Παπαχατζή, ότι προέρχονται από το αρομανικό θηλυκό ουσιαστικό *rálturã* (πληθ. *rältúri*) «το πανδαιμόνιο, ο πανζουρλισμός». Εδώ η ερμηνεία αυτή δεν φαίνεται πειστική.

Pirγi Πύργου (la-) = στον πύργο. Η βραχώδης έκταση κάτω από την *Γκουρντουσ'ιάρα*. Πήρε το όνομα από χαρακτηριστικό βράχο που υψώνεται σαν πύργος.

Pléndzã Πλέντζι πληθ. (ον. εν. *plíándzã*) (la-) = στις αχυρώνες. Η περιοχή στην άκρη του δυτικού μαχαλά, όπου ήταν (και είναι ακόμη) συγκεντρωμένες οι αχυρώνες. Η λέξη *pleándzã* «αχυρώνας, καλύβα» προέρχεται από το προσλαβ. και βουλγ. *plevinica* «η αποθήκη, ο άχυρών» (Οικονόμου 1986, σ. 836).

Pluátši al *Dáru* Πλουάτσ'ι al Ντάπ^{ου} (la-) = στην πλάκα του Ντάπου. Κυριώνυμο στην ποταμιά, κάτω από τον *Πύργο*, όπου σχηματίζεται μια μικρή σπηλιά.

Δεν διασώζεται ούτε το πρόσωπο, ούτε η αιτία που έδωσε την ονομασία. Η λέξη *pluátši(e)* σημαίνει «πλάκα, πλακαριά, επίπεδος βράχος».

(Συνεχίζεται)

ΣΧΟΛΙΑ

• Σε κάθε Εθνική γιορτή είχαμε συνηθίσει να απολαμβάνουμε μια εξαιρετική εκδήλωση των μαθητών Γυμνασίου-Λυκείου στο αμφιθέατρο του Λυκείου. Οι μαθητές, με τη βοήθεια των καθηγητών τους, μας χάριζαν δυο ώρες θέαμα και ακρόαμα που έτερπε, συγκινούσε και ενθουσίαζε το κοινό με πατριωτικά μηνύματα που εξέπεμπε.

Φέτος για πρώτη φορά, δεν έγινε γιορτή.

Δε γνωρίζουμε τους λόγους, αν δηλαδή, αρνήθηκαν οι μαθητές ή δεν βοηθήθηκαν από τους καθηγητές ή υπήρξε κάποιος άλλος λόγος.

Πάντως αυτό απογοήτευσε την πλειοψηφία των κατοίκων που περίμενε να καμαρώσει τα παιδιά μας, όπως και στις προηγούμενες Επετείους, Κρίμα!

Σ.Τ.

• Επιτέλους άρχισε να εφαρμόζεται ο νόμος που αδρανούσε τόσα χρόνια για την απαγόρευση του καπνίσματος σε δημόσιους χώρους, καταστήματα κλπ.

Καιρός ήταν να εφαρμοστεί και στην πόλη μας. Όλοι οι πολίτες έχουν τα ίδια δικαιώματα, και οι καπνίζοντες και οι μη καπνίζοντες και δεν πρέπει κανείς να αδικείται από τον άλλον.

Ας καπνίζουν, λοιπόν, εκείνοι που δεν μπορούν να κόψουν αυτή την κακή συνήθεια, εκεί που πρέπει για να μην ενοχλούν τους άλλους που δεν αντέ-

χουν το ενοχλητικό και ανθυγιεινό “ντουμάνιασμα”...

Σ.Τ.

• Εβδομάδα καθαριότητας πραγματοποιήσε ο Δήμος Κόνιτσας από 23-29/4/18.

Πολύ καλή η πρωτοβουλία αλλά πρέπει να ευαισθητοποιηθούν και οι πολίτες, γιατί δέκα να καθαρίζουν και ένας να ρυπαίνει δεν κάνουμε τίποτα.

Πολλές φορές γράψαμε για την ασχήμια που βλέπουμε στους δρόμους, δεξιά και αριστερά στην Εθνική Οδό.

Ας ελπίσουμε ότι κάποτε θα συμμορφωθούμε!

Σ.Τ.

Φύσιν Μεταβαλείν ου Ράρδιον

Λουκιανός, 120 - 192 μ.Χ.

Από αφορμή κάποιες αντιπαραθέσεις μεταξύ συμπολιτών μας σχετικά με την αποφυγή κακών συνηθειών που βλάπτουν τους συναθρώπους μας, όπως κάπνισμα, σκουπίδια, σταθμεύσεις αυτοκινήτων κ.λ.π. αισθάνομαι την ανάγκη να εκφράσω τις προσωπικές μου απόψεις για το θέμα.

Πολλές δραστηριότητες της ζωής μας, έντονα επαναλαμβανόμενες, γίνονται συνήθειες και από αυτές άλλες θα λέγαμε καλές και κάποιες άλλες όχι. Για τις πρώτες δεν υπάρχει θέμα. Για όσες όμως βλάπτουν, αν μεν απλά ενοχλούν θα πρέπει να αποφεύγονται, αν

δε αποτελούν κίνδυνο πρέπει να απαγορεύονται.

Αυτή την κατάσταση επεσήμανε το Δ.Σ. του Συλλόγου Προστασίας Ασθενών Κόνιτσας, ως όφειλε λόγω και του καταστατικού του, και άλλους ικανοποίησε άλλους όμως (προφανώς λόγω των κακών συνηθειών) δυσαρέστησε. Σε μία μάλιστα περίπτωση η αρνητική αντίδραση εκφράστηκε με ανάρτηση σε περίοπτη θέση της κεντρικής πλατείας της Κόνιτσας ενός απόλυτα απαράδεκτου λιβελоруπαρογραφήματος από Ανώνυμο που κάθε ενασχόληση μαζί του λερώνει. Όμως αυτή η διχαστική τάση δεν είναι, για όλους τους Έλληνες γενικά, κάτι το πρωτοφανές, τόσο που ο πολύς Δ. Καμπούρογλου είχε γράψει «αν μπορούσα να διαιρεθώ στα δύο ο μισός θα μάλωνα με τον άλλο μισό», ο δε Γ. Σουρής τον προπερασμένο αιώνα για τις κακές μας συνήθειες είπε «ο Έλληνα δύο δίκαια ασκεί πανελεύθέρως, συνέρχεσθαί τε και ουρείν σε όποιο θέλει μέρος». Τι θάλεγε άραγε αν ζούσε σήμερα; Μήπως «παρκάρετε όπου θέλετε, καπνίστε όπου βρεθείτε και όποιο διαμαρτύρεται βαράτε όσο μπορείτε;»

Εγώ όμως καλό λόγο έχω να πω για τον τόπο μας:

Κόνιτσα είσαι αρχόντισσα
κλωθογυρίστρα πόλη
με αγκαλιά φιλόξενη
όπου χωράμε όλοι.

Η μάνα φύση σου δωσε
βουνά, κάμπους, ποτάμια
ήμερα ζώα κι άγρια
και παχύσκια πλατάνια.

Κι' απ' όλ' αυτά κι' εμάς μαζί
τα' ανθρωποπλάσματά σου
φθάνουν παντού μηνύματα
που υμνούν την ομορφιά σου

Στάθης Βίνος

Κοιμητήριο Αγίων Αποστόλων Κάτω Κόνιτσα,

Στο κοιμητήριο του **διατηρητέου** ναού Αγίων Αποστόλων Κάτω Κονίτσης, γίνονται εργασίες (εκσκαφές, εκβραχισμοί, τοίχοι αντιστηρίξεως – λιθοδομές κλπ) σε βάρος της δασικής έκτασης και του ρέματος.

Ερωτώνται ο Δήμαρχος, η Διοίκηση του Δήμου, ο Μητροπολίτης και όλες οι αρμόδιες υπηρεσίες ως Πολεοδομία, Δασαρχείο, Αρχαιολογία, Αστυνομικό Τμήμα κλπ., εάν οι ως άνω εργασίες είναι **νόμιμες** και για ποιο σκοπό γίνονται.

Εάν γίνονται για τυχόν επέκταση του Νεκροταφείου, γιατί επιτέλους δεν αρχίζει να λειτουργεί το νέο Δημοτικό Κοιμητήριο στα «Τσέρβενα» που κατασκευάστηκε το 1998 (πριν 20 χρόνια) με χρήματα των Δημοτών και Ελλήνων πολιτών;

Η ευθύνη του Δήμου για την μη λειτουργία του εξακολουθεί να είναι μεγάλη.

Αθήνα 1/5/2018

Γ. Μάρραιη

Αρχαιρεσίες

Στις αρχαιρεσίες που έγιναν στην Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών στις 15/1/18, εκλέχτηκε στο νέο Δ.Σ. της Ένωσης για την περίοδο 2018-2022. Πρόεδρος

επανεξελέγη ο συμπατριώτης μας Λευτέρης Τζόκας.

Του ευχόμαστε, υγεία και καλή δύναμη για την εκπλήρωση του έργου του.

*

• Το Δ.Σ. της «Ηπειρωτικής Εστίας» Θεσσαλονίκης

Πρόεδρος: Πρωτοπρεσβύτερος Μηνάς Βασάκος, Εφημέριος Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης

Α' Αντιπρόεδρος: Παύλος Σμύρης - Καθηγητής Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος Αριστοτελείου Παν/μίου Θεσσαλονίκης.

Β' Αντιπρόεδρος: Κοσμάς Κωστάκης - Επιχειρηματίας

Γενική Γραμματέας: Αθηνά Τοτοκώτση - Διορθώτρια δοκιμίων

Ταμίας: Τιμόθεος Βασιλειάδης - Υπάλληλος Υπουργείου Δικαιοσύνης

Έφορος Μελετών: Χρήστος Παπάς - Αρχιτέκτων Μηχανικός

Έφορος Αλληλεγγύης: Μιχαήλ Παπανούσης - Φαρμακοποιός

Έφορος Ψυχαγωγίας: Απόστολος

Βρόϊκος - Φιλολόγος

Έφορος Νεολαίας: Ελευθέριος Νέσερης - Οικονομολόγος

Εξελεγκτική Επιτροπή:

Πρόεδρος: Μιχαήλ Στάσας- Προγραμματιστής

Μέλη: Ειρήνη Βακάμη- Καθηγήτρια Γαλλικών

Νικόλαος Γεωργίου-Αστυνομικός

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

• Με βροχές στα πεδινά και χιόνια στα βουνά έκανε “ποδαρικό” ο Μάρτης, συνεχίζοντας ως το τέλος με εναλλαγές όπως λέει και ο λαός “μια γελάει και μια κλαίει” δηλαδή πότε λιακάδα, πότε βροχές και χιόνια.

• Ικανοποιώντας το αίτημα του Δήμου Κόνιτσας η Δ/ση 6ης Υγειονομικής Περιφέρειας Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων και το Γεν. Νοσοκομείο Χατζηκώστα, ενέκρινε τη στελέχωση Οφθαλμολογικού τμήματος στο Κ.Υ. Κόνιτσας.

Ο εξοπλισμός του τμήματος έγινε με τη δωρεά του συμπατριώτη μας οφθαλμιάτρου Χρ. Ζακόπουλου, όπως έχουμε γράψει στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας.

Οι εξετάσεις των Δημοτών θα γίνονται με ραντεβού μια φορά το μήνα στην αρχή, αλλά σύντομα, ελπίζουμε, να γίνονται τακτικά ώστε να εξυπηρετούνται καλύτερα οι κάτοικοι της επαρχίας, γλι-

τώνοντας έξοδα και ταλαιπωρία από τη μετακίνησή τους στα Γιάννινα.

- Ο Απρίλης έκανε την εμφάνισή του με βροχές αλλά στη συνέχεια ζέστανε ο καιρός και το Πάσχα, αν και νωρίς (8.4), ήταν πραγματική λαμπρή διευκόλυνοντας το ψήσιμο του “οβελία” και τη διαμονή των πολλών επισκεπτών που επέλεξαν την περιοχή μας για τη μεγάλη γιορτή.

- Τα Κάλαντα του Λαζάρου έψαλαν οι μαθητές και οι μαθήτριες του 1ου Δημ. Σχολείου και τα παιδιά της “Κιβωτού του Κόσμου” (Παραρ. Κόνιτσας), στο Δήμαρχο κ. Ανδρέα Παπασπύρου στις 30.3.18.

- Hand Ball. Πανελλήνια Συνάντηση Αθλητών τριών U14 πραγματοποιήθηκε στο Κλειστό Γυμναστήριο Κόνιτσας από 10-14/4/18.

- Προωθώντας την τουριστική προβολή του τόπου μας, ο Δήμος Κόνιτσας συμμετείχε δυναμικά με τριμελή αντιπροσωπεία αποτελούμενη από τους Αντιδημάρχους κ. Κ. Δημάρατου, κ. Χ. Παρασκευά και το Δημοτικό Σύμβουλο κ. Δ. Ντάφλη, στη Διεθνή Έκθεση Τουρισμού “ΤΑΞΙΔΙ 2018”, που πραγματοποιήθηκε στην Λευκωσία της Κύπρου από 20-22 Απριλίου 2018.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γάμοι:

- Στις 15/4/18 στην Κόνιτσα έγιναν οι γάμοι του Βασιλείου Αθανασόπουλου με την Ζάνα Αλμπόνα Εμμανουέλλα.

- Στις 15/4/18 στην Κόνιτσα έγιναν οι γάμοι του Γεώργιου Καρατζήμα με την Ελένη Μαρκάτο.

Γεννήσεις:

- Στις 17/10/17 ο Παναγιώτης και η Άρια Τσιγκούλη απόκτησαν το τέταρτο παιδί τους, αγόρι.

- Στις 12 του Μάρτη 2018 η Δήμητρα Κ. Κίτσιου-Νίτη, Αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Παν/μιο Αιγαίου έφερε στον κόσμο την χαριτωμένη κορούλα της!!!

Ευχόμεθα κάθε καλό στο Αγγελούδι σας.

Οι φίλοι
και συνάδελφοί σας

Βαπτίσεις:

- Στις 15/4/18 στην Καλλιθέα Κόνιτσας βαπτίστηκε η Δήμητρα Ντίνου του Θωμά και της Έλενας.

Απεβίωσαν:

- Στις 2/3/18, Απόστολος Κυρίτσας, ετών 89, στην Αγία Παρασκευή.

- Στις 6/3/18, Βασίλειος Κουρτίνος, ετών 86 στο Παλαιοσέλλι

- Στις 8/3/18, Σοφία Σκούπρα, ετών 86, στην Κόνιτσα

- Στις 12/3/18, Αρτεμισία Ξυνού, ετών 84, στο Γανναδιό.

- Στις 13/3/18, Παρασκευή Βλάχου, ετών 83, στην Αετόπειρα.

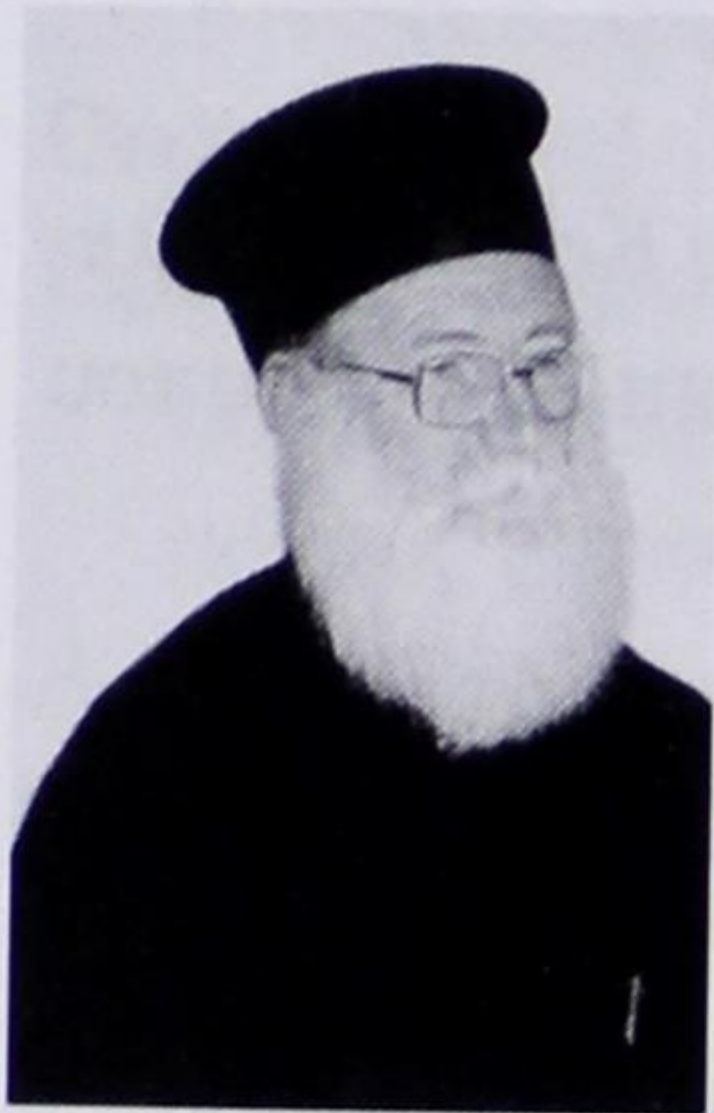
- Στις 14/3/18, Λεονώρα Μάντζιου, ετών 87, στην Τράπεζα.

- Στις 18/3/18, Νικόλαος Κυριζόγλου, ετών 65, στην Κόνιτσα.
- Στις 19/3/18, Σωτήριος Παππιάς, ετών 73, στην Κλειδωνιά.
- Στις 21/3/18, Γεώργιος Βεζούρης, ετών 67, στο Αηδονοχώρι.
- Στις 25/3/18, Διαμαντούλα Ντέμου, ετών 90 στην Κλειδωνιά.
- Στις 30/3/18, Παντελής Τσιλίφης, ετών 65, στην Τράπεζα.

- Στις 31/3/18 Μάρθα Τσιλιγιάννη, ετών 89, στην Κόνιτσα.
- Στις 14/4/18 Ματθαίος Ντίνος, ετών 69, στην Καλλιθέα.
- Στις 17/4/18, Ιωάννης Καπαΐος, ετών 85, στο Παλαιοσέλλι.
- Στις 25/4/18 Γεώργιος Κισάτης, ετών 68, στην Κόνιτσα.
- Στις 13/4/18 Αγαθή Νάτση, ετών 88, στην Λαγκάδα.

Αυτοί που έφυγαν

† Πρ. Αθανάσιος Οικονόμου

απουσία σου.

Ήσουν πάντα δίπλα μας και έτσι ζήσαμε χρόνια υπέροχα και γεμάτα. Μπήκες στα σπίτια και στις καρδιές όλων των ενοριτών, κάθε παιδιού που βάπτιζες, κάθε ζευγαριού που ευλόγησες.

Ήταν εδώ στην Κόνιτσα που αγκυροβόλησες, που διάλεξες να δημιουργήσεις την οικογένειά μας και να ανοίξεις το παντοτινό κουτί για τις εμπειρίες

Προς τον αγαπημένο σύζυγο-πατέρα-παππού τον για 57 έτη ιερέα της ενορίας Κάτω Κόνιτσας αναπολούμε το φως και τη φλόγα που μας χάριζε και πενθούμε για την

και τα όνειρά μας.

Αγάπησες την Κόνιτσα με τα άγρια ψηλά βουνά, τους ανέμους τα καταπράσινα δέντρα, τα παγωμένα νερά και τα μοσχομύριστα βότανα και σπάνια έφυγες από εδώ.

Αν σωπάσουμε, ακούμε το χτύπημα της καμπάνας του Αγίου Κων/νου και Ελένης και τους μελωδικούς ψαλμούς απ' την γλυκιά φωνή σου.

Αυτοί που έφεραν αμέτρητες φορές το χαρμόσυνο νέο της Γέννησης και της Ανάστασης. Αυτοί που ανυπόμονα αναμέναμε να ακούσουμε μαζί με το Άγιο Φως που έφερνες πίσω από το ξύλινο μανδύα του ιερού.

Αυτό το φως δε θα σβήσει ποτέ, ας φυτρώνουν αιωνίως ευωδιαστά αγριολούλουδα δίπλα στο μνήμα σου και ας κοιτάς προς τα άγρια ψηλά βουνά του τόπου σου.

Σε ζήσαμε, σε αγαπήσαμε, σε χορτάσαμε, σε σκεφτόμαστε πάντα και χαμογελάμε.

Σ' ευχαριστούμε για όλα.

Σημ. Στη μνήμη σου, προσφέρουμε 50 ευρώ στο περιοδικό "Κόνιτσα" που ήσουν συνδρομητής από τότε που πρωτοκυκλοφόρησε.

Η Οικογένειά σου

† Παπα-Θανάσης Οικονόμου

Στις 8-1-2018, έφυγε από το μάταιο τούτο κόσμο, ο μακαριστός παπα-Θανάσης Οικονόμου, σεβαστός ιερέας στην Κόνιτσα, σε ηλικία 84 ετών.

Όλοι μας τον σεβόμασταν και τον αγαπούσαμε, ο θάνατός του πολύ μας λύπησε. Λειτουργούσε για πάρα πολλά χρόνια και στον Ιερό Ναό Αγίου Κωνσταντίνου και Ελένης, διακρινόταν για την ευσέβειά του, την εργατικότητά του, και την αγάπη του προς όλους τους συνανθρώπους. Φρόντιζε για την ευπρέπεια της εκκλησίας του, κι είχε μεγάλη λατρεία για τη γενέτειρά του το Βασιλικό, που έζησε τα παιδικά του χρόνια.

Είχε μεγάλες φίλιες και οι Κάτω Κονιτσιώτες τον λάτρευαν Άριστος οικογενειάρχης. Ο γράφων από τα μαθητικά ακόμη χρόνια είχε μεγάλη φιλία. Γνωστός στην επαρχία μας. Ο χαμός του πολύ μας λύπησε.

Συλλυπούμαστε βαθύτατα την πρεσβυτέρα, του τα παιδιά του, όλους τους συγγενείς και φίλους του.

Αιωνία να είναι η μνήμη του.

Σωκράτης Μ. Οικονόμου
Γεροπλάτανος

† Φερενίκη Σχοινά

Στις 10/02/2018 έφυγε για το μεγάλο ταξίδι η Κονιτσιώτισσα Φερενίκη Σχοινά σε ηλικία 98 ετών. Ευτύχησε να ζήσει και να μεγαλώσει εγγόνια και δισέγγονα.

Με την έναρξη της Ιταλικής επίθεσης στις 28/10/1940 βιώνει όλη την εμπόλεμη κατάσταση ως εθελόντρια νοσοκόμα. Στις 10/11/1940 μαζί με την μητέρα της Ευανθία Ζδράβου και άλλους Κονιτσιώτες, πάρθηκαν όμηροι στο Λεσκοβίκι όπου κρατήθηκαν σε μία σπηλιά. Το μόνο που πρόλαβε και πήρε από το σπίτι της ήταν η Ελληνική Σημαία που την έκρυψε στα ρούχα της. Ταυτόχρονα ο πατέρας της Νίκος Ζδράβος μαζί με άλλους Κονιτσιώτες οδηγήθηκε όμηρος στην Ιταλία. Στο διάστημα της ομηρίας τους λεηλατήθηκε το σπίτι και το μαγαζί τους από τους Ιταλούς. Στο τέλος Νοεμβρίου του ίδιου έτους, όταν εμφανίστηκαν στο Λεσκοβίκι οι πρώτοι Έλληνες στρατιώτες κυνηγώντας τους Ιταλούς, η Φερενίκη ανέμιση την σημαία και έτσι απελευθερώθηκαν. Όλη αυτή η τραγική περιπέτεια δημοσιεύτηκε στο περιοδικό ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ στις 9/10/1965 με αφήγηση της Ευανθίας Ζδράβου.

Τον Δεκέμβριο του 1942 παντρεύτην-

κε τον γεωπόνο Ιωάννη Σχοινά .Τον Ιούλιο του 1943 οι Ιταλοί έκαναν εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στην περιοχή και αναγκάστηκε όλη η οικογένεια με έγκυο την Φερενίκη να καταφύγει στην Καρουτιά, σε μια σπηλιά στο βουνό και μετά από περιπλάνηση ενός μηνός κατέληξαν στο Γανναδιό όπου στο φιλόξενο σπίτι της οικογένειας Παπαζήκου γεννήθηκε. Το πατρικό σπίτι της στην Κόνιτσα το έκαψαν οι Ιταλοί στις 8/09/1943. Η οικογένεια επέστρεψε στην Κόνιτσα τον Οκτώβριο του 1944, όπου διέμεινε στο σπίτι Νικολαΐδη στο Περιβόλι.

Ακολούθησαν πολύχρονες ταλαιπωρίες και περιπέτειες, μα αντιμετώπισε όλες τις αντιξοότητες με ευθύτητα και γενναιότητα.

Υπήρξε μια υπέροχη μητέρα και γιαγιά και στήριγμα μας σε όλη την πορεία της κοινής μας ζωής. Ήταν μια γυναίκα πολύ επικοινωνιακή, δυναμική με σωστή κρίση και πάντα πρόθυμη να προσφέρει.

Καλό σου ταξίδι Ηπειρώτισσα μάνα

† Μελπομένη (Μέλπω) Κυρίτση

Την 03/03/2018 έφυγε από τη ζωή η Μελπομένη (Μέλπω) Κυρίτση, σύζυγος Γεωργίου Κυρίτση, το γένος Βασιλείου Παπαζήση από τον Άγιο Νικά-

νορα, ξενιτεμένη από μικρή ηλικία και μόνιμη κάτοικος Μελβούρνης Αυστραλίας.

Φίλη του περιοδικού μας, άφησε τη ζωή αυτή σε ηλικία 80 ετών, αφού ταλαιπωρήθηκε τα τελευταία χρόνια από χρόνια ασθένεια.

Ας αναπαυθεί εν ειρήνη.

Ο σύζυγος, τα παιδιά και τα εγγόνια της να την θυμούνται για πάντα, γιατί η θύμιση και ο πανδαμάτωρ χρόνος απαλύνει τον πόνο.

Με την αγάπη μας στους δικούς της οι οικογένειες Κώστα, Βασίλη και Γιάννη Κυρίτση. Στη μνήμη της προσφέρουμε στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" 50,00 ευρώ.

† Αρτεμισία Σπ. Ξεινού

12 Μαρτίου 2018 ώρα 81/2 πρωινή. Ημέρα για μένα θλίψης και στενοχώριας, γιατί μου έφυγε η γυναικούλα μου, η αγάπη μου, η χαρά μου και η ζωή μου ολόκληρη.

Έφυγε ένα ογδονταπεντάφυλλο τριαντάφυλλο.

Έφυγε ένας άγγελος, αφού η ζωή της δεν έχει αμαρτίες, έφυγε η ζωή μου όλη, γιατί η γυναίκα μου ήταν ο φύλακας άγγελός μου στη ζωή μου, και εγώ ο δικός της άγγελος και προστάτης. Τώ-

ρα που έφυγε νοιώθω το μεγάλο κενό στη ζωή μου γιατί ήμασταν ένα αντρόγυνο αγαπημένο.

Έφυγε η γυναίκα μου που δεν κατηγορούσε και δεν συκοφαντούσε κανέναν στο χωριό. Όλοι την αγαπούσαν και έλεγαν “αυτός είναι ο θησαυρός του Σπύρου”. Όλοι τη σέβονταν και την αγαπούσαν.

Το σπίτι μας ήταν πάντα ανοιχτό σε όλους, και χαιρόταν να τους εξυπηρετεί με το γέλιο της πάντοτε στα χείλη, γιατί ήταν μια ανοιχτή καρδιά.

Έφυγε, ένας άγγελος από τούτη τη ζωή και πάει να συναντήσει τους άλλους αγγέλους που βρίσκονται δεξιά και αριστερά του Υψίστου.

Η γυναίκα μου ΑΡΤΕΜΙΣΙΑ ήταν για μένα η καλύτερη γυναίκα στον κόσμο όλον. Ζήσαμε μεταξύ 63 χρόνια παντρεμένοι και 70 χρόνια από την ημέρα που αντίκρισα τα καλοσυνάτα μάτια της γεμάτα γοητεία που μείνανε καρφωμένα στην καρδιά μου έως το τέλος της ζωής μου.

Γεννήθηκε και μεγάλωσε σε ενάρετη οικογένεια μέχρι τα εικοσιένα της χρόνια που την παντρεύτηκα. Ζήσαμε ζωή ευτυχισμένη αλλά και με αρκετές δυσκολίες. Κάναμε δύο παιδιά, την πρωτότοκη κόρη μας Ελένη και το γιό μας τον Κώστα που έφυγε πρόωρα από τη ζωή.

Έχουμε τρεις εγγονιές που τόσο πολύ αγαπούσαμε τόσο αυτή όσο και εγώ.

Είμαι σίγουρος πως εκεί την περιμέ-

νει ο γιός μας να την πάρει από το χέρι για να πάνε να βρουν τα άλλα αγαπημένα πρόσωπα, τους γονείς της, τα αδέρφια της, τον πεθερό και πεθερά της.

Αρτεμισούλα μου, αγαπημένη μου γυναίκα σε αγαπώ πολύ να το ξέρεις όπως σε αγαπούσα σε όλη μας τη ζωή.

Ήθελες και παρακαλούσες το θεό να φύγει πρώτη εσύ και όχι εγώ, γιατί με τη δικαιολογία που ήταν λιγοστό το φως σου και δεν θα μπορούσες να δεις τα νούμερα στο τηλέφωνο ή και για να κάνεις ινσουλίνη κ.ά. Φαίνεται ο θεός σε άκουσε και δεν σκέφθηκες που θα με αφήσεις. Σε παρακαλώ αγάπη μου να παρακαλέσεις τον Θεό να πάρει και μένα γρήγορα για να είμαστε μαζί γιατί εμείς χωριστά δεν κάνουμε.

Αρτεμισούλα μου ας είναι ελαφρύ το κώμα της Γιαννιώτικης γης που θα σε σκεπάσει.

Θα σε θυμούμαστε πάντα
ο σύζυγός σου Σπύρος
η θυγατέρα μας Ελένης και οι
οι εγγονές μας.

Υ.Γ. Ευχαριστούμε εκ βάθους καρδιάς τους συγγενείς, τους φίλους και όλους τους χωριανούς που παρευρέθηκαν στη νεκρώσιμη ακολουθία της αγαπημένης μας συζύγου, μητέρας και γιαγιάς Αρτεμισίας.

† Καπάϊος Ιωάννης - Φωτογράφος Απεβίωσε στις 7-4 Κόνιτσα

Φίλε Γιάννη,
Δεν μπορώ να πιστέψω πως έχεις φύγει για το άλλο ημισφαίριο της ζωής. Δεν μπορώ να δεχτώ πως δεν θα σε ξαναδώ, πως δεν θα μιλήσω ξανά μαζί σου.

Ήσουνα ο σύνδεσμός μου με την ιδιαίτερη πατρίδα μου. Ήσουνα ο άνθρωπός μου, ο φίλος, ο αδερφός μου στην Κόνιτσα.

Από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου, ο πατέρας σου και αργότερα εσύ, βρισκόσασταν πάντα κοντά στην οικογένειά μου.

Η πρώτη φωτογραφία που μου έβγαλε ο πατέρας σου έχει χαραχτεί βαθιά στη μνήμη μου. Με έστησε σε μια καρέκλα απέναντι από τη μηχανή ακίνητο και έφερε το χέρι του στο καπάκι του φακού. Ξεκαπάκωσε το φακό, έκανε με το χέρι που κρατούσε το καπάκι μια κυκλική, σχεδόν χορευτική κίνηση (πολύ αργότερα έμαθα πως έτσι μετρούσε το χρόνο που έπρεπε να μείνει ανοικτός ο φακός) και ξαναέκλεισε το φακό. Εμφάνισε την πλάκα, τύπωσε τη φωτογραφία εξ επαφής και την έπλυνε στο νερό του κουβά. Νωπή ακόμη μου την έδωσε να την πιάσω με τα δύο δάχτυλα και με συμβούλεψε να την ανε-

μίζω πέρα-δώθε. Μέχρι να πάω σπίτι, η φωτογραφία είχε στεγνώσει.

Θυμάμαι ακόμη τη μεγάλη ξύλινη μηχανή του, στολισμένη στα πλευρά της με όμορφες φωτογραφίες σε σχήμα καρδιάς, με αφιερώσεις στα αγαπημένα πρόσωπα, δείγμα της δουλειάς του που τόσο αγαπούσε!

Μου άρεσε να σε ακούω να μου μιλάς για τη ζωή σου.

Θαύμαζα τις φωτογραφίες, με τις οποίες κατέγραφες καρέ-καρέ τη ζωή της Κόνιτσας. Χανόμουνα απολαμβάνοντας τα τοπία με τα φθινοπωρινά χρώματα, που τόσο σου άρεσε να απαθανατίζεις. Γνώρισα μέσα από τις πανέμορφες φωτογραφίες σου τη δρακόλιμνη της Γκαμήλας. Βρέθηκα νοερά στην Δρακόλιμνη της Τύμφης.

Ήσουνα φωτογράφος με μεράκι. Η φωτογραφία ήταν το πάθος σου, η μεγάλη σου αγάπη. Η άλλη σου μεγάλη αγάπη ήταν η ενασχόλησή σου με τη γη και τα ζώα. Χανόσουνα με τη φροντίδα του λαχανόκηπου και του δενδρόκηπου. Καμάρωνες το αμπέλι σου. Φρόντιζες με τόση αγάπη τα ζώα!

Καλωσόριζες πάντα τα παιδιά μου όταν έφταναν στην Κόνιτσα. Χαιρόσουνα να μοιράζεσαι μαζί τους το καταπληκτικό μπρούσκο κρασί σου!

Τα ειλικρινή μου συλλυπητήρια στην οικογένειά σου, που τόσο αγαπούσες.

Θα μας λείψεις πολύ...

Καλό σου ταξίδι φίλε Γιάννη

Κώστας Μπούσμπουλας

† **Ιωάννης Γ. Καπαΐος 1933-2018**

Η εν Κονίτση πολυπληθής παροικία των Παλαιοσελλιτών θρηνεί την απώλεια ενός εκλεκτού καθ' όλα μέλους της που ήταν ο αείμνηστος Ιωάννης Καπαΐος. Ο Γιάννης πρωτοεμφανίσθηκε στον επιχειρηματικό κόσμο της Κόνιτσας ως φωτογράφος στις αρχές της δεκαετίας του έτους 1960 σε αγαστή συνεργασία με τον συνétaίρό του αείμνηστο Νίκο Τσιγκούλη. Πριν είχε θητεύσει την τέχνη της φωτογραφίας στην Καβάλα υπό την προστασία του θείου του φωτογράφου Ευθυμίου Καπαΐου.

Ας μην λησμονούμε πως και ο καλοκάγαθος πατέρας του Γρηγόρης ήταν περιοδεύων φωτογράφος πρώτα με τον φορητό ξυλόγατο και κατόπιν με σύγχρονη φωτογραφική μηχανή.

Ο Γιάννης ήταν εκείνος που έφερε στην Κόνιτσα την τέχνη της επιχρωματισμένης φωτογραφίας πριν η έγχρωμη φωτογραφία αντικαταστήσει την ασπρόμαυρη.

Τον ενθυμούμαι να επιδίδεται στην τέχνη αυτή στο φωτογραφείο απέναντι από την πλατεία με καλυμμένες τις μύτες των μολυβιών με λίγο βαμβάκι.

Στο σχεδόν μισό αιώνα άσκησης του επαγγέλματος ο Γιάννης ακούραστος και συνεπής αποτύπωσε με τον φακό

του όχι μόνον γάμους, βαπτίσεις, εορτές και πανηγύρεις αλλά και τον βιωματικό κόσμο της Κόνιτσας και των χωριών της.

Κορύφωση της ασχολίας του η κάλυψη επισκέψεων βασιλέων, διαδόχων υψηλών προσώπων μεταξύ αυτών του Πατριάρχη Αθηναγόρα του Διγενή αρχηγού της ΕΟΚΑ προέδρων της Ελληνικής Δημοκρατίας και πολλών άλλων.

Εμείς που ζήσαμε εκ του σύνεγγυς του Γιάννη πονέσαμε πολύ γιατί τον αποχωριστήκαμε εντελώς ξαφνικά.

Τον πόνο μας τον απάλυνε η εξόδιος ομιλία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη κ.κ. Ανδρέου ο οποίος προέπεμψε στην άλλη ζωή τον εκλιπόντα με την ομολογία ότι ο Γιάννης μας άφησε μια ιερή παρεκαταθήκη να είμαστε ευσπλαχνικοί και ελεήμονες προς τον πάσχονα συνάνθρωπό μας. Μας παρηγορεί επίσης το γεγονός ότι ο Γιάννης με την ηπιότητα του χαρακτήρα του ήταν αποδεκτός και συνάμα αγαπητός στο σύνολο της κοινωνίας της Κόνιτσας.

Η αγάπη του για το χωριό και για τον Ιερό Ναό ς της Αγίας Παρασκευής είχε κάτι το ιδιαίτερο και ξεχωριστό. Αγαπητέ Ιωάννη αναπαύσου εν ειρήνη στον Άγιο Δημήτριο δίπλα στην αδερφή σου Μαρίκα.

Ηλίας Ανδρέου

Φίλε του περιοδικού θυμήσου, έστειλες τη συνδρομή σου;

Ορειβατικός Κόνιτσας 2-6-1973 (Αστράκα Παπύκου)

Από αριστερά: Αθανάσιος Στεργίου - Θεοδ. Θεμελής (Ξαπλωμένος) - Ευαν. Ευαγγελίδης - Χρυσάνθη Τουφίδη - Ιωάννης Παπαϊωάννου - Παντ. Κουκέσης - Ιωάννης Δάλλας - Λεωνίδας Δάλλας - Αναστάσιος Ευθυμίου. Όρθιος: Σωτήρης Τουφίδης

Συνδρομές

	€		
Ευαγγελίδη Βάσω U.S.A. Δολ.	120	Συργιάννης Νικ. Γιάννινα	15
Δήμος Κων. Αυστραλία	30	Γκρέστας Ιωαν. Γιάννινα	15
Παγανιά Βαρβάρα Αθήνα	15	Γκούντα Χρυσάνθη Γιάννινα	20
Σεργιάνη Βασιλική Αθήνα	15	Τζιάλλας Αναστ. Γιάννινα	15
Καραμπέτσης Δημ. Αθήνα	30	Δρακονταειδής Φιλип. Γιάννινα	45
Μποτσάκης Εμμ. Αθήνα	45	Σβάρυας Χρήστος Γιάννινα	25
Σβάρνας Ιωαν. Αθήνα	25	Σουρέλης Νίκος Γιάννινα	45
Ζήση Ευθαλία Αθήνα	45	Τζιάλλας Ιωαν. Γιάννινα	20
Μανουσιουδάκης Ιωσήφ Αθήνα	30	Καραγιάννης Κων. Γιάννινα	50
Μπάθα Βασιλική Αθήνα	30	Βαζούκη Κασσιανή Γιάννινα	60
Γιαϊλόγλου Ιωαν. Αθήνα	30	Παπαλάμπρος Δημ. Λιβαδιά Γιάννινα	30
Κότσαγας Γεωργ. Αθήνα	45	Τσούνη Χαρ. Γιάννινα	15
Δερμιτζάκης Γεώργ. Αθήνα	20	Οικονόμου Χρ. Γιάννινα	45
Σακελλαρίου Ελένη Αθήνα	20	Παπαδημητρίου Γεωργ. Ζάκυνθος	50
Λάμπρου Χρήστος Αθήνα	15	Πορφυριάδη Γεωργ. Αίγιο	90
Οικονομίδη Ερασμία Αθήνα	45	Πίσπας Θεοδ. Βέροια	15
Σδούκος Σωτ. Αθήνα	50	Κίτσιος Ιωάννης Θήβα	105
Οικονομίδης Αριστ. Αθήνα	30	Μπαλασοπούλου Ελένη Πάτρα	20
Κώστας Γρηγ. Αθήνα	35	Κολώκα Σοφία Λάρισα	30
Ιερ. Παπαδημητρίου Κων. Αθήνα	45	Μπλιάγκας Γεωργ. Ξάνθη	15
Παπαχρήστου Αρετή Αθήνα	20	Σδούκος Βασ. Λάρισα	30
Πολάλης Γεωργ. Αθήνα	20	Καλαμπόκη Άννα Κόνιτσα	15
Παπαδημούλης Αλεξ. Αθήνα	30	Βλάχου Αθηνά Κόνιτσα	30
Σπανός Θ. Βασ. Αθήνα	15	Καφετζής Δημ. Κόνιτσα	20
Αναστασίου Βλασ. Αθήνα	30	Αντωνίου Νίκος Κόνιτσα	15
Παγούνης Μιχ. Αθήνα	100	Κυρίτσης Ευαγγ. Κόνιτσα	20
Κυρίτσης Σωτ. Αθήνα	15	Παπαμιχαήλ Θωμάς Κόνιτσα	30
Ζιώγας Θωμάς Αθήνα	20	Ιερ. Γιαντσούλης Σπυρ. Κόνιτσα	15
Σπανός Βασίλης Αθήνα	20	Κήτας Γεωργ. Κόνιτσα	15
Παπαγεωργιάδης Χαρ. Αθήνα	15	Χρυσάν Ανστασία Κόνιτσα	15
Παρασκευοπούλου Νίτσα Θεσ/νίκη	25	Τούσιας Θωμάς Κόνιτσα	15
Σταυρίδης Αθαν. Θεσ/νίκη	45	Βίνος Στάθης Κόνιτσα	20
Τσουμάνη Αμαλία Θεσ/νίκη	20	Νίκου Γιάννα Κόνιτσα	15
Ντάφλη Αλεξάνδρα Θεσ/νίκη	60	Τσούκα Φρόσω Κόνιτσα	15
Γώγου Λαμπρινή Θεσ/νίκη	20	Μπούνα Χρυσούλα Κόνιτσα	15
Κολιού Νεραντζιά Θεσ/νίκη	60	Εξάρχου Χαραλ. Κόνιτσα	20
Κουνάβα Ροδάνθη Γιάννινα	45	Κολόκας Δημ. Αετόπετρα	20
Λισγάρας Δημ. Γιάννινα	15	Νάτσης Ηλίας Μπουραζάνι	50
Δούμα Ευανθία Γιάννινα	50	Σίββας Κων. Κλειδωνιά	20
Λαζαρίδη Ειρήνη Γιάννινα	50	Ρόβας Βασ. Νικάνορας	20
Γιούτσου Ουρανία Γιάννινα	20	Τσίος Κων. Κεφαλοχώρι	20
		Ζαφείρη Φωτεινή Πυρσόγιαννη	20

Το εκκλησάκι του Άη Θανάση, Κόνιτσα. (Φ.: Π.Σ.Τ.)

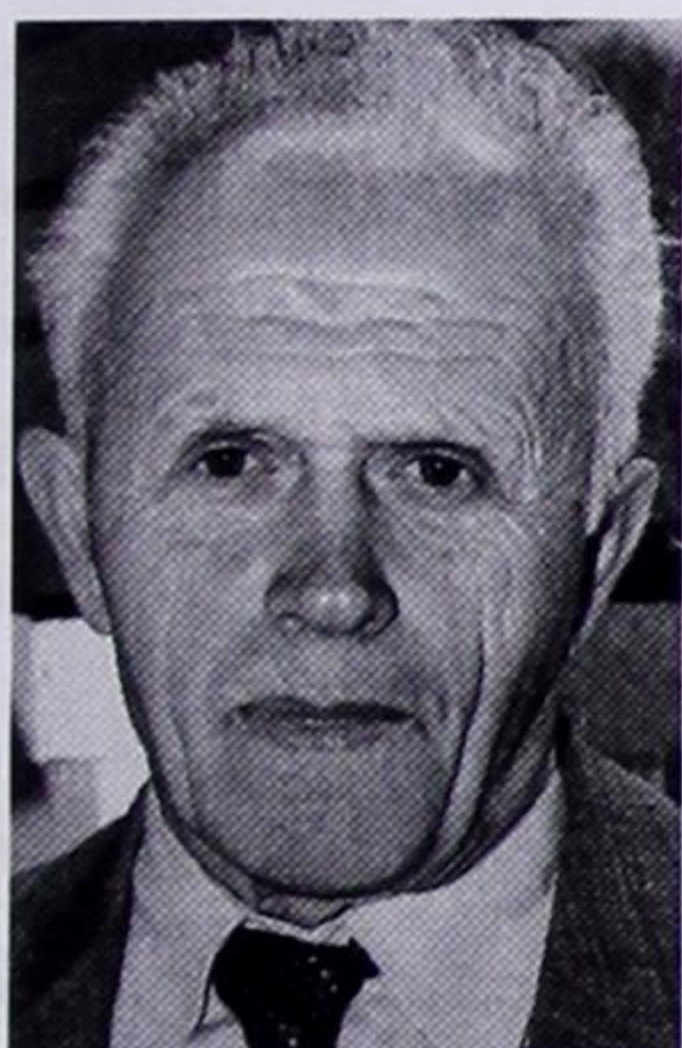
ΥΠΟΔ. 1031 ΚΑΥ. 25.90.09.0010	
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR	
Άγνωστος	☐ Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐ Adresse insuffisante
Απαράδεκτο	☐ Refusé
Απεβίωσε	☐ Décédé
Συνωνυμία	☐ Synonymie
Δ/ση δυσανάγνωστη	☐ Adresse illisible
Αζήτητο	☐ Non réclamé
Έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐ Parti sans laisser d'adresse

ΔΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Αδείας
2573

† Ανδρέας Ι. Αποστόλου

Ο Ανδρέας Ι. Αποστόλου, από το Πάπιγγο, ο δάσκαλος, μετά από σκληρή ταλαιπωρία που είχε η υγεία του, αναχώρησε από αυτή τη ζωή.

Ο εκλεκτός φίλος μου, ο καλωσυνάτος άνθρωπος, ο καλός οικογενειάρχης, ο εξαίσιος παιδαγωγός, διακρίνονταν για την τιμιότητά του, το ήθος του, την αγάπη του προς την συνάνθρωπό του, την εργατικότητά του, την λατρεία του προς τη γενέτειρά του με τις παραδόσεις της, ο οποίος πάντοτε πρόθυμα και δραστήρια ασχολούνταν με τα κοινά της Κοινότητας και της Εκκλησίας, άοκνα και ασταμάτητα έτρεχε να βοηθήσει, να προσφέρει.

Εύχομαι ο Θεός, την μεν ψυχή του Ανδρέα να κατατάξει εκεί όπου οι Άγιοι αναπαύονται και όπου δεν υπάρχει πόνος, ούτε λύπη, ούτε στεναγμός, αλλά ζωή ατελεύτητος, στους δε οικείους του, την σύζυγό του Χαρίκλεια, η οποία με αγάπη και συμπόνοια στάθηκε δίπλα του καθ' όλη τη διάρκεια της μεγάλης ταλαιπωρίας του, τα παιδιά του, η αδελφή του Ελένη, τον αδελφό του Κώστα και όλους τους δικούς του, πάντοτε να τον θυμούνται και ο Θεός να τους δίνει δύναμη και αντοχή για να γίνεται ελα-

φρότερος ο βαρύς πόνος που τους έλαχε να φέρουν.

Αδελφέ μου, φίλε Ανδρέα, αιωνία να είναι η μνήμη σου!

Ιωάννης Γ. Παπαϊωάννου

Ανδρέας Αποστόλου Επικήδειος στην κηδεία του (6/1/2018)

Ανήμερα των Φώτων, σήμερα που το φως φωτίζει την οικουμένη άπασα, φωτίσε το δικό σου δρόμο για το αιώνιο ταξίδι.

Αγαπημένε μας Ανδρέα

Ήρθαμε όλοι εδώ, συγγενείς, συνάδελφοι, φίλοι στο αγαπημένο σου Πάπιγγο να σου πούμε το στερνό αντίο.

Γνήσιος Ζαγορίσιος, φλογερός πατριώτης αγάπησες τόσο την Κόνιτσα που εργάστηκες όσο και το Μικρό Πάπιγγο όπου γεννήθηκες, που και αυτές οι πέτρες μαρτυρούν το ενδιαφέρον, τους αγώνες, τις ανησυχίες σου για το καλό του τόπου σου.

Συμμετέχοντας στα κοινά, έτρεξες, πάλεψες, εξυπηρέτησες ακούραστος, πρόθυμος στους πάντες και στα πάντα.

Μεταπολεμικά χρόνια δύσολα, φτώχεια, πείνα, στερήσεις.

Τελειώνοντας τη Βελλά διορίστηκες κάτω από αντίξοες συνθήκες σε απομακρυσμένα χωριά της Κόνιτσας, τότε που ούτε συγκοινωνία υπήρχε, ούτε αυτοκίνητα, μόνο με τα πόδια.

Οι μαθητές σου όπου κι αν βρίσκον-

ται πάντα σε θυμούνται πως τους γαλούχησες με ήθος και αξίες διαχρονικές.

Εργάστηκες με θείο ζήλο, αυταπάρηση χωρίς ωράρια και ειδικότητες σκυμμένος πάνω από τα κεφάλια των παιδιών για να μάθουν όχι λίγα γράμματα αλλά πολλά να διαπρέψουν στην κοινωνία.

Έτσι πέτυχες στο έργο σου που σου ανέθεσε η κοινωνία.

Λέγαμε ότι ο δάσκαλος πρέπει να είναι υπόδειγμα, το ΠΕΤΥΧΕΣ!!!

Τέλειος οικογενειάρχης, στοργικός πατέρας περήφανος για τα παιδιά σου, καμάρωνες γι' αυτά αλλά πιο πολύ για τα εγγόνια σου.

Η αγαπημένη σου σύζυγος Χαρίκλεια πάντα κοντά σου, στα γλέντια, στα πανηγύρια, αλλά και τώρα μετά τη δοκιμασία σου επί δέκα και πλέον χρόνια από την ασθένειά σου δεν έφυγε από το πλευρό σου.

Στάθηκε βράχος και όπως τα βράχια κρατούν το Πάπιγκο σε κράτησε στη ζωή παλεύοντας με γιατρούς και νοσοκομεία μέχρι την τελευταία σου πνοή.

Έτσι έφυγες απ' αυτή τη ζωή μέσα από την αγκαλιά της αφήνοντας αβάσταχτο πόνο.

Η ψυχή σου πέταξε στους ανοιχτούς ουρανούς, στην πολιτεία των αγγέλων αφήνοντας πίσω θλίψη, πόνο, λύπη αλλά και παρηγοριά ότι θα συναντηθούμε όλοι στην αυλή του Μεγάλου μας Πατέρα.

Εκφράζοντας τα θερμά και ειλικρινή

συλλυπητήρια για το χαμό του εξόχου ανδρός και ακούραστου δασκάλου Ανδρέα Αποστόλου η οικογένειά μου προσφέρει στη μνήμη του ποσό στο Γηροκομείο Κόνιτσας.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα του χωριού σου που σε σκεπάζει.

Αιωνία σου η μνήμη

Η δασκάλα που συμβούλευες

Ανθούλα Ζήση-Φουνταρά

† Ο Επικήδειος για τον ακούραστο εργάτη Βασίλη Μαλάμη

Πέρασε λίγος χρόνος από τότε που έφυγες για το αιώνιο ταξίδι σου και μας άφησες λυπημένους, όχι γιατί σε ξέχασα αλλά γιατί στέρεψαν τα δάκρυά μας.

Ακούραστος εργάτης της Δ.Ε.Κ.Ε. τίμιος, εργατικός πάντα με ένα φτυάρι στο χέρι στους δρόμους να τους καθαρίζεις από τις πέτρες, που πέφτανε από τις κατολισθήσεις, για να περνάμε εμείς οι οδηγοί χωρίς κίνδυνο και να αποφεύγονται τα δυστυχήματα. Σώζονταν ζωές!

Χειμώνες να ρίχνεις αλάτι στους παγωμένους και χιονισμένους δρόμους για να μη γλιστρούν τα αυτοκίνητα.

Άριστος οικογενειάρχης! Αξιώθηκες να παντρέψεις τα παιδιά σου, να τα τα-

κτοποιήσεις και να δεις εγγόνια τα οποία υπεραγαπούσες.

Αγαπητός σε όλη την Κόνιτσα, αυτό άλλωστε φάνηκε από την πάνδημη κηδεία σου. Σε τίμησαν και σε συνόδευσαν στην τελευταία σου κατοικία όλοι οι φίλοι σου Κονιτσιώτες.

Όσοι ταξιδεύουμε Κόνιτσα - Γιάννενα σε θυμόμαστε πάντα γιατί τότε ο δρόμος ήταν καθαρισμένος.

Τώρα πέφτουν πέτρες, οι οδηγοί πρέπει να προσέχουν και όχι μόνο, αλλά να σταματούν στην άκρη και να τις αναμερίζουν όσο μπορούν.

Για να πούμε και την πικρή αλήθεια οι υπηρεσίες αυτές είναι απύπαρκες αλλά γίνεται προσπάθεια από τους τοπικούς φορείς στέλνουν μηχανήματα και τις περισσότερες φορές ρίχνουν αλάτι και τους καθαρίζουν από τις πέτρες.

Ο θάνατός σου μας λύπησε όλους ιδιαίτερα την οικογένειά σου τη σύζυγό σου που πάντα ήταν στο πλευρό σου, τα παιδιά σου, τα αδέρφια, και τα ξαδέρφια σου.

Με την ασθένειά σου εξάγνισες την ψυχή σου γι' αυτό έφυγες αθόρυβα.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα που σε σκεπάζει.

Ας έφυγες μακριά μας. Ζεις όμως στις καρδιές μας.

Αιωνία σου η μνήμη.

Η ξαδέρφη σου
Ανθούλα Ζήση

† Πραξία Χ. Μπουζούλα, ετών 93

Από την Κυριακή 7 Γενάρη 2018 - κοιμάται στο Κοιμητήριο του Αν-Νικόλα «εκεί κοιμάται η ιστορία του χωριού μας»!!! και η Πραξία, παραδοσιακή Πεκλαρίτισσα νοικοκυρά.

Η Πραξία χήρα του αείμνηστου Χριστόφορου Μπουζούλα. Γιός του Φώτη και της Ρήνας, γεννήθηκε στην Ηλιόρραχη (Κουτσούφλιανη) το έτος 1924. Γόνος της ιστορικής παραδοσιακής, αρχοντικής οικογένειας των Καρραίων. Στο δρόμο της ζωής του συνάντησε τον Χριστόφορο, τον Γηγενή Πεκλαρίτη και αποφάσισαν να ενωθούν με τα δεσμά του γάμου και να στήσουν το δικό τους σπιτικό.

Όλα κυλούσαν ήρεμα, αρμονικά και αγαπημένα στα πρώτα βήματα της οικογενειακής τους ζωής.

Αξιώθηκαν να φέρουν στον κόσμο τα αξιόλογα λατρεμένα παιδιά τους, τον Φώτη και την Μαργαρίτα.

Ο Χριστόφορος δραστήριος και αποφασιστικός νέος ασχολήθηκε και με οικοδομικές εργασίες, συγκρότησε δικό του Τεχνικό Συνεργείο και ανελάμβανε οικοδομικές εργολαβίες στην Κόνιτσα, τα Γιάννενα και όχι μόνο...

Πολλοί Πεκλαρίτες «έφαγαν ψωμί» κοντά στο Χριστόφορο. Ο αείμνηστος,

σαν άνθρωπος υπήρξε τέλειος, σαν σύζυγος και πατέρας άφθαστος. Αισθανόταν πάντοτε την ικανοποίηση της δημιουργίας μιας ζηλευτής καθ' όλα οικογένειας.

Ατυχώς όμως την ζηλευτή οικογένεια του Χριστόφορου και της Πραξίας ζήλεψε... φαίνεται, Μοίρα βάναυση, άδικη, μοίρα αδυσώπητη, ανελέητη και ανοικτήρων.

Στις 13 Αυγούστου 1954, μόλις στα 34 του χρόνια, σε εργατικό-οικοδομικό ατύχημα στα Γιάννενα, έχασε την ζωή του ο Χριστόφορος...

Ανείπωτη η οδύνη.

ΘΥΜΑΜΑΙ: Κανένας μας δεν μπόρεσε να πιστέψει τοιν ξαφνικό χαμό του ευθυτενούς γεροδεμένου εκείνου δίμετρου Πεκλαρίτη, με την απέραντη καλοσύνη και ψυχική ευγένεια!!!

Μόλις στα 30α της χρόνια έμεινε η Πραξία χήρα με 2 ανήλικα ορφανά, «Σαν καλαμιά στον κάμπο». Με την αμέριση συμπαράσταση των γονιών της και των πεθερικών της -προσπάθησε να σταθεί στα πόδια της. Στάθηκε όρθια, αγκάλιασε τα παιδιά της, ανέλαβε και τον ρόλο του πατέρα και ξεκίνησε να ανεβαίνει τον δικό της Γολγοθά, με αυταπάρνηση, πίστη και καρτερία.

Ξέφυγε πια απ' την κακή της μοίρα -στη ζωή υπάρχει και η καλή μοίρα. Αξιώθηκε με την πάροδο του χρόνου να δει τα παιδιά της καταξιωμένα, άνοιξαν το δικό τους σπιτικό, δημιούργησαν οικογένειες και ευτυχισμένη γιαγιά πλέον η Πραξία, αγκάλιασε τα παιδιά των παι-

διών της και τρισευτυχισμένη στο πέραςμα του χρόνου κράτησε στην αγκαλιά της και τα παιδιά των εγγονών της!!! Πόνεσε, πάλεψε, αγωνίστηκε, «κοιμήθηκε ευτυχισμένη». Κύκλους κάνει η ζωή, η πίστη και η αγάπη δικαιώνουν τους ισχυρούς.

63α Ολόκληρα χρόνια εν χηρεία η αείμνηστη Πραξία, δεν λύγισε, οι λύπες και οι χαρές είναι στοιχεία της ζωής. Η διαχείριση και η αντιμετώπιση ανήκει στους ισχυρούς.

«Μια τέτοια ισχυρή ηρωίδα Μάνα υπήρξε και η αείμνηση Πραξία»!!!

«Ευχόμεθα και προσευχόμεθα, όπως ο Πανάγαθος Θεός ανταμείψει την ψυχή της στην αιωνιότητα «ένθα οι Δίκαιοι αναπαύονται».

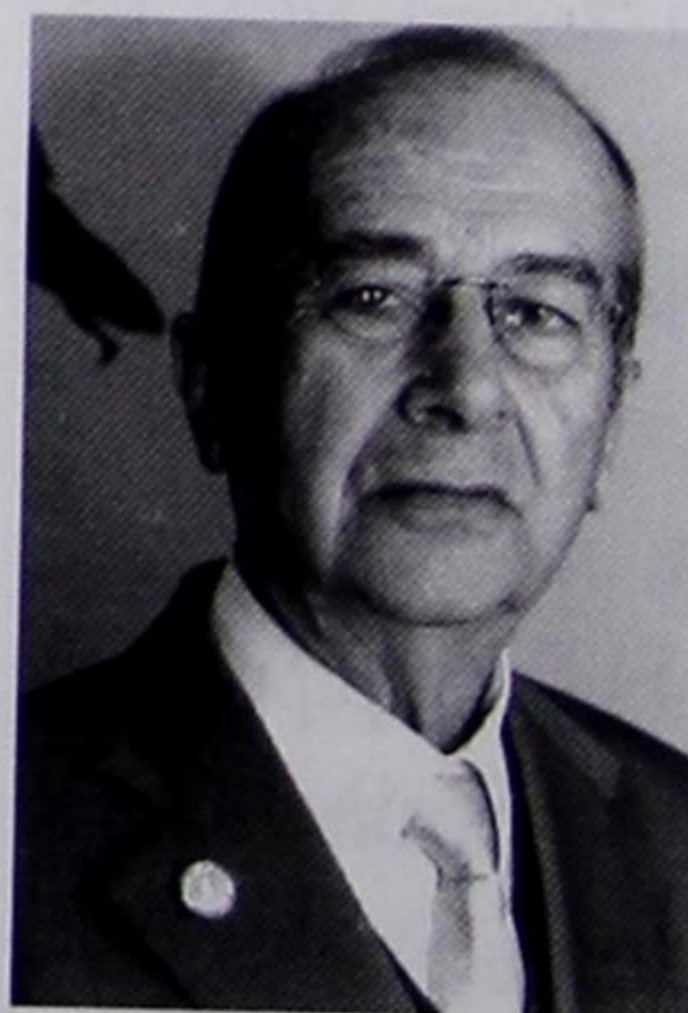
«Εύχομαι ολόψυχα στα αξιόλογα παιδιά της, Φώτη και Μαργαρίτα, και τους οικείους της θερμά συλλυπητήρια.

Με σεβασμό στη μνήμη της.

Κ.Γ.Κ.

† Στον Βασίλη Κοντονάσιο

Από την Πηνελόπη Κυργιάννη-Μπούρη

Βάσο μου, αδερφέ μου, αγαπημένε.

Δεν πρόλαβε να επουλωθεί η πληγή της καρδιάς μου που μου άνοιξε ο χαμός του αγαπημένου μου συζύγου και ήρθε τε-

λείως απρόσμενα η δική σου απώλεια να τη σκαλίζει και να την κάνει και πάλι να αιμορραγήσει.

Ο πόνος μου είναι μεγάλος και τον κάνει ακόμα μεγαλύτερο το ότι, λόγω της όχι καλής υγείας μου δεν μπόρεσα να συμπαρασταθώ τόσο σε σένα, όσο και στη Νούλα και τα παιδιά σου, που ήταν συνέχεια δίπλα σου.

Μοναχοπαίδια κι οι δυό μας. Δεν νοιώσαμε όμως την έλλειψη του αδερφού και της αδερφής, γιατί ζήσαμε μαζί σαν πραγματικά αδέρφια στο ίδιο σπίτι, κάτω από την ίδια στέγη, απολαμβάνοντας το χειμώνα τη θαλπωρή του τζακιού, δίπλα στο παραγώνι του αγαπημένου μας ματζάτου, έχοντας κοντά μας δύο αξιόλογες μανάδες που μας φρόντιζαν, μας συμβούλευαν και μας οδηγούσαν στο δρόμο τον καλό.

Χωρίσαμε στο διάβα της ζωής μας. Ο καθένας τράβηξε τον επαγγελματικό του δρόμο. Αλλά και πάλι ανταμώνουμε στο Μεσοβούνι μας.

Κάθε φορά που ερχόσουν στο χωριό, μετά από μένα, σου έλεγα: Καλά που ήρθες, γιατί το Μεσοβούνι χωρίς εσένα δεν μου αρέσει.

Έγινες δάσκαλος. Διορίστηκες. Δεν ήσOUNα όμως ο τυπικός δάσκαλος να μπει στην τάξη και να διδάξει την ύλη, που η πολιτεία σου επέβαλε.

ΉσOUNα ο δάσκαλος ο παιδαγωγός, ο ψυχολόγος, ο φίλος των μαθητών σου, ο συμπαραστάτης στα προβλήματά τους, ο καθοδηγητής. Κι αυτό οι μαθη-

τές σου το αναγνωρίζουν.

Στην Πρέβεζα που υπηρέτησες έγινες Πρεβεζιάνος. Εκεί μαζί με την Νούλα μας δημιουργήσατε την πολυμερή οικογένειά σας. Μοναχοπαίδι εσύ και όμως έγινες πατέρας τριών παιδιών.

Φεύγεις από τη ζωή, αφήνοντας πίσω σου τρεις γιούς, τρεις λεβέντες, σωστούς πολίτες στην κοινωνία και καλούς οικογενειάρχες. Η μοίρα σε άφησε να χαρείς και τέσσερα εγγόνια. Προτεραιότητά σου η οικογένεια, τα παιδιά σου κι ύστερα ο εαυτός σου. Δούλεψες σκληρά και τα μεγάλωσες με αξιοπρέπεια. Τα σπούδασες, τους έδωσες από ένα όπλο, για να αντιμετωπίσουν τη ζωή.

Όσο όμως κι αν ασχολήθηκες με την Πρέβεζα και τα εκπαιδευτικά της, το Μεσοβούνι όπου πέρασες τα παιδικά σου χρόνια ήταν η μεγάλη σου αγάπη, και δεν άφηνες την ευκαιρία να το επισκέπτεσαι.

Πάντα παρών σε χαρές και λύπες. Διοργάνωνες με το κλαρίνο και το ντέφι σου γιορτές κι έδινες στο χωριό ζωή.

Σε αποχαιρετώ αδερφέ μου με πολύ πόνο και θλίψη. Όσο ζω θα σε θυμάμαι με πολλή αγάπη. Το χώμα της Πρέβεζας που θα σκεπάσει τη σορό σου να είναι ελαφρύ.

Ο Θεός να δώσει δύναμη στη γυναίκα σου και στα παιδιά σου να ξεπεράσουν το μεγάλο πόνο.

Αιωνία σου η μνήμη.

Σ.Σ. Βασίλειος Κονιονάσιος: Γεννήθηκε στο Κρούσιεβατς της Σερβίας

Κόνιτσα

το έτος 1940.

Γονείς του: Χριστόφορος Κοντονάσιος - Άννα Κυργιάννη.

Δεν γνώρισε πατέρα. Ο πατέρας του θύμα του πολέμου 1940.

Στην Ελλάδα ήρθε σε ηλικία 8 ετών. Φοίτησε στο Δημοτικό Σχολείο Μεσοβουνίου και εν συνεχεία στο Ιεροδιδασκειό Βελλάς, από όπου πήρε το πτυχίο του Δασκάλου.

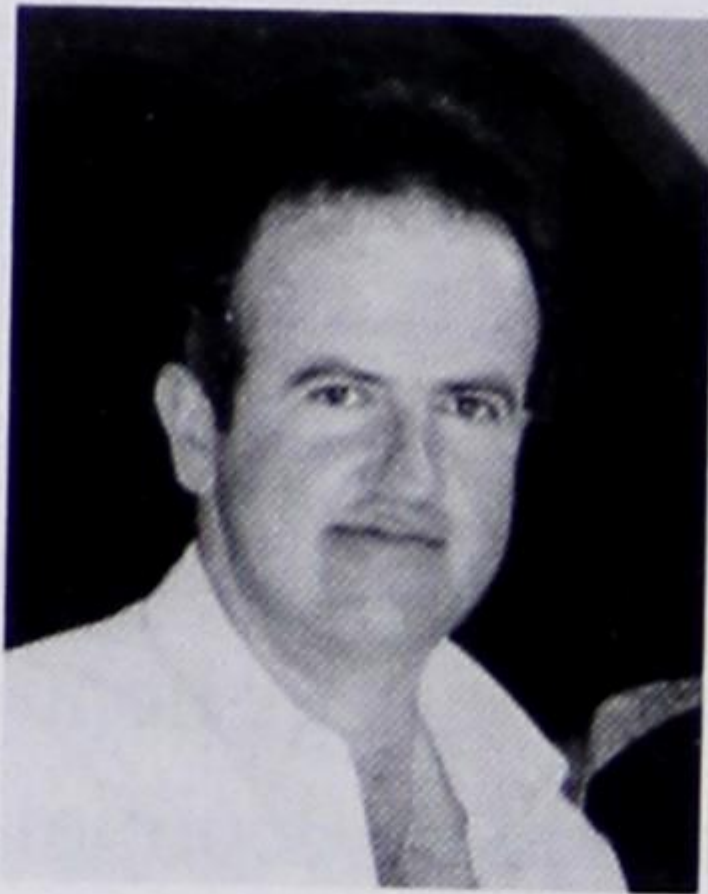
Υπηρέτησε ως δάσκαλος στο νομό Πρέβεζας.

Απεβίωσε στις 17 Ιανουαρίου στα Ιωάννινα και ενταφιάστηκε στην Πρέβεζα, όπου και μόνιμα διέμενε.

Στην οικογένειά του θερμά συλλυπητήρια.

Σ.Τ.

† Αλέξης Β. Πήλιος

Την Τετάρτη, 22 του Νοέμβρη 2017 συγγενείς, φίλοι και γνωστοί, προπέμψαμε στην τελευταία κατοικία του τον Αλέξη.

Στην εξόδιο ακολουθία στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Κόνιτσας, χοροστάτησε ο σεβασμιότατος Μητροπολίτης Ανδρέας, πλαισιούμενος από ιερείς της περιοχής, ο οποίος μίλησε για τον Αλέξη.

Ο λόγος του λιτός, περιεκτικός, καίριος και πάνω απ' όλα ανθρώπινος, τα είχε όλα όσα σε τέτοιες δύσκολες στιγ-

μές αποζητά ο νους και η καρδιά του ανθρώπου.

Ο Αλέξης ήταν το πρώτο από τα τρία παιδιά του Βασίλη και της Αγγελικής Πήλια.

Γεννήθηκε, μεγάλωσε και έζησε όλα του χρόνια στην Κόνιτσα, όπου εργάστηκε ως ξυλουργός, με τον πατέρα του για πολλά χρόνια και τελευταία μόνος του.

Έφυγε από τη ζωή πρόωρα.

Την αρώστεια την αντιμετώπισε με αξιοπρέπεια, έχοντας τη βοήθεια και τη χωρίς όρια συμπαράσταση των οικείων του.

Ας είναι αιώνια η μνήμη του.

Ι.Τ.

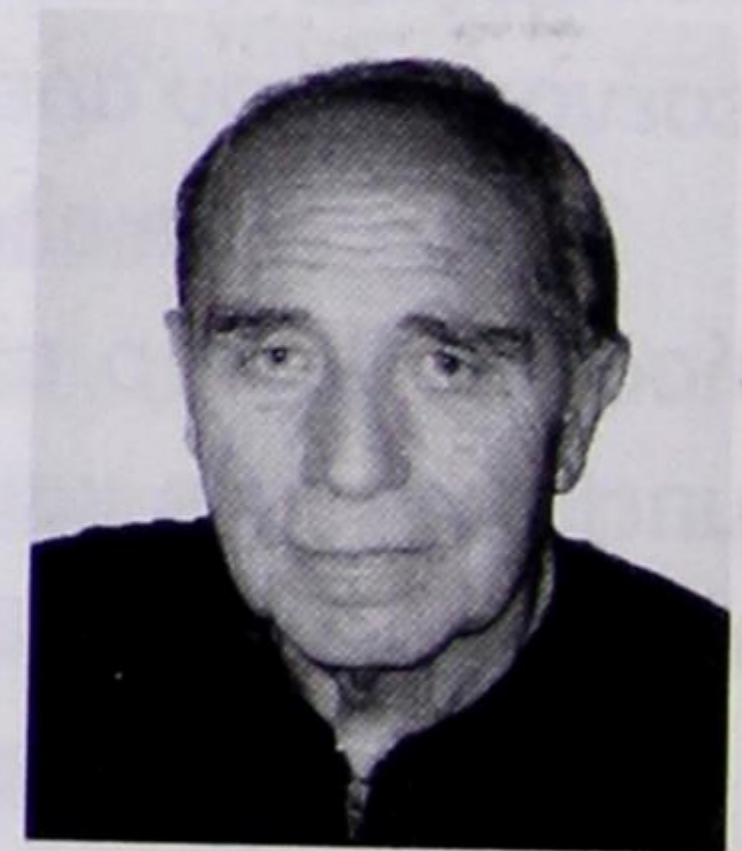
ΜΝΗΜΕΣ

Στη μνήμη της Ευαγγελίας που έφυγε από τη ζωή στις 13/10/17 σε ηλικία 73 ετών στην Αμπελιά Ιωαννίνων, ο σύζυγός της Στέργιος

Παπαγγέλης και η αδελφή της Σταματία, προσφέρουν στο περιοδικό μας 50 ευρώ.

• Στις 5/1/18 απεβίωσε στα Γιάννινα ο Αθανάσιος Γκέλης από την Αετόπετρα. Η οικογένεια του αδελφού του Βασίλη, στη μνήμη του, προσφέρει 20 ευρώ, στο περιοδικό μας.

Συνδρομές

	€	Καραγιάννης Βασ. Γιάννινα	15	Γαϊτανίδης Ι. Αθαν. Κόνιτσα	20
Κυρίτσης Γεωργ. Αυστραλία	30	Φασούλης Νίκος Γιάννινα	15	Κρυστάλλης Νίκος Κόνιτσα	20
Σπύρου Γεωργ. Γερμανία	30	Τζιάλλας Γιάννης Γιάννινα	20	Μήτσικας Αθαν. Κόνιτσα	15
Μπακόλα Ελένη U.S.A.	30	Κοκοβέ Ανθούλα Γιάννινα	30	Γίκα Χαϊδω Κόνιτσα	15
Μπακόλας Αποστ. U.S.A.	30	Σκούφιας Δημοσθένης Γιάννινα	15	Κορτσινόγλου Ιωαν. Κόνιτσα	15
Μπακόλας Σωτ. U.S.A.	30	Κυριαζή Δέσποινα Γιάννινα	15	Γκίκα Ροδούλα Κόνιτσα	15
Σκούρτης Κων. Αθήνα	40	Κοντούρη Κατίνα Γιάννινα	15	Γκέλης Βασίλης Κόνιτσα	15
Σιούτη Ελευθερία Αθήνα	30	Σάλτα Μαρία Γιάννινα	30	Ιερ. Νάκος Αποστ. Κόνιτσα	15
Θεοδώρου Κων. Αθήνα	20	Κουκέσης Βασ. Γιάννινα	20	Γαζώνας Κων. Κόνιτσα	30
Παπαδιαμάντης Κων. Αθήνα	50	Βεζαλής Αθαν. Γιάννινα	20	Κίτσιου Μαρία Κόνιτσα	15
Ντεντοπούλου Ερμιόνη Αθήνα	15	Ντασταμάνης Ιωαν. Γιάννινα	20	Τρομπούκης Δημ. Κόνιτσα	20
Καραγιάννης Σπύρος Αθήνα	15	Αρβανίτης Αθαν. Άργος	15	Ντίνος Μιχάλης Κόνιτσα	15
Ανδρεάδης Χρήστος Αθήνα	15	Μηλιώνη Τάνια Αλεξ/πολη	15	Κήτας Βασ. Κόνιτσα	15
Καλλιντέρη Ερμιόνη Αθήνα	15	Σπύρου Ελένη Ξυλόκαστρο	20	Ιατρού Ιφιγένεια Κόνιτσα	15
Χουρτζή Ν. Ισμήνη Αθήνα	50	Μήτσικα Ελένη Κέρκυρα	15	Ευαγγελίδης Ευαγγ. Κόνιτσα	15
Σύνδ. Βούρμπιανης Αθήνα	40	Μήτση Μαριάνθη Αλεξάνδρεια	20	Σέρρας Κων/νος Κόνιτσα	30
Στρατσιάνης Δημ. Αθήνα	20	Καραγιάννη Αλεξ. Καλαμάτα	15	Χουρσάν Αναστασία Κόνιτσα	15
Μπάρκης Δημ. Αθήνα	15	Καρράς Γρηγ. Πειραιάς	30	Αντωνίου Ευαγγ. Κόνιτσα	45
Ρακακούσιος Παν. Αθήνα	45	Κώτσικου Ευανθία Ελευσίνα	15	Κεφάλας Νικ. Πηγή	15
Πίσπας Μιχ. Αθήνα	30	Σδούκου Παρασκευή Χαλκίδα	30	Κεφάλας Χαρ. Πηγή	15
Καραγιάννη Ολυμπία Αθήνα	15	Γαϊτανίδου Φωτ. Τρίκαλα	20	Μούσιος κ. Χαρ. Λαγκάδα	15
Σπανός Σαράντης Αθήνα	45	Παπαχρήστου Γιάννα Κορωπί	30	Ντάκουλα Θεοδώρα Θεοτόκος	15
Λάζος Κων/νος Αθήνα	45	Χουλιάρης Σόλων Καλαμάτα	50	Σπέλλας Χρήστος Δροσοπηγή	15
Μπλιθικιώτης Σπυρ. Αθήνα	30	Ευαγγελίδης Ανδρέας Κως	15	Λάππας Δημ. Ηλιόρραχη	25
Ταμπάκης Αλεξ. Αθήνα	15	Σκούφιας Γεώργ. Πρέβεζα	15	Παπασπύρου Βασ. Αετόπετρα	20
Ευαγγελίδης Αποστ. Αθήνα	30	Στράτου Αθηνά Κορωπί	20	Μπλιθικιώτης Δημ. Λαγκάδα	30
Ευαγγελίδη Σοφία Αθήνα	15	Μαυρογιάννης Γεωργ. Μέτσοβο	20	Μπάρμπας Κων. Δίστρατο	30
Ευαγγελίδη Ουρανία Αθήνα	15	Χατζημελετίου Φρ. Κόνιτσα	20	Ντάφλος Χρ. Αετόπετρα	15
Αποστόλου Χρήστος Αθήνα	20	Ντεντόπουλος Παν. Κόνιτσα	15	Μπακόλας Θεοφ. Νικάνορας	15
Βλάνος Χρήστος Θεσ/νίκη	20	Μπέτσης Νικ. Κόνιτσα	15	Αποστόλου Κώστας Πάπιγκο	20
Μπετζούνης Σταύρος Θεσ/νίκη	20	Αλεξάνδρου Γιάννης Κόνιτσα	15	Καρράς Νίκος Ηλιόρραχη	30
Γώγος Γεωργ. Θεσ/νίκη	20	Κυρίτσης Κων. Κόνιτσα	15	Κοτσάφτης Ευαγγ. Μάζι	15
Γώγος Κων. Θεσ/νίκη	20	Λαζογιάννης Γιάννης Κόνιτσα	20	Ιερ. Δόνος Ευαγγ. Πηγή	20
Μήτση Σεβαστή Θεσ/νίκη	20	Καλαμπόκη Άννα Κόνιτσα	15	Πίσπας Α. Δημ. Δίστρατο	20
Μήτσης Κώστας Θεσ/νίκη	20	Σούρλα Μερόπη Κόνιτσα	30	Οικονόμου Ευαγγ. Δίστρατο	20
Χατζηνικολάου Νικ. Θεσ/νίκη	25	Νίκου Χρήστος Κόνιτσα	15	Σίββας Κώστας Κλειδωνιά	20
Κεφάλας Γεωργ. Θεσ/νίκη	45	Κύρκος Δημ. Κόνιτσα	20	Σαμαράς Βασ. Αγ. Παρασκευή	20
Ντίνη Ελπινίκη Θεσ/νίκη	90	Κρυστάλλης Χαρ. Κόνιτσα	25	Ξεριάς Κων. Φούρκα	20
Σουφλέρης Δημ. Γιάννινα	15	Καλλιντέρης Γεωργ. Κόνιτσα	15	Χήρας Δημ. Γαναδιό	15
Παππός Φίλιππος Ροδοτόπι	50	Αθανασίου Παναγ. Κόνιτσα	15	Βανούση Θάλεια Αηδονοχώρι	20
Βάκαλος Αποστ. Γιάννινα	15	Ευαγγέλου Ουρανία Κόνιτσα	15		

Πόρτες από παλιά αρχοντικά (Λυμπερόπουλου & Παπαδιαμάντη)

ΥΠΟΔ.1031 ΚΑΥ.25.90.09.0010
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR

Άγνωστος	☐	Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐	Adresse insuffisante
Απαράδεκτο	☐	Refusé
Απεβίωσε	☐	Décédé
Συνωνυμία	☐	Synonymie
Δ/ση δυσανάγνωστη	☐	Adresse illisible
Αζήτητο	☐	Non réclamé
Έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐	Parti sans laisser d' adresse

ΔΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Αδείας
2573

